

Jaarverslag 2009

ENG

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

De missie van BNG is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van de doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering.

Klanten van BNG zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking (PPS).

De bank, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG is gevestigd in Den Haag en heeft geen nevenvestigingen.

BNG is na de staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door BNG uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Standard & Poor's, Aaa van Moody's en AAA van Fitch. Daarnaast is aan de bank door Moody's de hoogste Financial Strength Rating (A) toegekend en door Fitch de hoogste Individual Rating (A).

Inhoud

Organisatie	5
Verslag van de Raad van Commissarissen	9
Verslag van de Raad van Bestuur	17
Ontwikkelingen	19
Klantontwikkelingen	21
Strategie	24
Producten en diensten	25
- Kredietverlening	25
- Gebiedsontwikkeling	25
- Advies	26
- Vermogensbeheer	26
- Betalingsverkeer en e-banking	26
Funding	27
Financiële gang van zaken	28
- Het resultaat	28
- De balans	29
- Voorgestelde winstverdeling	29
Personeel en organisatie	30
- Medewerkers	30
- Ondernemingsraad	30
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	31
Corporate governance	32
Vooruitzichten voor 2010	34
Geconsolideerde jaarrekening	35
Geconsolideerde balans per 31 december 2009	36
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2009	37
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten 2009	38
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2009	39
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen 2009	40
Grondslagen geconsolideerde jaarrekening	41
Toelichting geconsolideerde jaarrekening	48
Vennootschappelijke jaarrekening	91
Vennootschappelijke balans per 31 december 2009	92
Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening 2009	93
Vennootschappelijke overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten 2009	94
Vennootschappelijk kasstroomoverzicht 2009	95
Vennootschappelijk mutatieoverzicht eigen vermogen 2009	96
Grondslagen vennootschappelijke jaarrekening	97
Toelichting vennootschappelijke jaarrekening	98
Overige gegevens	109
- Accountantsverklaring	110
- Statutaire bepalingen inzake winstverdeling	111
- Voorstel tot winstverdeling	111
- Statutaire bepalingen inzake doelstelling	112
Bijlagen	113
A-BNG dochtermaatschappijen	114
B-Enige jaarcijfers van BNG vanaf 1915	116
C-Aandeelhouders van BNG op 31 december 2009	118

Organisatie

Dr. ir. C. van Eykelenburg [1952]

voorzitter Raad van Bestuur

Mevr. drs. P.J.E. Bieringa [1959]

directeur Public Finance

Drs. G.J. Thomas [1950]

directeur-secretaris

Drs. R.C.J. de Jong [1968]

hoofd Interne Accountantsdienst

Mevr. J.C. Vester-Vos [1960]

hoofd Personeelszaken

Prof. dr. J.J.A. Leenaars [1952]

lid Raad van Bestuur

Mr. J.L.S.M. Hillen [1946]

directeur Juridische Zaken, Fiscale Zaken en Compliance

P.H. Verloop [1949]

directeur Treasury

B.P.M. van Dooren [1957]

hoofd Capital Markets

Drs. J.C. Reichardt [1958]

lid Raad van Bestuur

Drs. R. van Woerden [1958]

directeur Processing

Drs. P.J. Kortleve [1969]

hoofd Planning & Control

Drs. ing. H.R. Noordam [1966]

hoofd Risk Control

Drs. R.G. Wijdoogen [1963]

hoofd Kredietrisicobeoordeling

Raad van Commissarissen ¹

Dr. H.O.C.R. Ruding ^{2 3} [1939]

voorzitter

oud-vicevoorzitter Raad van Bestuur Citicorp/Citibank, New York, oud-minister van Financiën

Mevr. mr. Y.C.M.T. van Rooy ^{2 3} [1951]

vicevoorzitter tevens secretaris

voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Drs. R.J.N. Abrahamsen ⁴ [1938]

oud-managing director en chief financial officer KLM Royal Dutch Airlines

Drs. H.H. Apotheker ⁵ [1950]

waarnemend burgemeester van de gemeente Sneek

Mevr. drs. H.G.O.M. Berkers ^{4 5} [1955]

lid Raad van Bestuur Catharina-ziekenhuis te Eindhoven

Mevr. S.M. Dekker ⁵ [1942]

oud-minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Dr. W.M. van den Goorbergh ^{2 3 4} [1948]

oud-vicevoorzitter Raad van Bestuur Rabobank Nederland

Mr. R.J.J.M. Pans ^{2 3} [1952]

voorzitter van de directieraad van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Mr. dr. A.G.J.M. Rombouts ⁵ [1951]

burgemeester van de gemeente 's-Hertogenbosch

Elk van de leden van de Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor een aantal directoraten en [staf]afdelingen. Hierboven is weergegeven welke directeuren en afdelingshoofden rechtstreeks rapporteren aan de leden van de Raad van Bestuur. Een schematische weergave van de organisatiestructuur [organogram] is gepubliceerd op de website van de bank [www.bng.nl]. De organisatorische inrichting van het risicobeheer is opgenomen in de risicoparagraaf van het jaarverslag.

- ¹ BNG streeft onafhankelijkheid van haar commissarissen na. Daarbij wordt gelet op de volgende punten: Commissarissen zijn niet werkzaam of werkzaam geweest bij de vennootschap. Commissarissen staan niet in een andere zakelijke relatie tot BNG krachtens welke zij persoonlijk voordeel zouden kunnen behalen. Commissarissen genieten een vaste jaarlijkse honorering, die niet afhankelijk is van de resultaten van de bank in enig jaar. 'Interlocking directorships' tussen commissarissen onderling of tussen commissarissen en bestuurders zijn niet aanwezig. Commissarissen bezitten geen aandelen in de vennootschap.
- ² Lid van de Selectie- en Benoemingscommissie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de Statuten.
- ³ Lid van de Remuneratiecommissie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de Statuten.
- ⁴ Lid van de Audit Commissie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de Statuten.
- ⁵ Lid van de Commissie Marktstrategie, commissie als bedoeld in artikel 16 van de Statuten.

Ondernemingsraad

Mevr. S.P.D. Huizer [1968]
voorzitter

Mr. M. Laban [1971]
secretaris

L.H.J.M. Tulfers [1950]
vicevoorzitter

G.J. van Duffelen [1978]

Mevr. F.N. Elderhorst-Brussee [1976]

Drs. M.P.H. Erens [1968]

J.A. de Feijter [1973]

M.W.J. Oostendorp [1963]

Drs. F.W.A. Zwetsloot [1971]

Gegevens van leden van de Raad van Bestuur¹⁶

Dr. ir. C. van Eykelenburg

Benoemd tot lid 1 januari 2005, benoemd tot voorzitter 15 oktober 2008. De benoeming als voorzitter Raad van Bestuur is voor een periode van vier jaar. Deze benoeming kan worden verlengd.

De heer Van Eykelenburg is lid van de Raad van Toezicht van Codarts. Daarnaast bekleedt de heer Van Eykelenburg een commissariaat en drie nevenfuncties.

Prof. dr. J.J.A. Leenaars

Benoemd 15 oktober 2002. De benoeming als lid Raad van Bestuur is voor onbepaalde tijd.

De heer Leenaars is lid van de Raad van Commissarissen van NV Trustinstelling Hoevelaken en lid van de Raad van Toezicht Stichting Waarborgfonds HBO. Daarnaast bekleedt de heer Leenaars twee commissariaten en twee nevenfuncties.

Drs. J.C. Reichardt

Benoemd 15 oktober 2008. De benoeming als lid Raad van Bestuur is voor een periode van vier jaar. Deze benoeming kan worden verlengd.

Naast zijn hoofdfunctie bekleedt de heer Reichardt twee commissariaten.

¹⁶ Taken en verantwoordelijkheden van (de leden van) de Raad van Bestuur zijn beschreven in het reglement van de Raad van Bestuur, dat is gepubliceerd op de website van de bank.

Gegevens van leden van de Raad van Commissarissen^{17|18}

Dr. H.O.C.R. Ruding

voorzitter

oud-vicevoorzitter Raad van Bestuur Citicorp/Citibank, New York,

oud-minister van Financiën

Benoemd 12 mei 2004, herbenoemd 28 april 2008, herbenoembaar in 2012.

De heer Ruding is lid van de Raad van Commissarissen van Corning Inc. (V.S.), RTL Group (Luxemburg) en Holcim AG (Zürich).

Daarnaast bekleedt de heer Ruding een aantal nevenfuncties in nationaal en internationaal verband.

Mevr. mr. Y.C.M.T. van Rooy

vicevoorzitter tevens secretaris

hoofdfunctie: voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Benoemd 12 mei 2004, herbenoemd 28 april 2008, herbenoembaar in 2012.

Mevrouw Van Rooy is plaatsvervangend kroonlid van de SER en lid van de Raad van Advies van Deloitte.

Daarnaast bekleedt mevrouw Van Rooy negen nevenfuncties.

Drs. R.J.N. Abrahamsen

oud-managing director en chief financial officer KLM Royal Dutch Airlines

Benoemd 17 mei 2006, herbenoembaar in 2010.

De heer Abrahamsen is lid van de Raad van Commissarissen van TNT NV en lid van de Raad van Commissarissen van Koninklijke BAM Groep NV.

Daarnaast bekleedt de heer Abrahamsen zes commissariaten en een nevenfunctie.

Drs. H.H. Apotheker

hoofdfunctie: waarnemend burgemeester van de gemeente Sneek

Benoemd 16 mei 2002, herbenoemd 17 mei 2006, herbenoembaar in 2010.

De heer Apotheker is president-commissaris van NV Rendo en lid van de Raad van Toezicht van het Waarborgfonds Eigen Woningen.

Daarnaast bekleedt de heer Apotheker een commissariaat en een nevenfunctie.

Mevr. drs. H.G.O.M. Berkers

hoofdfunctie: lid Raad van Bestuur Catharina-ziekenhuis Eindhoven

Benoemd 27 april 2009, herbenoembaar in 2013.

Naast haar hoofdfunctie bekleedt mevrouw Berkers een commissariaat.

Mevr. S.M. Dekker

oud-minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Benoemd 24 mei 2007, herbenoembaar in 2011.

Mevrouw Dekker is lid van de Raad van Commissarissen van DHV Groep, lid van de Raad van Commissarissen van Kristal NV lid van de Raad van Commissarissen van Akzo Nobel NL BV en voorzitter van de Raad van Toezicht van het Kadaster. Daarnaast bekleedt mevrouw Dekker zeven nevenfuncties.

Dr. W.M. van den Goorbergh

oud-vicevoorzitter Raad van Bestuur Rabobank Nederland

Benoemd 15 mei 2003, herbenoemd 24 mei 2007, herbenoembaar in 2011.

De heer Van den Goorbergh is voorzitter van de Raad van Commissarissen van DELA en van De Welten Groep Holding BV en lid van de Raad van Commissarissen van Mediq NV en van NIBC Bank NV. Voorts is hij vicevoorzitter van het bestuur van de Stichting Katholieke Universiteit Nijmegen. Daarnaast bekleedt de heer Van den Goorbergh een commissariaat en dertien nevenfuncties.

Mr. R.J.J.M. Pans

hoofdfunctie: voorzitter van de directieraad van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Benoemd 15 mei 2003, herbenoemd 24 mei 2007, herbenoembaar in 2011.

De heer Pans is voorzitter van de Raad van Toezicht Zorggroep Almere.

Daarnaast bekleedt de heer Pans drie nevenfuncties.

Mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

hoofdfunctie: burgemeester van de gemeente 's-Hertogenbosch

Benoemd 18 mei 2000, herbenoemd 12 mei 2004, tweede maal herbenoemd 28 april 2008, aftredend in 2012.

Uit hoofde van zijn hoofdfunctie is de heer Rombouts onder meer korpsbeheerder van de Politieregio Brabant-Noord, voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Noord en voorzitter van het algemeen bestuur van Stadsgewest 's-Hertogenbosch.

Daarnaast bekleedt de heer Rombouts dertien nevenfuncties.

¹⁷ Taken en verantwoordelijkheden van (de leden van) de Raad van Commissarissen zijn beschreven in het reglement van de Raad van Commissarissen, dat is gepubliceerd op de website van de bank. Commissarissen worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen in overeenstemming met de Nederlandse corporate governance code tweemaal worden herbenoemd. Het profiel van de Raad van Commissarissen en het rooster van aftreden zijn eveneens op de website van de bank te vinden.

¹⁸ Commissariaten en nevenfuncties worden met naam genoemd indien dit commissariaten bij beursgenoteerde ondernemingen betreft of voor zover deze van belang worden geacht voor de uitoefening van de taak van commissaris bij BNG. Alle commissarissen bij BNG hebben de Nederlandse nationaliteit.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening en dividendvoorstel

Het jaarverslag van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, dat hierbij aangeboden wordt, bevat onder meer de jaarrekening en het verslag over het jaar 2009, opgemaakt door de Raad van Bestuur. De jaarrekening 2009 is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring door Ernst & Young Accountants LLP. Wij stellen de aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen kwijting te verlenen voor het blijken de jaarrekening en het jaarverslag door de Raad van Bestuur gevoerde bestuur en voor het door onze raad gehouden toezicht. Bij vaststelling van de jaarrekening en de daarin opgenomen winstverdeling, zal over het boekjaar 2009 een dividend van EUR 2,49 per aandeel van nominaal EUR 2,50 worden uitgekeerd (2008: EUR 1,42).

Profiel Raad van Commissarissen

Het profiel van de Raad van Commissarissen is te vinden op de website van de bank. Het profiel, dat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is vastgesteld, is in het verslagjaar ongewijzigd gebleven.

Samenstelling Raad van Commissarissen

In het verslagjaar is de heer ir. W.K. Wiechers uit de Raad van Commissarissen teruggetreden. De heer Wiechers werd op 2 mei 1997 tot commissaris benoemd en in 2001 en 2005 herbenoemd. Hij was tevens voorzitter van de Remuneratiecommissie. Vanuit zijn grote deskundigheid en ervaring op het gebied van de nutssector en met zijn brede financiële kennis heeft de heer Wiechers een belangrijke bijdrage geleverd aan de discussies in de Raad van Commissarissen, en in de Selectie- en Benoemingscommissie, de Remuneratiecommissie, de Audit Commissie en de Commissie Marktstrategie. De Raad van Commissarissen is de heer Wiechers zeer erkentelijk voor zijn grote bijdrage in de afgelopen jaren.

In de vacature die ontstond door het aftreden van de heer Wiechers werd voorzien door de benoeming op 27 april 2009 van mevrouw drs. H.G.O.M. Berkers RA. Het voorstel tot haar benoeming is getoetst aan het profiel van de Raad van Commissarissen.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is opgenomen in het hoofdstuk Organisatie. Van iedere commissaris worden in dit hoofdstuk de gegevens vermeld die relevant zijn voor de vervulling van de taak als commissaris.

Functioneren Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bespreekt eenmaal per jaar zijn eigen functioneren, het functioneren van de commissarissen van de raad en dat van de individuele commissarissen

in geval van herbenoeming of wanneer daartoe aanleiding is. De bespreking van het functioneren van de Raad van Commissarissen en van de commissies wordt door de secretaris van de raad voorbereid op basis van een schriftelijke enquête onder de leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur, aangevuld met mondeling door de secretaris ingewonnen informatie. Elke vier jaar vindt het mondeling inwinnen van informatie plaats door een externe deskundige, voor het eerst ten behoeve van de evaluatie in 2011. De bespreking van het functioneren van de individuele commissarissen wordt voorbereid door de Selectie- en Benoemingscommissie.

Activiteiten van de Raad van Commissarissen

In de verslagperiode kwam de Raad van Commissarissen zesmaal in vergadering bijeen. Naast de hiervoor genoemde punten kwamen de volgende onderwerpen aan de orde: de effecten van de krediet- en liquiditeitscrisis op BNG, het jaarplan 2010, de meerjarenvisie, het stakeholder-model, de financiële verslagen, het sociale beleid, het risicomanagement, de rapportage solvabiliteitsplichtige portefeuille, het kredietproces, het beloningsbeleid, integraal schatkistbankieren, de participaties, de uitbesteding van het betalingsverkeer en het rekencentrum, de accountantsrapportages, de implementatie van de principes voor beheerst beloningsbeleid van DNB en de AFM, de implementatie van de Code Banken, de Regeling Bestuurderskredieten en de BNG Regeling privé-beleggingstransacties.

Audit Commissie

De Audit Commissie kwam in het verslagjaar driemaal in vergadering bijeen. De commissie heeft ten behoeve van de behandeling door de voltallige Raad van Commissarissen de besluitvorming voorbereid inzake de halfjaar- en de jaarcijfers, de managementletters van de interne en externe accountant en het bijbehorende commentaar van de Raad van Bestuur. De interne en externe accountant waren aanwezig bij de behandeling van deze stukken in de Audit Commissie. De interne en externe accountant waren aanwezig bij de behandeling van de jaarstukken in de Raad van Commissarissen. Daarnaast heeft de Audit Commissie ten behoeve van de behandeling door de voltallige raad de besluitvorming voorbereid inzake het beleid met betrekking tot risicobeheersing, de rapportage solvabiliteitsplichtige portefeuille en de implementatie van de Code Banken (onderdelen Audit en Risicomanagement). De Audit Commissie heeft verder gesproken over de effecten van de krediet- en liquiditeitscrisis op BNG, het kredietproces, mogelijkheden voor financiering van de volkshuisvestingssector, de participaties, het Compliance-verslag 2008, de

Incidentenrapportage 2008, het Compliance-programma 2010 en het Jaarplan IAD 2010. Over deze onderwerpen is verslag uitgebracht aan de Raad van Commissarissen. Standaard overlegt de Audit Commissie eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de Raad van Bestuur met de externe accountant. Uit dit overleg zijn in 2009 geen bijzondere punten van aandacht naar voren gekomen.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie kwam in het verslagjaar eenmaal in vergadering bijeen. De commissie heeft ten behoeve van de behandeling in de Raad van Commissarissen de besluitvorming voorbereid inzake de beloning van de individuele bestuurders en het remuneratierapport.

Selectie- en Benoemingscommissie

De Selectie- en Benoemingscommissie kwam in het verslagjaar tweemaal in vergadering bijeen. De commissie heeft ten behoeve van de behandeling in de Raad van Commissarissen de besluitvorming voorbereid inzake de (her)benoeming van commissarissen, de beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders, het profiel Raad van Commissarissen, het profiel Raad van Bestuur en het programma van permanente educatie voor Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur.

Commissie Marktstrategie

De Commissie Marktstrategie kwam in het verslagjaar tweemaal bijeen. De commissie heeft de relevante ontwikkelingen besproken inzake de klantgroepen van BNG en de toereikendheid van de bestaande en potentiële dienstverlening aan deze klantgroepen. Daarnaast heeft de commissie ten behoeve van de behandeling door de voltallige Raad van Commissarissen de besluitvorming voorbereid ten behoeve van de meerjarenvisie en het jaarplan 2010.

Beloningsbeleid leden Raad van Bestuur

De Code Banken treedt per 1 januari 2010 in werking. Op de website van BNG zijn de getroffen maatregelen ten aanzien van deze principes te vinden. De Code Banken bevat over het beloningsbeleid onder meer de volgende principes.

De bank voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met haar strategie en risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Daarbij wordt rekening gehouden met de lange termijn belangen van de bank, de relevante internationale context en het maatschappelijk draagvlak. De Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur nemen dit uitgangspunt in acht bij het vervullen van hun taken met betrekking tot het beloningsbeleid.

Het totale inkomen van een lid van de Raad van Bestuur staat in een redelijke verhouding tot het vastgestelde beloningsbeleid binnen de bank waarbij het totale inkomen ten tijde van de vaststelling iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies binnen en buiten de financiële sector ligt, waarbij de relevante internationale context wordt meegewogen.

Bij de toekenning van de variabele beloning aan een lid van de Raad van Bestuur wordt rekening gehouden met de lange termijn component. De toekenning is mede afhankelijk van winstgevendheid en/of continuïteit. Voor een lid van de Raad van Bestuur bedraagt de variabele beloning per jaar maximaal 100% van het vaste inkomen.

Het beloningsbeleid voor leden van de Raad van Bestuur van BNG bevindt zich binnen deze kaders van de Code Banken en is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 april 2009 als volgt vastgesteld.

Uitgangspunt voor het beloningsbeleid is, dat gekwalificeerde en deskundige bestuurders kunnen worden aangehouden en behouden.

Voor het beoordelen van het beloningsbeleid van BNG is het van belang te onderkennen dat BNG een bancaire instelling is met een balanstotaal van thans circa EUR 100 miljard. De aandelen worden gehouden door de Staat en decentrale overheden. Zij verstrekt in concurrentie met andere banken solvabiliteitsvrije en solvabiliteitsplichtige kredieten aan overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Voor haar financiering is BNG afhankelijk van de internationale kapitaalmarkten. Door haar triple A-status en de individual ratings van de rating agencies heeft de bank een scherpe inkooppositie. Hierdoor is BNG in staat om bij te dragen aan een aantrekkelijke financiering van de publieke investeringen, zoals omschreven in de statuten van de bank. Het behoud hiervan is dan ook van het grootste belang.

BNG wil er niet alleen in goede tijden maar ook in moeilijke omstandigheden steeds zijn voor de financiering van de publieke taak. Dit vraagt permanente aandacht voor het in balans houden van een scherp prijsbeleid en een goed rendement. Hiervoor is een effectieve bedrijfsvoering tegen zo laag mogelijke kosten vereist.

BNG valt onder de werking van de Wet op het Financieel Toezicht en derhalve onder het toezicht van de Nederlandsche Bank. Bestuurders worden getoetst op betrouwbaarheid en deskundigheid en hun benoeming behoeft vooraf goedkeuring van de Nederlandsche

Bank. Voorts valt BNG onder het gedragstoezicht van de Autoriteit Financiële Markten.

Eenzijds streeft BNG naar marktconforme arbeidsvoorwaarden en beloning van haar Raad van Bestuur. Anderzijds wordt gestreefd naar matiging van de topbeloningen. Marktconform wil zeggen: vastgesteld vanuit een vergelijking met wat gebruikelijk is in de voor BNG relevante arbeidsmarkt in Nederland. Voor deze vergelijking is in overleg met aandeelhouders een referentiegroep gedefinieerd van financiële en hiermee vergelijkbare instellingen in zowel de (semi)publieke als de private sector¹⁹. Bij het vergelijken van beloningen wordt gebruik gemaakt van onafhankelijk extern advies, waarbij de beloningen gerelateerd worden aan de zwaarte van (met de bestuursfuncties bij BNG vergelijkbare) (top)functies in de referentiegroep. Bij het bepalen van de zwaarte van de functies binnen BNG wordt rekening gehouden met het hierboven aangegeven profiel van de bank. Voor de marktconformiteit is de mediaan van de vaste plus alle variabele beloningen in de referentiegroep uitgangspunt.

Gezien het streven naar matiging van de topbeloningen is door aandeelhouders aangedrongen op het instellen van een maximum voor de beloning van de Raad van Bestuur van BNG. In overleg met aandeelhouders is, in lijn met het beloningsbeleid van de rijksoverheid ten aanzien van staatsdeelnemingen, vastgesteld dat voor nieuwe bestuurders de som van de vaste en variabele beloning in 2009 maximaal EUR 310.000 bedraagt. Deze bovengrens voor de beloning zal jaarlijks (vanaf 2010) worden verhoogd met de algemene verhogingen in de Algemene Bank-CAO. Slechts met instemming van aandeelhouders kan van deze bovengrens voor de beloning worden afgeweken.

Het vastgestelde beloningsbeleid is integraal van toepassing op na 1 januari 2009 benoemde bestuurders. Bij de aanstelling van een nieuwe bestuurder zal overigens ook rekening worden gehouden met het arbeidsverleden van de betrokkene. Voor de eerder benoemde bestuurders worden de bestaande arbeidsovereenkomsten gerespecteerd. De ruimte die deze overeenkomsten bieden om de beloning zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met het hierboven weergegeven beleid wordt benut.

De Raad van Commissarissen beziet in beginsel tweejaarlijks of ontwikkelingen binnen de referentiegroep aanleiding geven de arbeidsvoorwaarden van de Raad van Bestuur te wijzigen.

Primaire beloning

De primaire beloning bestaat uit twee componenten.

Vaste beloning

Het vaste deel van de beloning is opgebouwd uit 12 keer het maandsalaris plus vakantietoeslag.

Variabele beloning

Jaarlijks stelt de Raad van Commissarissen de door de Raad van Bestuur te behalen doelstellingen vast. Deze worden afgestemd op de langetermijnstrategie van de bank en zijn concreet en ambitieus. Zij bestaan enerzijds uit een aantal kwantitatieve doelstellingen; daarnaast worden kwalitatieve doelstellingen overeengekomen die voor de bedrijfsvoering en/of voor het individueel functioneren van de bestuursleden van belang zijn.

Per doelstelling wordt vastgesteld welk relatief gewicht deze heeft in het totaal der doelstellingen. Ten slotte wordt – eveneens per doelstelling – vastgesteld in welke mate over- of onderschrijding van het gestelde doel van invloed is op de toekenning van het desbetreffende deel van de variabele beloning. Voor ieder lid van de Raad van Bestuur bedraagt de variabele beloning per jaar maximaal 35% van de vaste beloning. Bij prestaties ‘at target’ op de kwantitatieve doelstellingen wordt 70% van de maximale variabele beloning uitgekeerd.

Aan het eind van het jaar wordt door de Raad van Bestuur gerapporteerd over de bereikte resultaten in verband met de afgesproken doelstellingen. Aan de hand van deze rapportage beslist de Raad van Commissarissen op voorstel van de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie over de toekenning van het variabele beloningsdeel. De variabele beloning wordt aan het begin van het jaar, volgend op het jaar waarop de doelstellingen van toepassing zijn, uitgekeerd.

¹⁹ De referentiegroep bestaat uit: AFM, Agentschap Financiën, DNB, FMO, IBG, NWB, SVB, UWV, wethouder grote stad, AEGON, APG, Cordares, De Lage Landen, Delta Lloyd Groep, Friesland Bank, ING Group, NIBC, PGGM, Rabobank, Robeco, SNS Reaal, Triodos Bank en Van Lanschot.

Door de externe accountant wordt de correcte toepassing van deze procedure getoetst.

In het jaarverslag wordt over de gevolgde gang van zaken verantwoording afgelegd. Daarbij zal over de gestelde doelen en de realisatie daarvan op een zodanige wijze worden gerapporteerd, dat de belangen van BNG en haar aandeelhouders niet worden geschaad. Voorts zal, met inachtneming van deze belangen, de Raad van Commissarissen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders inzicht geven in de voor het lopende jaar overeengekomen doelstellingen en daarbij behorende streefwaarden.

Overige arbeidsvoorwaarden

Financiering pensioen

De bepalingen van het pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP (middelloonstelsel) zijn van toepassing op de vaste beloning. Het variabele deel van de beloning is niet pensioendragend.

Emolumenten

De leden van de Raad van Bestuur ontvangen jaarlijks een redelijke vergoeding voor representatiekosten.

De leden van de Raad van Bestuur maken gebruik van een door BNG ter beschikking gestelde auto. Voor zakelijk vervoer maken zij gebruik van de diensten van een chauffeur.

Een aantal overige regelingen is, gelijk aan het personeel van BNG, voor de Raad van Bestuur van toepassing. Dit betreft de ziektekostenverzekering en regelingen met betrekking tot hypothecaire financiering, studiekostenvergoeding, gratificatie bij dienstjubilea en verlof (onder andere zorgverlof).

De leden van de Raad van Bestuur bezitten geen aandelen of opties BNG en ontvangen geen additionele beloning via de dochtermaatschappijen van de bank.

Duur en beëindiging van de arbeidsovereenkomst

In de arbeidsovereenkomsten met na 17 februari 2006 benoemde leden van de Raad van Bestuur wordt een benoemingstermijn van vier jaar vastgelegd. In deze arbeidsovereenkomst wordt ook vastgelegd dat ieder der partijen tegen het einde van iedere maand de overeenkomst kan opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden voor de leden van de Raad van Bestuur en een termijn van zes maanden voor BNG. Er kan slechts sprake zijn van een schadevergoeding indien:

- de overeenkomst op initiatief van BNG wordt beëindigd en deze beëindiging niet haar uitsluitende of voornaamste reden vindt in handelingen, nalatigheden of het functioneren van het desbetreffende lid van de Raad van Bestuur;
- de beëindiging van de arbeidsovereenkomst een gevolg is van een zodanige wijziging in de machts- of zeggenschapsverhoudingen in de vennootschap dat van het desbetreffende lid van de Raad van Bestuur in redelijkheid niet kan worden gevergd dat hij of zij deze functie blijft vervullen.

In beide gevallen is BNG ten hoogste een vergoeding verschuldigd die gelijk is aan het laatstgenoten jaarsalaris plus vakantietoeslag (het vaste deel van de beloning).

Realisatie van de doelstellingen variabele beloning 2009

Voor de variabele beloning over 2009 gold een markt-aandeelstelling voor de kredietverlening in de sectoren gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen (wegingsfactor 20%) en een productiedoelstelling voor de overige kredietverlening zoals opgenomen in het jaarplan 2009 (wegingsfactor 20%). Daarnaast gold een rendementsdoelstelling (wegingsfactor 40%). De vastgestelde kwalitatieve doelstellingen (wegingsfactor 20%) betroffen onder meer afspraken over kostenbeheersing en het realiseren van modellen ten behoeve van een modelmatige benadering van kredietrisicobeoordeling en –beheer. Op advies van de Selectie- en Benoemingscommissie heeft de Raad van Commissarissen vastgesteld dat de doelstellingen variabele beloning 2009 door elk van de leden van de Raad van Bestuur zijn gehaald en dat daaraan een uitkeringspercentage van 86% wordt verbonden (2008: 95%).

Uitkomsten beloningsbeleid 2009 en vooruitzichten komende jaren

De zittende bestuurders zijn benoemd vóór 1 januari 2009. De met hen gesloten arbeidsovereenkomsten worden gerespecteerd. Rekening houdend met het vastgestelde uitkeringspercentage voor de variabele beloning over 2009 luiden de uitkomsten van het beloningsbeleid 2009 als volgt.

Beloning leden Raad van Bestuur (bedragen in duizenden euro's)

	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
	Vaste beloning		Variabele beloning		Bijdragen pensioen		Totaal	
C. van Eykelenburg (voorzitter vanaf 15 oktober 2008)	439	371	133	116	136	113	708	600
J.J.A. Leenaars	360	356	99	108	115	113	574	577
J.C. Reichardt (vanaf 15 oktober 2008)	266	53	80	18	46	7	392	78
P.O. Vermeulen (tot 15 oktober 2008)	-	340	-	104	-	121	-	565
	1.065	1.120	312	346	297	354	1.674	1.820

Er is geen sprake van toegekende aandelen/opties, noch van overige emolumenten.

De hoogte van de variabele beloning over 2009 (i.c. 30%) valt binnen de vooraf vastgestelde bandbreedte van minimaal 0% en maximaal 35% van de vaste beloning.

Voor 2010 en volgende jaren worden op dit moment geen wijzigingen in het vigerende beloningsbeleid voorzien, behoudens de implementatie van relevante bepalingen uit de Code Banken. De vaste beloning van de zittende bestuurders blijft in 2010 ongewijzigd (behoudens cao-verhogingen), evenals de verhouding tussen de vaste en de variabele beloning.

Vastgestelde doelstellingen variabele beloning 2010

De missie van BNG is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandeelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. In lijn hiermee zijn voor de variabele beloning over 2010 de volgende doelstellingen vastgesteld. Voor 2010 geldt een marktaandeelstelling (wegingsfactor 25%) voor de kredietverlening in de sectoren gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen en een productiedoelstelling (wegingsfactor 10%) voor de overige kredietverlening zoals opgenomen in het jaarplan 2010. Voorts geldt een rendementsdoelstelling (wegingsfactor 30%). Naast deze kwantitatieve doelstellingen zijn kwalitatieve doelstellingen (wegingsfactor 35%) vastgesteld. Voor 2010 betreffen deze onder meer het realiseren van modellen ten behoeve van een modelmatige benadering van kredietrisicobeoordeling en -beheer, de ongestoorde voortgang van het betalingsverkeer bij klanten in relatie tot de uitbesteding en de voorbereiding/ implementatie van een herzien, bij BNG passend, prudent liquiditeitsbeleid, binnen de kaders van het door het Bazels Comité gepubliceerde *International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring*. De totale kosten dienen uit te komen binnen het voor 2010 vastgestelde budget.

De Raad van Commissarissen zal begin 2011 beoordelen in welke mate deze doelstellingen zijn gehaald. Het hieraan te verbinden uitkeringspercentage bedraagt minimaal 0% en maximaal 100%. Bij een uitkeringspercentage van 0% wordt geen variabele beloning uitgekeerd. Bij een uitkeringspercentage van 100% zal de variabele beloning over 2010 uitkomen op 35% van de vaste beloning. De helft van de variabele beloning wordt voorwaardelijk toegekend en drie jaar later uitgekeerd, tenzij is gebleken dat het behalen van de doelstellingen de continuïteit van BNG op langere termijn heeft geschaad.

Contacten met de Ondernemingsraad

De Raad van Commissarissen was vertegenwoordigd in drie van de vier overlegvergaderingen van de Raad van Bestuur met de Ondernemingsraad.

Ook in 2009 was er een themabijeenkomst van de Raad van Commissarissen, de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad. De contacten met de Ondernemingsraad worden zeer op prijs gesteld.

De Raad van Commissarissen heeft met waardering kennisgenomen van de door de Raad van Bestuur en de medewerkers in 2009 behaalde resultaten. Op goede wijze is invulling gegeven aan de essentiële rol van de bank in het belang van de publieke taak.

Namens de Raad van Commissarissen

H.O.C.R. Ruding, *voorzitter*

Y.C.M.T. van Rooy, *secretaris*

Den Haag, 5 maart 2010

Verslag van de Raad van Bestuur

BNG sluit het jaar 2009 af met een nettowinst van EUR 278 miljoen (2008: EUR 158 miljoen). Als gevolg van de lage geldmarktrente steeg het renteresultaat met EUR 60 miljoen. De betere verhandelbaarheid van rentedragende waardepapieren leidde tot een stijging van het resultaat financiële transacties met EUR 104 miljoen. Aandeelhouders wordt voorgesteld EUR 139 miljoen aan dividend uit te keren. Dit komt neer op EUR 2,49 per aandeel (2008: EUR 1,42).

BNG werd, als gevolg van de onrust op de internationale geld- en kapitaalmarkten, vooral in de eerste helft van 2009 geconfronteerd met historisch hoge krediet- en liquiditeitsopslagen die vergoed moesten worden aan beleggers. Opslagen die noodzakelijkerwijs doorberekend moeten worden aan de klanten van de bank. Desondanks is BNG er ook in 2009 in geslaagd concurrerende tarieven aan te bieden. Bovendien heeft de bank onder deze zware omstandigheden de kredietverlening aan haar kernklanten – decentrale overheden, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen – onverminderd kunnen continueren. De marktpositie van BNG is mede verstevigd doordat een aantal aanbiedende partijen zich tijdens de crisis terugtrok uit het marktsegment waarin BNG opereert.

De omvang van de langlopende kredietverlening bedroeg in 2009 EUR 8,6 miljard (2008: EUR 10,5 miljard). Deze ontwikkeling is een weerslag van de afgenomen investeringsbereidheid van klanten als gevolg van de onzekere economische ontwikkelingen. De vraag naar kredietverlening met zeer lange looptijden daalde aanzienlijk in 2009 doordat de liquiditeitsopslagen voor langlopende financiering veel sterker opliepen dan voor kortere looptijden. Het gemiddelde van de kortlopende kredietverlening aan klanten in 2009 kwam, mede tegen die achtergrond, uit op EUR 5,8 miljard (2008: EUR 3,9 miljard). In afwachting van het economische herstel en met gebruikmaking van de zeer lage tarieven voor korte kredietverlening hebben vooral decentrale overheden zich meer dan voorheen kort gefinancierd. Een aantal decentrale overheden heeft in 2009 gelden ontvangen uit de verkoop van hun aandelen in nutsbedrijven. De aan de bank en dochters toevertrouwde middelen tonen als gevolg hiervan een bevredigende groei.

Met het voorzichtige maar gestage herstel van vertrouwen in financiële instellingen in 2009 is de activiteit op de internationale kapitaalmarkten toegenomen. Vooral in de tweede helft van 2009 heeft dit een gunstige uitwerking gehad op de hoogte van de opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's die de bank betaalt en op de variatie in

looptijden van nieuwe emissies. Deze daling van de opslagen werd aan de klanten doorgegeven. Ten behoeve van de kredietverlening en herfinanciering heeft BNG in 2009 EUR 14,1 miljard (2008: EUR 13,1 miljard) langlopende financiering aangetrokken. De triple A-ratings van de bank zijn herbevestigd en het vertrouwen van beleggers in BNG bleef gehandhaafd.

De crisismaatregelen hebben het renteresultaat van veel financiële instellingen positief beïnvloed. Door het robuuste optreden van de diverse centrale banken sinds september 2008 is de korte rente van de belangrijkste valuta tot historisch lage niveaus gedaald. Onder invloed van deze ontwikkeling steeg het renteresultaat van BNG tot EUR 337 miljoen. De afname van de turbulentie in de financiële markten leidde tot een positief herwaarderingsresultaat, mede door de afnemende risico-opslagen op activa in de beleggingsportefeuille van de bank. De kredietkwaliteit van deze portefeuille rentedragende waardepapieren is nog altijd uitstekend en toekomstige kasstromen staan niet ter discussie. De geconsolideerde bedrijfslasten bleven nagenoeg stabiel op EUR 61 miljoen.

BNG blijft de bank voor het maatschappelijk belang en zal, ook bij moeilijke marktomstandigheden, gespecialiseerde dienstverlening aanbieden tegen zo laag mogelijke kosten. Het streven van de bank is om een betrouwbare partner te zijn, de sterke marktpositie te behouden en de relatie met de klanten te bestendigen en waar mogelijk te verbeteren.

De ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) onderzoeken de voor- en nadelen van de invoering van integraal schatkistbankieren voor decentrale overheden. Naast de vraag of er per saldo economische voordelen zijn te behalen is er ook terechte aandacht voor de belangen van de verschillende betrokken partijen. Afronding van het onderzoek is voorzien in de eerste helft van 2010.

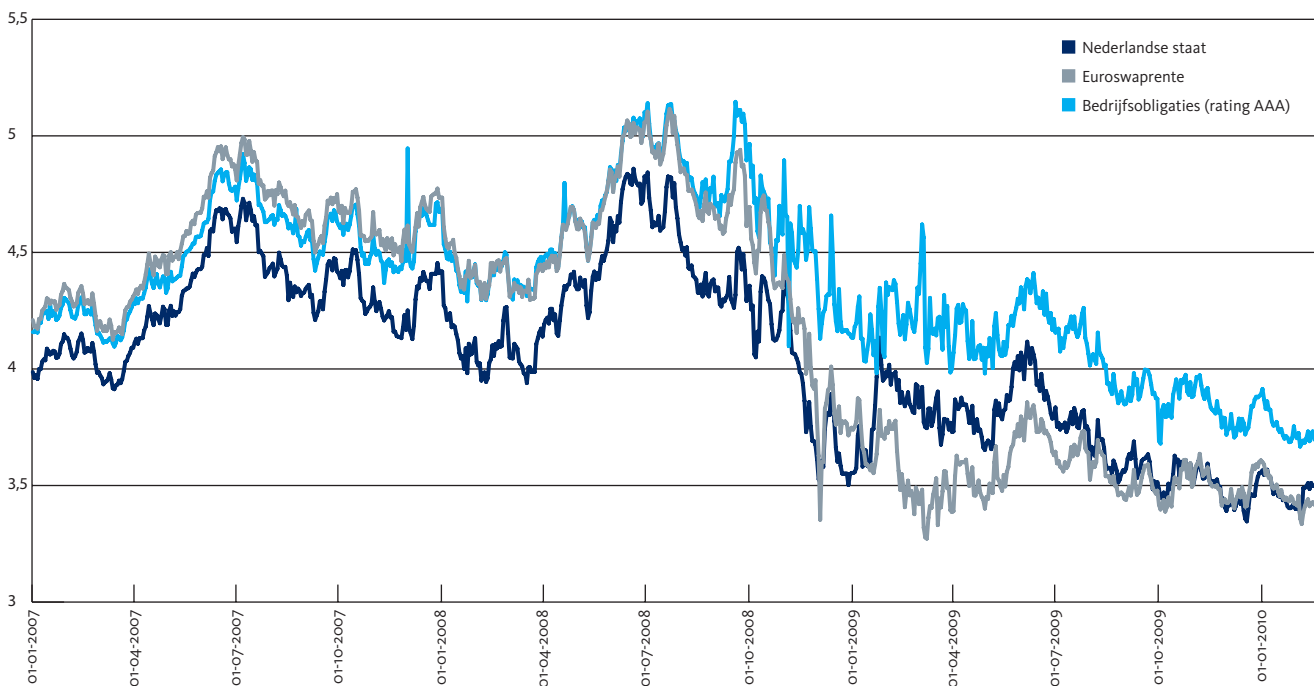
BNG ziet 2010 met vertrouwen tegemoet. Het renteresultaat ligt naar verwachting om en nabij het niveau van 2009. Gegeven het fragiele economische herstel, de verhoogde volatiliteit van resultaten en alle overige onzekerheden, acht de bank het evenwel niet verantwoord een uitspraak te doen over de nettowinst 2010.

Gematigd economisch herstel

De ingrijpende maatregelen waartoe overheden en centrale banken na de val van de Amerikaanse zakenbank Lehman Brothers besloten, leidden in de loop van 2009 tot een herstel van het vertrouwen op de financiële markten. Het dieptepunt van de financiële crisis werd in het eerste kwartaal bereikt. Daarna namen geleidelijk aan de handelsvolumes en de emissieactiviteit toe en daalden de opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico. Een aantal financiële instellingen was in staat om (delen van de) eerder ontvangen staatssteun af te lossen. Dit gebeurde ook in ons land. De situatie op de financiële markten is evenwel nog steeds onzeker, vooral voor minder kredietwaardige partijen. Dit heeft bijvoorbeeld de overheid doen besluiten de garantieregeling inzake de uitgifte van middellang papier door financiële instellingen onder voorbehoud van goedkeuring door de Europese Commissie te verlengen tot 30 juni 2010.

en belastingverlagingen. Daarnaast trok de internationale handel sterk aan, mede doordat de economieën van China en andere opkomende landen verrassend sterk herstelden. Net als in andere westerse landen was het economisch herstel ook in ons land gematigd, waardoor het gedurende de financiële crisis opgelopen productieverlies nog lang niet is goedge maakt. Het BBP nam in 2009 met 4% af. De uitvoer van goederen en diensten daalde met 11%. De overheidsinvesteringen groeiden als gevolg van stimuleringsmaatregelen nog wel. De consumptie daalde nog het minst. Dat was vooral te danken aan de lager dan verwachte stijging van de werkloosheid. Door de deeltijd-WW behoeften minder mensen te worden ontslagen, terwijl meer jongeren kozen voor een vervolgopleiding. Daarnaast zorgde de flexibele werking van de arbeidsmarkt ervoor dat de omvang van het personeelsbestand beter kon worden afgestemd op de productie. Niettemin werden in het verslagjaar ruim

Lange rentetarieven (bron: Reuters EcoWin)

De economische gevolgen van de financiële crisis zijn aanzienlijk. Vooral in het eerste kwartaal van 2009 daalde de bedrijvigheid wereldwijd sterk door een terugval van de buitenlandse handel en de bedrijfsinvesteringen. Pas in de loop van het derde kwartaal van 2009 kwamen de westerse economieën mede onder invloed van substantiële stimuleringsmaatregelen van overheidswege uit de recessie. Uitgedrukt in een percentage van het bruto binnenlands product (BBP) ging het in de westerse landen om een steunbedrag van ongeveer 4%, gelijk verdeeld over extra uitgaven

110.000 mensen werkloos, waarmee het aantal werklozen op 410.000 kwam, 5,3% van de beroepsbevolking. Ultimo 2008 bedroeg de werkloosheid nog 3,9%. De inflatie nam onder invloed van lagere energieprijzen af van 2,5% naar 1,0%. In de eurozone als geheel kwam de geldontwaarding uit op slechts 0,3%, terwijl de Amerikaanse consumentenprijzen zelfs licht daalden (0,4%). De afname van de inflatie gaf de centrale banken de mogelijkheid het monetaire beleid verder te verruimen.

De Amerikaanse centrale bank (de Federal Reserve) ging op grote schaal over tot de aankoop van effecten ter vergroting van de liquiditeitspositie van de banken. De Amerikaanse daggeldrente, de FED fundsrate, bleef gehandhaafd op 0,25%. De Europese Centrale Bank besloot om dezelfde reden tot de invoering van een tweetal lange termijnfaciliteiten met onbeperkte toewijzing. De herfinancieringsrente werd verlaagd van 2,0 naar 1,0%. De driemaands geldmarkt-tarieven daalden naar historisch zeer lage niveaus, 0,7% in de eurozone en 0,3% in de Verenigde Staten.

De stimuleringsmaatregelen en de steun aan financiële instellingen resulteerden in een sterke stijging van het beroep van overheden op de internationale kapitaalmarkten. Desondanks ondergingen de lange rentetarieven in de voornaamste eurolanden relatief weinig verandering. In Ierland en Griekenland liepen de toch al relatief hoge lange rentetarieven overigens verder op. De situatie van de overheidsfinanciën verslechterde in beide landen zodanig, dat ratingorganisaties het kredietoordeel over beide overheden verlaagden.

In de Verenigde Staten stegen de lange rentetarieven in 2009 sterk, dat was mede het gevolg van een afname van de algehele marktonzekerheid. Door het herstel van het vertrouwen keerden beleggers terug naar meer risicovolle activa, wat ten koste ging van de interesse voor staatspapier. Zodoende steeg het rendement op Amerikaanse tienjarige staatsleningen in 2009 van 2,2% naar 3,8%.

De economie zal nog geruime tijd de gevolgen van de financiële crisis ondervinden. In de eerste plaats hebben huishoudens hoge schulden, zeker in relatie tot de waarde van hun bezittingen. Zij zullen deze schulden gaan aflossen en hebben daardoor minder ruimte voor bestedingen. Daarnaast zullen banken voorlopig nog terughoudend blijven in het verstrekken van nieuwe leningen en zal de kredietvraag van het bedrijfsleven achterblijven als gevolg van een geringere investeringsbereidheid. Door de terugval van de bedrijvigheid nemen de afboekingen toe en zijn de risico's op nieuwe leningen groter. Bovendien zullen de banken op termijn worden onderworpen aan nieuwe stringenter regelgeving. Ten slotte is de financiële situatie van de meeste nationale overheden, die mede door de vergrijzing van de bevolking en de verwachte bevolkingskrimp in de meeste westerse landen al voor flinke uitdagingen stonden, in de afgelopen periode aanzienlijk verslechterd. Gegeven de verdere verzwakking als gevolg van de noodzakelijk geworden stimulerings- en reddingsoperaties, zullen deze overheden op niet al te lange termijn ingrijpende bezuinigingen en hervormingen moeten doorvoeren.

Eén van de belangrijkste effecten van de crisis voor BNG was het gevolg van de onrust op de internationale geld- en kapitaalmarkten. Ondanks dat de hoogste ratings van de bank in 2009 werden herbevestigd, werd ook BNG vooral in de eerste helft van 2009 geconfronteerd met historisch hoge krediet- en liquiditeitsopslagen die vergoed moesten worden aan beleggers. De opslagen die financiële instellingen betalen voor het aantrekken van middelen onder de garantieregeling van het Rijk legden een vloer onder de opslagen die de bank in rekening worden gebracht. Opslagen die noodzakelijkerwijs doorberekend moeten worden aan de klanten van de bank. Desondanks is BNG er ook in 2009 in geslaagd concurrerende tarieven aan te bieden, mede omdat BNG zich als triple A-bank in de loop van het verslagjaar weer gemakkelijker en tegen gunstigere voorwaarden kon financieren. Deze verbeteringen werden doorgegeven in de tarieven voor de klanten.

Nog belangrijker wellicht is dat de bank onder deze bijzonder zware omstandigheden de kredietverlening aan haar klanten onverminderd heeft kunnen voortzetten. De marktpositie van BNG is mede versterkt doordat een aantal aanbieders zich tijdens de crisis terugtrok uit het marktsegment waarin BNG opereert. Door de toegenomen onzekerheden daalde de investeringsbereidheid van klanten en daarmee de omvang van de langlopende kredietverlening ten opzichte van 2008. De vraag naar kredietverlening met zeer lange looptijden daalde aanzienlijk in 2009 doordat de liquiditeitsopslagen voor langlopende financiering veel sterker opliepen dan voor kortere looptijden.

Het herstel van vertrouwen leidde in de tweede helft van 2009 tot minder turbulentie op de internationale geld- en kapitaalmarkten en een afname van de risico-opslagen. Bovendien nam de beschikbaarheid van en de variatie in langlopende funding toe. BNG heeft inmiddels de in het vierde kwartaal van 2008 verscherpte liquiditeitsrisicobewaking terug kunnen brengen tot een meer gebruikelijk niveau. Daarnaast kon BNG door deze ontwikkeling de opslagen van langlopende kredietverlening aan klanten sterk reduceren. Onder invloed van deze ontwikkeling nam de vraag van klanten vooral in het vierde kwartaal van 2009 sterk toe. De opslagen liggen nog steeds aanzienlijk hoger dan in de jaren voor de crisis.

Klantontwikkelingen

Decentrale overheden

Gemeenten ondervinden nadelige consequenties van de economische crisis. Naast dalende inkomsten, zoals uit grondexploitaties, staan hogere uitgaven, voor bijvoorbeeld schuldhelpverlening. Op 17 april 2009 hebben het Rijk en de VNG aanvullende bestuurlijke afspraken gemaakt over het vaststellen van het gemeentefonds, nadat het kabinet had aangegeven de gangbare systematiek in de periode 2009-2011 buiten werking te stellen. Het gemeentefonds stijgt nu niet langer mee met de hogere rijksuitgaven die voortvloeien uit de bestrijding van de economische crisis. Het kabinet heeft aangekondigd een brede heroverweging te zullen uitvoeren. Waarschijnlijk zal dat leiden tot aanzienlijke bezuiningen en kunnen de investeringsplannen van decentrale overheden daardoor onder druk komen te staan. De kredietwaardigheid van decentrale overheden zal hierdoor overigens niet in gevaar komen.

Het kabinet heeft verschillende maatregelen genomen om de gevolgen van de financiële crisis te beperken. Een belangrijke maatregel is de stimulering van de huizenmarkt. Zo is onder andere de borgingsgrens van de Nationale Hypotheekgarantie verhoogd. Daarnaast ontplooiën veel decentrale overheden diverse initiatieven om de bouwproductie te stimuleren. Zo worden bijvoorbeeld fondsen ingesteld ter bevordering van projecten, worden garantiestructuren ingezet om de financierbaarheid te bevorderen en worden projecten naar voren gehaald of versneld. Daarnaast spelen gemeenten een rol in de uitvoering van de stimuleringsregeling woningbouw zoals ingesteld door het ministerie van Wonen, Werken en Integratie (WWI).

Positief voor de kaspositie van een beperkt deel van de decentrale overheden was de verkoop van aandelen van Nuon en Essent. De aandelen van de Nederlandse energiebedrijven waren van oudsher volledig in handen van provincies en gemeenten, maar daar kwam in 2009 verandering in. Sinds 1 juli 2008 is in Nederland de Wet Onafhankelijk Netbeheer (ook wel Splitsingswet) van kracht. Deze wet schrijft voor dat energiebedrijven voor 2011 een scheiding dienen aan te brengen tussen hun commerciële productie- en leveringsactiviteiten en hun netwerkactiviteiten. De netwerkbedrijven moeten krachtens de wet in publieke handen blijven, de commerciële bedrijfsonderdelen mogen worden verkocht. Essent verkocht in 2009 haar commerciële activiteiten aan het Duitse energiebedrijf RWE. De overnamesom van EUR 7,2 miljard werd in september uitgekeerd. Het Zweedse Vattenfall nam in het verslagjaar de commerciële activiteiten van Nuon over. In juli 2009 werd de eerste tranche van het overnamebedrag (EUR 4,8

miljard) uitbetaald aan de aandeelhouders. De inkomsten uit de verkoop hadden mede hun weerslag op de financieringsbehoefte van de overheden, die daardoor lager uitkwam dan in 2008.

Op 1 januari 2009 is de Wet financiering decentrale overheden (Fido) gewijzigd. Vervolgens zijn in de loop van het verslagjaar de gewijzigde Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo) en de gewijzigde Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (Ruddo) in werking getreden. Naar aanleiding van de onrust op de financiële markten en de gevolgen daarvan voor enkele decentrale overheden, zijn onder meer de aan uitzettingen gestelde minimumeisen aangescherpt.

De ministeries van Financiën en BZK onderzoeken de voor- en nadelen van de invoering van integraal schatkistbankieren voor decentrale overheden. Hierbij kunnen deze bij de Staat terecht voor zowel het onderbrengen van overtollige liquide middelen als het aantrekken van benodigde financiering. Het onderzoek richt zich op de voor- en nadelen voor de decentrale overheden, het Rijk, de sectorbanken en de andere tot de publieke sector behorende activiteiten, zoals sociale woningbouw, de zorgsector, onderwijs en nutsbedrijven. Naast de vraag of er per saldo economische voordelen zijn te behalen is er ook terecht aandacht voor de afzonderlijke belangen van de verschillende betrokken partijen. Afronding van het onderzoek is voorzien in de eerste helft van 2010.

Volkshuisvesting

De economische crisis treft ook de woningcorporaties. De woningmarkt stagneert waardoor de verkopen van de bestaande bezittingen door woningcorporaties tegenvallen. De liquiditeitspositie van de woningcorporaties komt hierdoor onder druk te staan. De verkoopopbrengsten vormen doorgaans bovendien een belangrijke pijler onder de positieve resultaten van de corporaties en de investeringsprogramma's ten behoeve van herstructurerings- en nieuwbouwprojecten. Deze projecten liepen daardoor vertraging op. Mede hierdoor kwam de totale financieringsbehoefte in het verslagjaar lager uit dan in 2008. Ook de politieke besluitvorming treft de corporaties. De invoering van integrale vennootschapsbelasting en de zogenoemde Vogelaarheffing, die alle corporaties verplicht mee te betalen aan de verbetering van 40 aangewezen achterstandswijken, verslechtert de financiële situatie van corporaties. Enkele corporaties ondernemen om deze redenen pogingen om uit het corporatiebestel stappen. De rechter heeft hiervoor in januari 2010 geen toestemming gegeven.

De verwachting is dat deze zaak tot de hoogste rechterlijke instantie wordt gevoerd.

Ondanks de verminderde liquiditeitspositie van woningcorporaties is het algemene sectorbeeld van de vermogenspositie van corporaties positief. De minister van WWI heeft de Tweede Kamer hierover geïnformeerd en aangegeven dat de vermogenspositie nog steeds voldoende is om de maatschappelijke taken uit te kunnen voeren.

De discussie over de rol van woningcorporaties en de verhouding tussen de sector en de overheid is met het voorstel van de minister in 2009 in een nieuwe fase gekomen. De nieuwe toekomstvisie is met name ingegeven door een discussie over staatssteun. De Nederlandse sociale huisvestingssector is beduidend groter dan vergelijkbare sectoren in andere Europese landen. De Europese Commissie verlangde daarom een nadere inperking van de staatssteun, met name in de garantstelling bij kredietverstrekking aan de sector.

Door het besluit van de Europese Commissie is het werktein van woningcorporaties niet gewijzigd, maar worden de activiteiten opnieuw geordend. Commerciële investeringen boven een drempelbedrag moeten worden ondergebracht bij een dochteronderneming. Daarnaast wordt het toezicht op woningcorporaties in de plannen van de minister verscherpt, met een centrale rol voor het Centraal Fonds Volkshuisvesting in het externe toezicht. Tevens worden maatregelen getroffen die ervoor moeten zorgen dat de raden van commissarissen professioneler gaan opereren.

Het ministerie van WWI heeft in de loop van 2009 een pakket crisismaatregelen genomen voor het vlottrekken van de stagnerende woningmarkt. Zo is onder andere de borgingsgrens voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verhoogd. Daarnaast heeft de minister EUR 395 miljoen uitgetrokken voor het stimuleren van woningbouwprojecten en worden door fiscale maatregelen energiezuinige investeringen voor bestaande huurwoningen gestimuleerd.

Zorg

De introductie van gereguleerde marktwerking in de zorg heeft als doel de zorg kwalitatief hoogstaand, betaalbaar en toegankelijk te houden. Stapsgewijs vordert de zorgsector in het overgangsproces van een aanbodgestuurde naar een vraaggestuurde markt. In het nieuwe zorgstelsel spelen marktprikkels een grotere rol en is de financieringsstructuur aangepast. De overheid treedt steeds verder terug, het is niet langer vanzelfsprekend dat de overheid bij financiële problemen voor zorginstellingen te hulp schiet.

In de zorgsector bestaat al geruime tijd onzekerheid over de wijze waarop en het tempo waarin marktwerking wordt ingevoerd. Ook is nog steeds onzeker op welke wijze er compensatie wordt geboden voor instellingen die onevenredig nadeel ondervinden van de door te voeren wijzigingen in de bekostigingssystematiek. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) bepleit een periode van drie jaar waarin de sector, via een transitie-model, groeit naar een prestatiebekostiging met een nieuwe productstructuur. De kosten van kapitaal komen grotendeels voor risico van de zorginstellingen. De hoogte ervan in de tarieven moet nog worden bepaald. De NZa beziet oplossingen voor de gesignaleerde problemen en berekent thans het effect van het afschaffen van het bouwregime op de boekwaarde en de exploitatie van het vastgoed van de instellingen. Parallel aan de voorgenomen invoering van de prestatiebekostiging ligt in het voornemen de omvang van het segment waar ziekenhuizen vrij over prijzen kunnen onderhandelen met de zorgverzekeraars te vergroten naar 50%.

De financieringsbehoefte bij zorginstellingen bleef ten opzichte van 2008 op peil en had betrekking op herfinancieringen, nieuwbouwinvesteringen en de behoefte aan werkkapitaal. Door de combinatie van bezuinigingen, de financiële crisis en het gebrek aan vermogen waren de onderliggende cijfers van de diverse zorginstellingen vaak niet voldoende solide om de gewenste financieringen te verkrijgen. Ter ondersteuning van de zorginstellingen heeft het kabinet een aantal maatregelen genomen. Zo krijgen zorginstellingen een hogere vergoeding voor leningen ten behoeve van de financiering van (nieuw)bouwprojecten. Daarnaast is de zogenaamde regeling Garantie Ondernemingsfinanciering ook opengesteld voor curatieve zorginstellingen. Dit betekent dat banken voor financieringen van bouwleningen tot EUR 50 miljoen per zorginstelling een gedeeltelijke (50%) staatsgarantie kunnen krijgen. Tevens heeft het kabinet EUR 320 miljoen ter beschikking gesteld als investeringsimpuls voor zorginstellingen.

Zorginstellingen zijn vrij om winst uit vastgoedtransacties naar eigen inzicht te investeren. Winstuitkering aan private investeerders is echter nog steeds niet toegestaan. In 2009 heeft de minister van VWS aangegeven dat in 2010 de voorwaarden bepaald moeten worden waaronder een resultaatafhankelijke vergoeding voor het beschikbaar stellen van risicodragend kapitaal mogelijk wordt.

Onderwijs

Onderwijs heeft een hoge prioriteit op de politieke kalender. De kwaliteit moet omhoog en de vraag neemt toe, bijvoorbeeld door de toename van het aantal studenten als gevolg van de crisis. Daarnaast is de financiering van huisvesting aangepast. Zo heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) het Landelijk Steunpunt Brede Scholen geopend. Dit steunpunt is voor drie jaar ingesteld om scholen in het primair en voortgezet onderwijs te ondersteunen bij de huisvesting van brede scholen. Brede scholen bieden naast het traditionele onderwijs zaken aan als cultuur, sport, techniek en/of zorg. Gemeenten kunnen per brede school bij het ministerie een aanvraag indienen voor een bijdrage van maximaal EUR 0,5 miljoen. Dit geld is beschikbaar voor nieuwe multifunctionele accommodaties en renovatie van bestaande gebouwen. Daarnaast hebben het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de koepelorganisaties in het onderwijs eind 2008 het servicecentrum scholenbouw opgericht. Dit centrum moet ervoor zorgen dat scholen en gemeenten de voordelen van innovatieve aanbestedingsvormen kunnen gaan benutten, teneinde efficiënter en effectiever (nieuw)bouwplannen te kunnen realiseren.

In het primair en voortgezet onderwijs zien we de eerste voorbeelden van een zich terugtrekkende overheid, bijvoorbeeld in het overdragen van de verantwoordelijkheid voor vastgoed aan schoolbesturen door gemeenten, ofwel 'door-decentralisatie'. Ook is een flink aantal universiteiten bezig met huisvestingsplannen. Vanwege deze ontwikkelingen verwacht BNG de komende jaren de onderwijsportefeuille uit te breiden.

Energiesector

Na de verkoop van de commerciële activiteiten van Nuon en Essent zijn in december 2009 de splitsingsplannen van Delta en Eneco goedgekeurd door het ministerie van Economische Zaken. In beide gevallen werden wel extra eisen gesteld door het ministerie om te zorgen dat het netwerkbedrijf voldoende gekapitaliseerd is en blijft. De netwerkactiviteiten van alle Nederlandse energiebedrijven zijn hiermee conform de Wet Onafhankelijk Netbeheer afgesplitst van de commerciële activiteiten (productie en levering). Financiering van de in handen van overheden blijvende netwerk- en commerciële bedrijven is en blijft een speerpunt van de bank.

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening wil BNG bijdragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De missie van BNG is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandeelen in het Nederlandse publieke en semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van de doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Solvabiliteitsvrije kredietverlening blijft de kernactiviteit van de bank waarbij gemeenten en provincies, woningcorporaties en instellingen in de zorg en het onderwijs de belangrijkste klantengroepen zijn.

Substantiële marktaandeelen betekent dat BNG zich ten doel stelt om in meer dan de helft van de totaal aangeboden langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag door decentrale overheden, corporaties en zorginstellingen rendabel te voorzien. Een redelijk rendement voor de aandeelhouder vertaalt zich in de doelstellingen van de bank in een netto rendement op het eigen vermogen dat tenminste 2,5%-punt ligt boven het gemiddelde rendement in de portefeuille lange kredietverlening. In 2009 zijn deze doelstellingen behaald.

BNG wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. De strategie van de bank is gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van oplossingen voor in complexiteit toenemende financieringsvraagstukken. Hoewel de crisis een tijdelijke terugval heeft veroorzaakt, verwacht de bank in nagenoeg alle sectoren een geleidelijke verschuiving naar ongegarandeerde, c.q. solvabiliteitsplichtige, kredietverlening. Voorbeelden zijn het streven naar meer publiek-private samenwerking in bijna alle sectoren en de eigen verantwoordelijkheid voor huisvesting in de zorg en het onderwijs. De bank brengt kennis en kunde in om bij de publiek-private samenwerking oplossingen te bieden. Hierdoor ontstaan nieuwe mogelijkheden voor financiering in dergelijke samenwerkingsverbanden.

Teneinde de rentabiliteitsdoelstelling van de bank op termijn te kunnen blijven behalen is beleid geïmplementeerd dat gericht is op activiteiten met licht hogere opbrengsten. Voorbeelden hiervan zijn de kredietportefeuille buitenland¹⁰ en beleggingen in openbaar papier uit landen van de Europese Unie met de hoogste kredietwaardigheid. Randvoorwaarden zijn een zorgvuldige bewaking van het risicoprofiel, behoud van de sterke financiële positie en een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering van de bank.

¹⁰ Op grond van de statuten heeft BNG de mogelijkheid om uitzettingen te doen aan overheden binnen de Europese Unie en aan deze overheden gelieerde instellingen. BNG beperkt zich hierbij tot kredietverlening in EU-lidstaten met een sovereign rating van ten minste een AA-/Aa₃. De kredietverlening aan buitenlandse klanten bedraagt circa 1% van de totale kredietverlening van de bank.

Kredietverlening is en blijft de kernactiviteit van de bank. BNG en haar dochterondernemingen bieden daarnaast producten aan op het gebied van betalingsverkeer, het verstrekken van advies, participaties in gebiedsontwikkeling en duurzaam en Fido-proof beleggen. De belangrijkste producten en diensten van de bank zijn beschreven in de Corporate brochure, die gepubliceerd is op de website van de bank.

Kredietverlening

In het turbulente jaar 2009 heeft BNG haar rol waar kunnen maken als kredietverlener onder alle omstandigheden aan overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Waar de meeste concurrenten terughoudend werden in het verstrekken van langlopend krediet aan overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang, heeft BNG de kredietverlening onverminderd gecontinueerd.

Door de historisch hoge opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico in de eerste helft van 2009 bleef de vraag naar langlopende kredietverlening in nagenoeg alle sectoren ruimschoots achter bij voorgaande jaren.

Na het hoopgevende herstel en de sterk dalende liquiditeitsopslagen in de zomermaanden van 2009 herstelde de vraag zich tot op de gebruikelijke niveaus. De marktaandelen van BNG stabiliseerden zich op het hoge niveau van de voorgaande jaren.

De verstrekte langlopende kredietverlening aan klantengroepen nam in 2009 af met EUR 1,9 miljard tot EUR 8,6 miljard, waarvan EUR 5,5 miljard in de tweede helft van 2009, hoofdzakelijk in het laatste kwartaal. Vooral de solvabiliteitsplichtige kredietverlening, die bijvoorbeeld gebruikelijk is bij publiek-private samenwerking, bleef achter bij de verwachtingen en daalde ten opzichte van 2008 met EUR 0,5 miljard tot EUR 1,3 miljard. De noodzakelijk geworden hogere kredietrisico-opslagen maakten deze vorm van kredietverlening relatief duur en daardoor minder interessant of in een aantal gevallen zelfs financieel onhaalbaar. Door de oplopende opslagen in het langere segment daalde de gewogen gemiddelde looptijd van de uitgezette langlopende kredietverlening aan klanten in 2009 aanzienlijk.

De totale portefeuille langlopende uitzettingen aan klanten op basis van hoofdsommen nam toe tot bijna EUR 68,7 miljard (ultimo 2008: EUR 65,5 miljard), vooral door de groei met EUR 2,4 miljard van de portefeuille volkshuisvesting. De portefeuille decentrale overheden groeide met EUR 0,4 miljard. De nieuw verstrekte langlopende kredietverlening

in het vierde kwartaal van 2009 en de in eerdere jaren afgesloten leningen die in 2009 zijn ingegaan, speelden hierbij een belangrijke rol. De overige sectoren kenden een lichte groei of bleven nagenoeg stabiel.

Het gemiddelde van de kortlopende kredietverlening aan klanten in 2009 kwam uit op EUR 5,8 miljard (2008: EUR 3,9 miljard). In afwachting van het economisch herstel en gebruikmakend van de zeer lage tarieven voor korte kredietverlening hebben vooral decentrale overheden zich meer dan voorheen kort gefinancierd.

Gebiedsontwikkeling

BNG heeft in 2009 de naam van dochtermaatschappij Ontwikkelings- en Participatiebedrijf Publieke Sector gewijzigd in BNG Gebiedsontwikkeling. De nieuwe naam benadrukt de verbondenheid met BNG en maakt het mogelijk de activiteiten in gebiedsontwikkeling nadrukkelijker te profileren. Tevens zijn de lopende activiteiten van BNG Vastgoedontwikkeling ondergebracht in deze dochter.

BNG Gebiedsontwikkeling realiseert ruimtelijke plannen. Zij doet dit in hechte samenwerking met overheidspartijen en rekening houdend met publieke belangen. Verdeling en begrenzing van de risico's worden zodanig ingericht dat de zeggenschap van de (semi-)publieke organisatie niet wordt aangetast. Gemeentelijke en maatschappelijke belangen worden zo gewaarborgd. BNG Gebiedsontwikkeling participeert per eind 2009 in 24 samenwerkingsconstructies middels EUR 42 miljoen aan eigen vermogen. In 2009 zijn drie nieuwe projecten gestart.

Besloten is de activiteiten van BNG Vastgoedontwikkeling stil te leggen. Het product vastgoedontwikkeling zal in incidentele gevallen nog worden aangeboden als blijkt dat integrale gebiedsontwikkeling, waarbij grondexploitatie en vastgoedexploitatie worden gecombineerd, voor de realisatie van het project noodzakelijk is, dan wel een zeer goed financieel perspectief biedt.

BNG Gebiedsontwikkeling heeft momenteel te maken met lastige marktomstandigheden. De crisis biedt zowel kansen als bedreigingen. Negatieve aspecten zijn het stilvallen van de verkoop in lopende participaties en dalende grondprijzen. In het geval nog moet worden aangekocht werkt een prijsdaling overigens juist positief. Daarnaast is de markt voortdurend in beweging door veranderende wetgeving, wijzigende inzichten en andere ontwikkelingen op gebied van samenwerkingsconstructies.

Advies

BNG heeft in het verslagjaar besloten advisering als activiteit te integreren binnen de bank. In 2009 werd de BV-status van BNG Consultancy Services opgeheven. BNG zet haar advisering voort onder het nieuwe label BNG Advies, dat onderdeel is geworden van het directoraat Public Finance. De omzet is beperkt en bedroeg over 2009 EUR 1 miljoen.

BNG Advies ondersteunt klanten van BNG bij het maken van strategische investeringsafwegingen. In een complexer wordende omgeving zien publieke organisaties zich steeds vaker geconfronteerd met vraagstukken waarin meerdere belangen met elkaar verenigd moeten worden. In een groeiende schaarste aan middelen moet met minder geld meer worden gerealiseerd. Dit vraagt om innovatieve oplossingen en weloverwogen besluiten. De betrokkenheid van private partners wordt daarbij steeds belangrijker. BNG Advies ondersteunt klanten bij het vinden van die oplossingen en het vertalen van maatschappelijke ambities naar haalbare plannen. BNG Advies is thuis in de financiële vertaling van ruimtelijke ontwikkelingen, in publiek-private samenwerking en in het publieke besluitvormingsproces.

Vermogensbeheer

BNG Vermogensbeheer – voorheen BNG Capital Management – hanteert de uitgangspunten van de Wet Fido (Financiering decentrale overheden) en de regeling Ruddy (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) als uitgangspunt voor haar dienstverlening.

BNG Vermogensbeheer biedt geld- en kapitaalmarktbeleggingsfondsen aan en verzorgt maatwerk in de vorm van discretionaire vermogensbeheermandaten. Naast gemeenten, stadsregio's en provincies verzorgt BNG Vermogensbeheer in toenemende mate het vermogensbeheer voor onderwijsinstellingen, woningcorporaties en andere organisaties in het maatschappelijk veld.

Uit 2009 bedroeg het door BNG Vermogensbeheer beheerde vermogen EUR 5,1 miljard, een sterke stijging ten opzichte van 2008 (EUR 2,5 miljard). De toename kan grotendeels verklaard worden uit een sterke toestroom van vrijgekomen gelden uit de verkoop van energiebedrijven Essent en Nuon. De verkopende partijen wilden dit geld duurzaam en vastrentend beleggen. De rente-inkomsten vormen hierbij een alternatief voor de dividenden uit de aandelenbelangen. Daarnaast speelt de instandhouding van het kapitaal een belangrijke rol bij deze vorm van vermogensbeheer.

Betalingsverkeer en e-banking

BNG levert producten en diensten waarmee de klanten eenvoudig in staat zijn hun betalingsverkeer en liquiditeitsmanagement te regelen. Centraal in die dienstverlening staat de webportal 'Mijn BNG'. Belangrijk onderdeel van deze portal is de module voor elektronisch bankieren 'BNG Betalingsverkeer' waarmee klanten hun betalingen snel en veilig via internet kunnen verwerken.

Vanaf 2008 zorgt BNG ervoor dat BNG Betalingsverkeer geschikt is voor overboekingen (enkelvoudig en bulk) in het kader van de Single Euro Payments Area (SEPA). SEPA is ontwikkeld om het betalingsverkeer binnen de eurozone effectief en goedkoop te maken voor consumenten, zakelijke gebruikers en banken. Vanuit de markt wordt verwacht dat de overheid een voortrekkersrol speelt bij het gebruik van SEPA.

BNG speelt in op deze ontwikkelingen en zal haar klanten in 2010 extra adviseren en ondersteunen bij de introductie van nieuwe SEPA-producten, zoals de SEPA Direct Debit. Vanaf 1 november 2009 voldoet BNG aan de Payment Services Directive (PSD), het juridisch kader voor betalingsdiensten met als doel de betalingen in de Europese Unie te vergemakkelijken.

BNG wist haar sterke positie op het gebied van betalingsverkeer in het verslagjaar vast te houden. Het aantal voor klanten verwerkte posten in 2009 bedroeg 76 miljoen en was licht hoger ten opzichte van het voorgaande jaar. De verwerking van de geldstromen tussen de rijksoverheid en lagere overheden (de zogenoemde Rijksverrekening) werd ook het afgelopen jaar probleemloos door BNG uitgevoerd. In april heeft Ordina BPO, de oorspronkelijke insourcer van de werkzaamheden rond het betalingsverkeer en de IT-processen van de bank, de activiteiten overgedaan aan Centric FSS. De operationele dienstverlening op het gebied van betalingsverkeer wordt door Centric FSS naar tevredenheid van de bank uitgevoerd.

De langlopende financiering van de bank vindt nagenoeg volledig plaats door middel van obligatieleningen onder het gestandaardiseerde Debt Issuance Programme ter grootte van EUR 80 miljard. BNG speelt in haar funding-beleid zo flexibel mogelijk in op de wensen van beleggers. Op deze manier wordt de relatie met beleggers verstevigd en is de bank in staat om haar middelen tegen zeer scherpe voorwaarden in te kopen. De bank neemt leningen op in diverse valuta, die naar looptijd en voorwaarden op maat worden gesneden voor zowel institutionele als particuliere beleggers.

Met het voorzichtige maar gestage herstel van vertrouwen in financiële instellingen in 2009 zijn de activiteiten op de internationale kapitaalmarkten navenant toegenomen. Vooral in de tweede helft van 2009 heeft dit een positieve invloed gehad op de hoogte van de opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's die de bank betaalt en op de variatie in looptijden van nieuwe emissies. BNG is daardoor in staat geweest het liquiditeitsprofiel te verbeteren en het gebruik van het kortlopende ECP-programma, dat eind 2008 door de marktomstandigheden met EUR 5 miljard was verhoogd tot EUR 15 miljard, terug te brengen tot een meer gebruikelijk niveau. Ook ten opzichte van de opslagen die de staat betaalt, een belangrijk referentiepunt voor de klanten van de bank, is de fundingpositie in de loop van het jaar verbeterd.

Ten behoeve van de kredietverlening en herfinanciering heeft BNG in 2009 EUR 14,1 miljard (2008: EUR 13,1 miljard) langlopende financiering aangetrokken middels 81 emissies, veertien meer dan in 2008. Na een daling in de eerste helft van 2009 is de gewogen gemiddelde looptijd van de emissies over geheel 2009 ten opzichte van 2008 toegenomen met 0,5 jaar tot 4,7 jaar. Een bewijs van het voorzichtige herstel van de markten. In 2009 en in 2008 emiteerde de bank in tien verschillende valuta's. De valuta- en renterisico's van obligatieleningen worden volledig afgedekt.

De bank emiteert jaarlijks een aantal benchmarkleningen waardoor BNG-yieldcurves in euro en Amerikaanse dollar beschikbaar zijn en blijven voor institutionele beleggers. In 2009 heeft BNG, gelijk aan het voorgaande jaar, zeven benchmarkleningen in euro's en Amerikaanse dollars geëmitteerd met een in omvang variërend volume van 1,0 tot 2,0 miljard. De tegenwaarde van het totaal aan in 2009 uitgegeven benchmarkleningen bedraagt EUR 8,4 miljard (2008: EUR 6,3 miljard). Het aandeel van in euro luidende emissies in 2009 bedroeg 45%. Obligaties zijn daarnaast vooral uitgegeven in Amerikaanse dollar (29%).

Het resultaat

BNG heeft in 2009 een nettowinst gerealiseerd van EUR 278 miljoen, een stijging van EUR 120 miljoen vergeleken met 2008. Vooral het renteresultaat en het resultaat financiële transacties van de bank werden positief beïnvloed door de verbeterde marktomstandigheden voor financiële instellingen. Beide componenten lieten een forse verbetering zien in vergelijking met 2008 en stegen met respectievelijk EUR 60 miljoen en EUR 104 miljoen. De *winst voor belastingen* is in het verslagjaar uitgekomen op EUR 350 miljoen (2008: EUR 182 miljoen). De *belastinglast* over 2009 nam met EUR 48 miljoen toe tot EUR 72 miljoen.

De crisismaatregelen hebben het renteresultaat van veel financiële instellingen positief beïnvloed. Door het robuuste optreden van de diverse centrale banken sinds september 2008 is de korte rente van de belangrijkste valuta tot historische lage niveaus gedaald. Het herstel van vertrouwen zorgde er daarnaast voor dat de door de crisis opgelopen krediet- en liquiditeitsopslagen een dalende trend lieten zien. De rente op langlopende kredieten ten slotte bleef per saldo stabiel op het niveau van eind 2008. BNG heeft ook geprofiteerd van de steilere rentecurve, door er binnen de risicolimieten op in te spelen. Onder invloed van deze ontwikkelingen steeg het renteresultaat van BNG tot EUR 337 miljoen. Vooral in de eerste helft van 2009 werd dit effect, onder druk van de marktomstandigheden, versterkt door de toename van het aandeel van kortlopende funding in de totale financiering van de bank.

De afname van de turbulentie in de financiële markten leidde tot een positief resultaat financiële transacties, mede door de afnemende opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico van de beleggingen van de bank. De kredietkwaliteit van deze portefeuille rentedragende waardepapieren is nog altijd uitstekend en toekomstige kasstromen staan niet ter discussie.

Het *resultaat financiële transacties* sloeg om van EUR 64 miljoen negatief over 2008 tot EUR 40 miljoen positief over 2009. Dit resultaat is te verdelen in drie categorieën. De eerste is een per saldo positieve herwaardering van rentedragende waardepapieren, waarvan de waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening lopen, van EUR 4 miljoen (2008: EUR 98 miljoen negatief). Daarnaast bedroegen de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen van transacties betrokken in hedge accounting in 2009 EUR 7 miljoen positief (2008: EUR 9 miljoen positief). De

overige marktwaardeveranderingen ten slotte bedroegen in de verslagperiode EUR 29 miljoen positief (2008: EUR 25 miljoen positief). De laatste twee onderdelen profiteerden onder meer van de forse daling van de korte rente. Het terugvloeien van in eerdere jaren genomen ongerealiseerde negatieve herwaarderingen droeg tevens bij aan de positieve uitkomst van de overige marktwaardeveranderingen.

De *Opbrengsten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures* kwamen in 2009 uit op EUR 2 miljoen positief (2008: EUR 1 miljoen negatief). De positieve uitkomst van deze post werd mede veroorzaakt door de waardestijging van EUR 1 miljoen van het (indirecte) belang in Connexion.

Het *provisieresultaat* nam in vergelijking met 2008 met EUR 10 miljoen toe tot EUR 30 miljoen, vooral door een toename van de fee-opbrengsten vanuit het kredietbedrijf. Met name de betrokkenheid van BNG bij projectfinancieringen, waarbij de bank steeds vaker optreedt als agent, veroorzaakte deze toename. Ook de provisiebaten van dochtermaatschappij BNG Vermogensbeheer lieten, vooral in de tweede helft van 2009, een positieve ontwikkeling zien door een toename van de activiteiten als gevolg van de belegging van de opbrengsten uit de verkoop van de aandelen in nutsbedrijven.

In het tweede kwartaal van 2009 werden de schuldposities van twee klanten afgewikkeld. De openstaande vorderingen van ongeveer EUR 3 miljoen zijn in mindering gebracht op de debiteurenvoorziening. Daarnaast heeft de crisis een negatief effect gehad op de verwachte resultaten van de participaties van BNG Gebiedsontwikkeling. Hoewel bij nagenoeg alle participaties nog sprake is van een verwacht positief rendement heeft de bank op basis van de negatieve ontwikkelingen binnen een participatie besloten het ingebrachte eigen vermogen volledig af te waarderen. Deze bijzondere waardevermindering van ruim EUR 3 miljoen is opgenomen in de *overige resultaten* en verklaart deels de afname van deze post tot EUR 2 miljoen.

De geconsolideerde *bedrijfslasten* bleven nagenoeg stabiel op EUR 61 miljoen. Vooral de kosten van de uitbesteding van het betalingsverkeer en de IT-processen waren lager in vergelijking met 2008. De *personeelskosten* kwamen door een bescheiden personeelsuitbreiding en cao-verhogingen licht hoger uit.

De balans

In de verslagperiode is het balanstotaal van BNG met EUR 3,1 miljard gestegen tot EUR 104,5 miljard. Aan de actiefzijde van de balans liet de post *Kredieten* een stijging zien naar EUR 79,3 miljard (2008: EUR 75,7 miljard). Deze toename werd vooral veroorzaakt door de nieuw verstrekte langlopende kredietverlening in het vierde kwartaal van 2009 en de uitbetaling van in eerdere jaren afgesloten leningen die in 2009 zijn ingegaan. De post *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* nam toe met EUR 0,4 miljard tot EUR 5,5 miljard als gevolg van de aankoop van een gesecuriteerde NHG-portefeuille. De post *Bankiers* daalde met EUR 1,3 miljard, voornamelijk door de uitloop van kredietverlening aan bouwfondsen.

Aan de passiefzijde van de balans is de post *Bankiers* toegenomen met EUR 2,3 miljard tot EUR 5,6 miljard, voornamelijk als gevolg van de, vanwege het gunstige tarief, per juni 2009 aangetrokken middelen onder de door de ECB beschikbaar gestelde 12-maands financieringsfaciliteit. Daarnaast hebben diverse financiële instellingen hun overtollige middelen eind 2009 ondergebracht bij BNG. De post *Toevertrouwde middelen* steeg tot EUR 7,0 miljard, door een toename van tijdelijk uitgezette middelen door decentrale overheden. De veiligheid van de BNG-balans wordt, mede door de aangescherpte regelgeving, vaker gezocht voor het stallen van tijdelijke overschotten. De toename van de post *Schuldbewijzen* met ruim EUR 0,7 miljard tot EUR 79,9 miljard wordt vooral verklaard door de daling van de lange rente.

Het *Eigen vermogen* nam met EUR 0,3 miljard toe tot EUR 2,3 miljard door de nettowinst en de toename van de herwaarderingsreserve. De (ongerealiseerde) toename van de herwaarderingsreserve heeft geen invloed op de solvabiliteitsratio's. De capital ratio, het gerealiseerde eigen vermogen in procenten van het balanstotaal, steeg in vergelijking met ultimo 2008 licht tot 2,1%. De BIS-ratio tier 1 nam met één procentpunt toe tot 19%. De BIS-ratio bleef stabiel op 20%.

Voorgestelde winstverdeling

Na verwerking van belastingen resteert over 2009 een nettowinst van EUR 278 miljoen (2008: EUR 158 miljoen) die beschikbaar is voor dividend en toevoeging aan reserves. Op basis van het vigerende dividendbeleid wordt voorgesteld om 50% (2008: 50%) van de winst na belastingen uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van EUR 139 miljoen (2008: EUR 79 miljoen). Het restant wordt toegevoegd aan de reserves. Het dividend bedraagt EUR 2,49 (2008: EUR 1,42) per aandeel van nominaal EUR 2,50.

Medewerkers

Eind 2009 had BNG, inclusief de dochtermaatschappijen, 291 medewerkers in dienst, 89 vrouwen en 202 mannen. Omgerekend naar fulltime equivalenten (fte's) nam de bezetting in de verslagperiode toe van 280 naar 287. Het personeelsverloop bedroeg in 2009 ruim 8%. Bijna 60% van dit verloop werd veroorzaakt door (pre)pensionering van medewerkers. Een kwart van het verloop betrof vertrek van werknemers op eigen initiatief. Met de overige vertrokken medewerkers werd het dienstverband op initiatief van BNG beëindigd.

Er zijn in 2009 21 nieuwe medewerkers in dienst getreden. De inhuur van externe krachten bleef, met gemiddeld 8 medewerkers, gelijk. Het ziekteverzuim steeg licht, van 2,8% naar 3,2%. Dit was vooral het gevolg van een stijging in het kortdurend verzuim in de laatste maanden van het jaar.

Het beloningsbeleid van BNG is in het afgelopen jaar licht aangepast. Met alle medewerkers zijn resultaatgerichte afspraken gemaakt over te behalen resultaten, samenwerken en klantgerichtheid. Een deel van de variabele beloning is afhankelijk van de realisatie van deze afspraken. Begin 2010 zijn deze afspraken voor het eerst beoordeeld op realisatie en zijn tevens nieuwe afspraken gemaakt voor het lopende jaar.

In maart 2009 hebben 248 BNG'ers deelgenomen aan een medewerkersonderzoek. Dat is een respons van 87%, ruim hoger dan de respons van 69% in 2006. De tevredenheid van medewerkers blijkt uit het hoge rapportcijfer van 7,6.

Om goed in staat te blijven de ontwikkelingen bij de klanten te volgen, is de kwaliteit van de medewerkers in het kredietproces in 2009 verder versterkt door een maatwerktraining. De ontwikkeling van medewerkers staat ook in 2010 centraal in het personeelsbeleid.

Nadere informatie over de sociale aspecten van de bedrijfsvoering zijn opgenomen in het Sociaal Jaarverslag 2009, dat wordt gepubliceerd op de website van de bank.

De crisis heeft het afgelopen jaar, ondanks de relatief sterke positie van de bank binnen het financiële bestel, veel gevraagd van de medewerkers. De inzet en betrokkenheid van alle medewerkers heeft sterk bijgedragen aan de positieve ontwikkelingen in 2009. Een compliment voor de inzet en de getoonde betrokkenheid is hier op zijn plaats.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad vergaderde in 2009 vier keer met de Raad van Bestuur waarvan drie keer in aanwezigheid van leden van de Raad van Commissarissen.

Tijdens deze vergaderingen werd constructief van gedachten gewisseld over uiteenlopende onderwerpen, waaronder de uitkomsten van het medewerkersonderzoek, het periodiek gezondheidsonderzoek, de invoering van de nieuwe salarissystematiek en de integratie van BNG Advies. Daarnaast kwamen de financiële gang van zaken en de strategie van de bank, het sociale beleid, het Arbo-jaarplan, compliance-onderwerpen en de arbeidsvoorwaarden in de overlegvergaderingen ter sprake.

De Ondernemingsraad vergaderde zelf formeel vijf keer en hield over verschillende onderwerpen contact met de medewerkers. De Ondernemingsraad participeert actief in het Interbancair Vertegenwoordigend Overleg en discussieerde met de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur tijdens de jaarlijkse themalunch.

Op 1 februari 2010 werden reguliere OR-verkiezingen gehouden, waarbij vijf van de negen zetels verkiesbaar waren gesteld. Met ingang van 1 maart 2010 is de nieuwe Ondernemingsraad aangetreden. Het reglement van de Ondernemingsraad is gepubliceerd op de website van de bank.

Het publieke belang staat voorop bij BNG en haar dochtermaatschappijen. Als bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang hecht BNG grote waarde aan een gezonde en stabiele ontwikkeling van de samenleving. Via haar aandeelhouders (de Nederlandse staat, gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap) vloeit het behaalde rendement weer terug naar de maatschappij.

De stakeholders van BNG zijn benoemd in het stakeholdermodel. Dit model gaat uit van waardecreatie voor de stakeholders en toont onder meer wie BNG als haar stakeholders ziet en welke kritische succesfactoren in de relatie worden onderscheiden, zowel vanuit het perspectief van de stakeholder als vanuit het perspectief van de bank. Alle genoemde partijen hebben een belang met betrekking tot BNG. Zij kunnen de bank beïnvloeden en/of door de bank worden beïnvloed. Het stakeholdermodel BNG is gepubliceerd op de website van de bank.

Met klanten wordt gestructureerd en periodiek overleg gevoerd. Hierin zijn aan de orde de ontwikkelingen in de financiële markten, de dienstverlening van de bank en bijzondere thema's die op het desbetreffende moment actueel zijn voor de klant. Jaarlijks – in de aanloop naar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders – spreekt de Raad van Bestuur met vertegenwoordigers van haar aandeelhouders. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn onder meer de strategie van de bank en de financiële gang van zaken. Na afloop van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt jaarlijks een themabijeenkomst georganiseerd ten behoeve van de aandeelhouders en klantengroepen waarvoor het thema van belang wordt geacht.

De financiering van milieuvriendelijke en sociale initiatieven is een logisch gevolg van de activiteiten die de statutaire klantenkring van BNG onderneemt. BNG gaat zorgvuldig om met ethische vraagstukken. De op democratische wijze tot stand gekomen publieke besluitvorming is hierbij het uitgangspunt. De klant dient te beschikken over de benodigde goedkeuringen en vergunningen en moet voldoen aan de gestelde voorwaarden, zoals in voorkomende gevallen het opstellen van een Milieueffectenrapport (MER). Specifieke voorbeelden van projecten op milieugebied zijn de financiering van energiezuinige warmtepompinstallaties in nieuwbouwprojecten en de financiering van een fabriek voor de winning van biobrandstof uit koolzaad. Voorbeelden op sociaal terrein zijn de financiering van brede scholen, woonzorgprojecten en instellingen voor sociale werkvoorziening. Verder beheert BNG Vermogensbeheer twaalf beleggingsfondsen, waarvan bij tien fondsen wordt

belegd op basis van richtlijnen van Sustainability. BNG Vermogensbeheer heeft ook de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen ligt fundamenteel verankerd in de missie van BNG. Om effectief en duurzaam in de samenleving te kunnen blijven functioneren zijn vertrouwen en een goede reputatie van groot belang. Integriteit en transparantie zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. De Raad van Bestuur heeft in dit kader besloten deel te nemen aan de Transparantiebenchmark 2010, een onderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken naar de maatschappelijke verslaglegging van ondernemingen. Voorts heeft de Raad van Bestuur zich ten doel gesteld om de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI) voor het rapporteren over maatschappelijk verantwoord ondernemen te implementeren. Voor het jaar 2010 is het streven om minimaal te voldoen aan de eisen voor rapportage op het zogenoemde 'C-niveau', inclusief certificering.

BNG is een maatschappelijk betrokken bank en brengt dat, behalve in de financiering van maatschappelijke voorzieningen, tot uitdrukking in donaties aan diverse maatschappelijke doelen. Daarnaast heeft de bank het BNG Cultuurfonds opgericht. Dit fonds stimuleert activiteiten op het gebied van kunst en cultuur die van betekenis zijn voor het gemeentelijk beleid. Ook reikt het BNG Cultuurfonds vier verschillende culturele prijzen uit: BNG Nieuwe Literatuur prijs, BNG Nieuwe Theatremakers prijs (in samenwerking met het Theater Instituut Nederland), BNG Project Workspace Prijs (in samenwerking met Filmhuis Den Haag) en de jaarlijkse prijs voor het Nationaal Concours (Jong Muzikalent Prijs). Ondanks de crisis heeft het Cultuurfonds in de afgelopen jaren kunnen beschikken over een gelijkblijvend budget.

De voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen maken deel uit van het toezicht van de Raad van Commissarissen op de Raad van Bestuur. Binnen de Raad van Bestuur valt maatschappelijk verantwoord ondernemen onder het aandachtsgebied van de voorzitter.

De BNG Bedrijfscode biedt de medewerkers van BNG een richtlijn ten behoeve van hun functioneren. De Raad van Bestuur verwacht van de medewerkers dat zij integer omgaan met de stakeholders van de bank en hun belangen. Leidinggevenden worden dan ook gestimuleerd integriteit actief bij de medewerkers aan de orde te stellen. De BNG Bedrijfscode is gepubliceerd op de website van de bank. Daarnaast zijn de diverse interne codes en regelingen waar in de bedrijfscode naar verwezen wordt op de website te vinden.

Het begrip corporate governance duidt op een goede bestuurlijke inrichting van een onderneming en de uitvoering van goed ondernemerschap, waaronder begrepen integer en transparant handelen, alsmede goed toezicht hierop en het afleggen van verantwoording over het uitgeoefende toezicht. Bij BNG is aandacht voor een goede corporate governance onderwerp van beleid. De functie die BNG in het stelsel van publieke financiering in Nederland vervult, alsmede haar maatschappelijke karakter uit hoofde daarvan, maken dat vanzelfsprekend.

De Nederlandse corporate governance code kent zogenoemde principes en best practice-bepalingen. In de principes zijn beginselen voor deugdelijk bestuur geformuleerd die op hun beurt worden uitgewerkt in best practice-bepalingen. Uitgangspunt van de code is dat beursgenoteerde ondernemingen deze beginselen volgen. Afwijken van de best practice-bepalingen is toegestaan, echter onder de voorwaarde dat volgens het beginsel 'pas toe of leg uit' in het jaarverslag wordt toegelicht op welke onderdelen wordt afgeweken en waarom. In december 2008 is een op onderdelen aangepaste versie van de code verschenen. BNG voldoet aan de aangepaste code. Met inachtneming van de bepalingen van het structuurregime, die aan de corporate governance structuur van een vennootschap raken, volgt de bank de in de code geformuleerde beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur. De binnen BNG bestaande reglementen, codes, regelingen en rapportages zijn hiermee in overeenstemming. Op de website van de bank is een apart hoofdstuk aan corporate governance gewijd, waarin deze documenten zijn terug te vinden.

Op één punt wijkt de bank af van de Nederlandse corporate governance code. De aanbeveling die in de code wordt gedaan met betrekking tot het 'stemmen op afstand' wordt door BNG niet gevolgd. Gelet op het karakter van de bank en de herkomst van haar aandeelhouders acht BNG dit niet noodzakelijk. De bank hecht grote waarde aan het directe contact met de aandeelhouders en organiseert bijvoorbeeld jaarlijks, na afloop van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA), een themabijeenkomst. In de afgelopen jaren vertegenwoordigden representanten van de aandeelhouders in de AvA en de themabijeenkomst gemiddeld ongeveer 60% van het aandelenkapitaal van de bank. Omdat aandeelhouders tegelijkertijd ook klanten zijn, is er sowieso veelvuldig contact tussen de bank en representanten van aandeelhouders. Bij de bank is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de vergadering van aandeelhouders. Medewerking door de bank aan certificering van aandelen is statutair uitgesloten.

De principes voor beheerst beloningsbeleid, opgesteld door de Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), liggen in het verlengde van onderdelen van de Nederlandse corporate governance code. Het betreft breed toepasbare principes die bedoeld zijn als leidraad voor een prudent en klantgericht beloningsbeleid. De naleving van de principes krijgt aandacht als onderdeel van het toezicht op de beheerste bedrijfsvoering door DNB. BNG heeft in 2009 de implementatie van de principes voorbereid.

De Code Banken bevat principes die eveneens in het verlengde liggen van de Nederlandse corporate governance code. Een aantal ervan kan voorts worden gezien als nadere invulling van de principes voor beheerst beloningsbeleid van DNB en de AFM. De Code Banken geldt voor alle in Nederland werkzame banken die beschikken over een bankvergunning verleend op grond van de Wet op het financieel toezicht. Afwijken van de principes is toegestaan, echter onder de voorwaarde dat volgens het beginsel 'pas toe of leg uit' wordt toegelicht op welke onderdelen wordt afgeweken en waarom. Per 1 januari 2010 treedt de Code Banken in werking. Op de website van BNG zijn de getroffen maatregelen ten aanzien van deze principes te vinden.

De diverse risico's waarmee de bank bij de uitoefening van haar activiteiten wordt geconfronteerd, worden in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening separaat aan de orde gesteld. De interne risicobeheer- en controlesystemen van BNG vormen een belangrijk punt van aandacht binnen de bank. De inrichting hiervan is gebaseerd op de regelgeving uit hoofde van internationale richtlijnen in het kader van het internationaal kapitaalakkoord Bazel II. De inrichting is beschreven in een intern risicobeheersingsraamwerk dat van toepassing is op alle door BNG onderkende risico's. Het raamwerk heeft een nauwe relatie met het Kapitaalbeheersplan. Dit plan wordt periodiek herzien en met de Nederlandsche Bank besproken.

Audits door de Interne Accountantsdienst zijn erop gericht de goede werking van de interne risicobeheer- en controlesystemen onafhankelijk te kunnen vaststellen. De risicobeheer- en controlesystemen van de bank hebben in het verslagjaar naar behoren gewerkt en geven een redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. Deze systemen kunnen op zichzelf uiteraard geen absolute zekerheid bieden voor het realiseren van de ondernemingsdoelstellingen en niet alle onjuistheden, fraudes en overtreding van wetten en regels voorkomen. Er zijn geen indicaties dat de risicobeheer- en controlesystemen in 2010 niet naar

behoren zullen functioneren. Het interne risicobeheer vraagt continue aandacht. Als gevolg van een stringenter wet- en regelgeving, een veranderende omgeving en het aangescherpte beleid nemen de eisen ten behoeve van het interne risicobeheer toe. In het verslagjaar zijn met betrekking tot het financieel-economisch beleid verdere verbeteringen ingezet op het gebied van risicomanagement en het productgoedkeuringsproces.

De externe accountant evalueert de financiële rapportage en het interne risicobeheer voor zover van belang in het kader van de controle van de jaarrekening. De bevindingen worden gerapporteerd in het accountantsverslag en de management letter aan de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. De interne en externe accountant zijn aanwezig in de vergadering van de Audit Commissie van de Raad van Commissarissen en in de vergadering van de voltallige Raad van Commissarissen waarin de jaarrekening wordt besproken.

Verantwoordelijkheidsverklaring

Naar het oordeel van de Raad van Bestuur geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van BNG en de in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van BNG en de geconsolideerde dochterondernemingen waarvan de gegevens in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen. In het jaarverslag zijn bovendien de wezenlijke risico's beschreven waarmee BNG wordt geconfronteerd.

BNG blijft ook in 2010 de bank voor het maatschappelijk belang en zal, ongeacht de marktomstandigheden, gespecialiseerde dienstverlening aanbieden tegen zo laag mogelijke kosten. Het streven van de bank is om een betrouwbare partner te zijn, de sterke marktpositie te behouden en de relatie met de klanten te bestendigen en waar mogelijk te verbeteren.

De klanten van BNG zijn voornamelijk overheden of aan de overheid gelieerde instellingen. Ook hun economische en financiële situatie is negatief beïnvloed door de crisis. Dit heeft geleid tot terughoudendheid met betrekking tot het starten van nieuwe activiteiten en tot druk op lopende projecten. Vooral de (solvabiliteitsplichtige) publiek-private samenwerking heeft een terugval laten zien. Door de verbetering van beschikbaarheid en prijsvorming van langlopende financiering in de tweede helft van 2009 kunnen ook de klanten van BNG profiteren van lagere opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico. De bank verwacht dat haar klanten, gesteund door het beginnende economische herstel, hun investeringsactiviteiten voorzichtig zullen uitbreiden. Het vertrouwen is echter nog erg fragiel en vele klanten van de bank zullen geconfronteerd worden met bezuinigingen en andere financiële tegenvallers.

De vooruitzichten kunnen niet los worden gezien van de onzekere marktomstandigheden. Het verschil tussen de lange en korte rente zal ook in 2010 een gunstig effect hebben op het renteresultaat. De mate waarin is mede afhankelijk van de snelheid waarmee het economisch herstel zich zal voordoen. Daarnaast zijn de krediet- en liquiditeitsopslagen in 2009 sterk afgenomen. Bestendiging hiervan heeft ten opzichte van 2009 een positief effect op de herfinancieringslasten van de bank. De bijdrage van het resultaat financiële transacties is eveneens onzeker. Een verdere afname van de turbulentie gecombineerd met het voortzettend herstel van vertrouwen kan tot positieve (ongerealiseerde) marktwaardeveranderingen leiden. Het terugvloeien van eerder gerapporteerde ongerealiseerde negatieve herwaarderingen zal in 2010 een positieve invloed hebben op het resultaat van de bank.

In de jaren 2005 tot en met 2009 is het overgrote deel van de effecten van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor BNG verwerkt in de jaarcijfers. Deze verwerking heeft er per saldo toe geleid dat de belastingdruk gematigd werd. Vanaf 2010 zal dit effect wegvallen en zal de belastingdruk naar verwachting oplopen en het netto resultaat negatief beïnvloeden. BNG is daarnaast op initiatief van de belastingdienst in gesprek over het gebruik van IFRS-

waarderingen bij de bepaling van de fiscale aangifte vanaf 2005. Naast een sterke vereenvoudiging van de aangifte kan dit een verlaging van de fiscale resultaten over de afgelopen jaren tot gevolg hebben. Indien een akkoord wordt bereikt met de belastingdienst zal de verlaging van de fiscale druk over de voorgaande jaren in het lopende boekjaar tot een belastingteruggave leiden. Dit heeft alsdan een positief effect op de nettowinst van 2010. Aangezien dit slechts uitstel van belastingbetaling betreft zal het in de jaren na 2010 in principe leiden tot een verhoging van de effectieve belastingdruk.

Hoewel de kredietportefeuille van de bank van zeer hoge kwaliteit is, kan niet worden uitgesloten dat de kredietwaardigheid van een enkele debiteur als gevolg van de huidige crisis aangetast zou kunnen worden. Een aanvulling van de debiteurenvoorziening kan daardoor noodzakelijk worden.

Een zorg voor BNG is de toenemende regeldruk vanuit de diverse regelgevers en toezichhouders. Een relatief kleine organisatie als BNG wordt financieel en operationeel gezien zwaar belast door een verzwaring van de regeldruk en de daaruit vaak voortvloeiende intensivering van de rapportagekosten. BNG volgt nauwlettend de ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de potentiële effecten die dat kan hebben op de bedrijfsvoering en het bedrijfsmodel.

De personele bezetting bij BNG zal in 2010 naar verwachting fractioneel toenemen. Onder meer op het gebied van risicobeheer wordt uitbreiding van de bezetting verwacht. Tezamen met de cao-verhogingen gaan hierdoor de bedrijfskosten een lichte stijging laten zien. Geconsolideerd wordt EUR 63 miljoen aan bedrijfskosten voorzien.

BNG ziet 2010 met vertrouwen tegemoet. Het renteresultaat ligt naar verwachting om en nabij het niveau van 2009. Gegeven het fragiele economische herstel, de verhoogde volatiliteit van resultaten en alle overige onzekerheden, acht de bank het evenwel niet verantwoord een uitspraak te doen over de nettowinst 2010.

Raad van Bestuur

C. van Eykelburg, *voorzitter*

J.J.A. Leenaars

J.C. Reichardt

Den Haag, 5 maart 2010

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2009

In miljoenen euro's

	31-12-2009	31-12-2008
Activa		
Kasmiddelen	655	497
Bankiers ¹	7.683	8.956
Kredieten ¹	79.305	75.699
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat ²	2.983	3.001
Financiële activa voor verkoop beschikbaar ³	5.531	5.185
Overige financiële activa ⁴	8.002	7.695
Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures ⁵	106	105
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ⁶	23	24
Overige activa ^{11, 12}	208	203
Totaal activa	104.496	101.365
Passiva		
Bankiers ⁷	5.615	3.285
Toevertrouwde middelen ⁷	7.070	6.439
Achtergestelde schulden ⁷	174	170
Schuldbewijzen ⁸	79.935	79.157
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat ⁹	351	791
Overige financiële passiva ¹⁰	8.854	9.359
Overige passiva ^{11, 12}	244	185
Totaal verplichtingen	102.243	99.386
Eigen vermogen ¹³	2.253	1.979
Totaal passiva	104.496	101.365

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
- Rentebaten ¹⁴	2.628	4.524
- Rentelasten ¹⁵	2.291	4.247
Renteresultaat	337	277
Opbrengsten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures ¹⁶	2	-1
- Provisiebaten ¹⁷	36	25
- Provisielasten ¹⁸	6	5
Provisieresultaat	30	20
Resultaat financiële transacties ¹⁹	40	-64
Valutaresultaat ²⁰	0	2
Overige resultaten ²¹	2	9
<i>Totaal baten</i>	411	243
Personeels- en andere beheerskosten		
- Personeelskosten ²²	35	32
- Andere beheerskosten ²³	24	27
	59	59
Afschrijvingen ²⁴	2	2
<i>Bedrijfslasten</i>	61	61
<i>Winst voor belastingen</i>	350	182
Belastingen ¹¹	-72	-24
Nettowinst	278	158

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
Nettowinst	278	158
Mutatie reserve valuta omrekenverschillen	-3	-2
Mutatie herwaarderingsreserve		
- ongerealiseerde waardeverandering	65	-132
- gerealiseerde waardeverandering	2	-6
- mutatie belastinglatentie	11	5
	78	-133
Ongerealiseerde resultaten na belastingen	75	-135
Totaal	353	23

Den Haag, 5 maart 2010

Raad van Bestuur

C. van Eykelenburg, *voorzitter*
J.J.A. Leenaars
J.C. Reichardt

Raad van Commissarissen

H.O.C.R. Ruding, *voorzitter*
Y.C.M.T. van Rooy, *secretaris*
R.J.N. Abrahamsen
H.H. Apotheker
H.G.O.M. Berkers
S.M. Dekker
W.M. van den Goorbergh
R.J.J.M. Pans
A.G.J.M. Rombouts

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Winst voor belastingen	350	182
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	2	2
- Dotatie voorzieningen	1	-
	<u>3</u>	<u>2</u>
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	353	184
Mutatie bankiers (niet terstond opeisbaar)	3.943	-1.151
Mutatie kredieten	-945	-1.998
Mutatie toevertrouwde middelen	557	-408
Mutatie derivaten	-1.489	-1.551
Betaalde belastingen	-19	-22
Overige mutaties uit operationele activiteiten	-404	-190
	<u>1.643</u>	<u>-5.320</u>
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten*</i>	1.996	-5.136
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
<i>Investeringsen en aankopen:</i>		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	-541	-4.559
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-4	-5
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-1	-7
	<u>-546</u>	<u>-4.571</u>
<i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:</i>		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	1.028	6.145
- Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	1	-
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-	2
	<u>1.029</u>	<u>6.147</u>
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	483	1.576
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit schuldbewijzen	23.738	24.746
Aflossingen op schuldbewijzen	-25.800	-21.106
Betaald dividend	-79	-97
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-2.141	3.543
Netto toename in geldmiddelen en kasequivalenten	338	-17
Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	<u>227</u>	<u>244</u>
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	<u>565</u>	<u>227</u>
<i>De geldmiddelen en kasequivalenten zijn als volgt opgebouwd per 31 december</i>		
- Kasmiddelen	655	497
- Kasequivalenten onder de actiefpost bankiers	20	20
- Kasequivalenten onder de passiefpost bankiers	-110	-290
	<u>565</u>	<u>227</u>

* De ontvangen rente is EUR 5,332 miljoen, de betaalde rente is EUR 4,741 miljoen.

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen 2009

In miljoenen euro's

31-12-2009

	Kapitaal	Agioreserve	Herwaarderingsreserve	Reserve valuta omrekenverschillen	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Beginstand	139	6	-29	-3	1.708	158	1.979
Gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	278	278
Ongerealiseerde resultaten	-	-	78	-3	-	-	75
Dividenduitkering	-	-	-	-	-79	-	-79
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	-	-	-	-	158	-158	0
Eindstand	139	6	49	-6	1.787	278	2.253

31-12-2008

Beginstand	139	6	104	-1	1.610	195	2.053
Gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	158	158
Ongerealiseerde resultaten	-	-	-133	-2	-	-	-135
Dividenduitkering	-	-	-	-	-97	-	-97
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	-	-	-	-	195	-195	0
Eindstand	139	6	-29	-3	1.708	158	1.979

Grondslagen geconsolideerde jaarrekening

Algemene bedrijfsinformatie

De jaarrekening is door de Raad van Bestuur op 5 maart 2010 vrijgegeven voor publicatie en wordt op 26 april 2010 aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter vaststelling voorgelegd. BNG is een structuurvennootschap. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheerraadschap. BNG is gevestigd te Den Haag in Nederland en heeft geen nevenvestigingen.

Belangrijkste gehanteerde grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van geamortiseerde kostprijs met uitzondering van de jaarrekeningposten *Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat*, *Financiële activa voor verkoop beschikbaar*, *Overige financiële activa*, *Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat*, en *Overige financiële passiva*. Deze jaarrekeningposten worden gewaardeerd tegen reële waarde. De balanspost *Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures* is gewaardeerd tegen de equity methode. In de geconsolideerde jaarrekening worden alle bedragen gepresenteerd in miljoenen euro's tenzij anders vermeld. De euro is de functionele valuta van BNG.

Verklaring toegepaste wet- en regelgeving

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 BW2.

BNG heeft in de jaarrekening over 2009 de hieronder weergegeven nieuwe standaarden, aanpassingen en interpretaties toegepast. De toepassing van deze standaarden heeft geen significante invloed gehad op de jaarrekening over 2009. Het betreft hier de volgende standaarden, wijzigingen en interpretaties:

- IFRS 8 – Operating Segments
- Amendments to IFRS 1 and IAS 27 – Cost of an Investment in a Subsidiary, Jointly-Controlled Entity or Associate
- Amendments to IFRS 2 – Share-Based Payment: Vesting Conditions and Cancellations
- Amendments to IAS 1 – Presentation of Financial Statements: A Revised Presentation
- Amendments to IAS 23 – Borrowing Costs
- Amendments to IAS 32 and IAS 1 – Puttable Financial Instruments and Obligations Arising on Liquidation
- Amendment to IAS 39 – Reclassification of Financial Assets: Effective Date and Transition
- Improvements to IFRSs (issued May 2008)
- IFRIC 12 – Service Concession Arrangements

- IFRIC 13 – Customer Loyalty Programmes
- IFRIC 15 – Agreements for the Construction of Real Estate
- IFRIC 16 – Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation

Op 27 november 2009 heeft de EU een aantal wijzigingen in IFRS 7 (Amendments to IFRS 7 Improving Disclosures about Financial Instruments) aanvaard. Deze wijzigingen omvatten een uitgebreidere toelichting op de reële waarde-bepaling van financiële instrumenten en een uitbreiding van de toelichting op het (managen van) het liquiditeitsrisico. Bij deze toelichtingen (zie noot 27) zijn geen vergelijkende cijfers opgenomen.

BNG maakt geen gebruik van de mogelijkheid om nieuwe of aangepaste standaarden en interpretaties vroegtijdig toe te passen. Vervroegde toepassing van deze nieuwe standaarden en interpretaties zou geen significante gevolgen voor de jaarrekening over 2009 hebben. Het betreft de volgende standaarden:

- Revised IFRS 3 – Business Combinations
- Amendments to IAS 27 – Consolidated and Separate Financial Statements
- Amendments to IAS 32 – Financial Instruments: Presentation: Classification of Rights Issues
- Amendment to IAS 39 – Financial Instruments: Recognition and Measurement: Eligible Hedged Items
- Amendments to IFRIC 9 and IAS 39 – Embedded Derivatives
- IFRIC 17 – Distributions of Non-Cash Assets to Owners
- IFRIC 18 – Transfer of Assets from Customers

Grondslagen voor consolidatie

Jaarlijks stelt BNG een geconsolideerde jaarrekening op, waarin opgenomen de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen. De jaarrekeningen van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die worden gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening zijn opgesteld per dezelfde verslagdatum en gebaseerd op uniforme grondslagen. Alle intragroeptransacties en -saldi, waaronder baten, lasten en dividenden zijn in de geconsolideerde jaarrekening volledig geëlimineerd. De geconsolideerde jaarrekening omvat alle dochterondernemingen waarin BNG een overheersende zeggenschap heeft. Overheersende zeggenschap wordt verondersteld te bestaan indien BNG, direct of indirect via groepsmaatschappijen, meer dan de helft van de stemrechten bezit dan wel op andere wijze een overheersende zeggenschap heeft. Groepsmaatschappijen worden vanaf de datum dat overheersende zeggenschap is verkregen volledig geconsolideerd totdat geen sprake meer is van overheer-

sende zeggenschap of alle verbonden risico's en voordelen zijn overgedragen aan derden. Een minderheidsaandeel van derden wordt als een onderdeel van het eigen vermogen opgenomen. Voor belangen in beleggingsfondsen is, bij het bepalen of BNG overheersende zeggenschap heeft, rekening gehouden met BNG's financiële belang voor eigen rekening en de rol van BNG of haar dochterondernemingen als fondsbeheerder. De rapportageperiodes van in de consolidatie betrokken groepsmaatschappijen zijn gelijk aan die van BNG.

Gebruik van schattingen

Waar nodig liggen aan de bedragen zoals vermeld in dit rapport, schattingen en veronderstellingen van het management ten grondslag. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten waarvoor een actieve markt ontbreekt. Daarnaast worden schattingen gebruikt ten behoeve van de voorziening voor oninbaarheid en latente belastingen. BNG hanteert waarderingmodellen ter bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten waarvoor een actieve markt ontbreekt. De uitkomsten van deze modellen zijn gebaseerd op verschillende veronderstellingen, waaronder de disconteringsvoet en toekomstige kasstromen. Afwijkingen in de gehanteerde veronderstellingen hebben mogelijk een significant effect op de gerapporteerde waarden.

BNG evalueert periodiek de gehanteerde schattingen en veronderstellingen. Eventuele herzieningen worden gerapporteerd in het jaar waarin de schatting is herzien en tevens verwerkt in toekomstige jaren.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde is gebaseerd op gequoteerde marktprijzen of, indien deze niet beschikbaar zijn, gemodelleerde waarde-ringstechnieken. Waarderingstechnieken worden over het algemeen gebruikt om de reële waarde te bepalen van niet beursgenoteerde activa en passiva en OTC-derivaten. Het betreft methoden en technieken die algemeen aanvaard zijn zoals modellen voor optieprijzen, discounted cashflows, forwardpricing en creditspreads. Hierbij wordt rekening gehouden met contractuele bepalingen en wordt gebruikt gemaakt van beschikbare objectieve marktgegevens zoals yieldcurves, correlaties, volatiliteiten en creditspreads. Er wordt in principe geen gebruik gemaakt van veronderstellingen die niet door marktgegevens worden ondersteund.

Saldering

Gesaldeerde verwerking van activa en passiva vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de gesaldeerde en simultane afwikkeling van de vordering en de schuld deugdelijk juridisch afdwingbaar is en ook het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's. Monetaire transacties in vreemde valuta worden op balansdatum omgerekend en de koersresultaten worden – met uitzondering van de hedge van een netto-investering in een buitenlandse activiteit – geboekt ten laste of ten gunste van het valutaresultaat. Het valutaresultaat van een netto-investering in een buitenlandse activiteit wordt verantwoord in het eigen vermogen. Niet-monetaire activa en passiva die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden bij eerste vastlegging direct omgerekend tegen de valutakoers van dat moment. De balans- en resultaatposten van groepsmaatschappijen met een niet euro rapporteringsvaluta worden als volgt omgerekend:

- Activa en passiva worden omgerekend tegen de ultimo koers per balansdatum;
- Baten en lasten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers over het boekjaar;
- Omrekeningsverschillen worden verantwoord onder het eigen vermogen, in de post Reserve valuta omrekenverschillen.

Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures

Belangen in deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures worden verantwoord op basis van de 'equity'-methode. Deelnemingen met invloed van betekenis zijn die ondernemingen waarin BNG invloed van betekenis heeft op het operationele en financiële beleid, maar geen overheersende zeggenschap heeft. Over het algemeen wordt invloed van betekenis verondersteld wanneer BNG tussen de 20% en de 50% van de aandelen of stemrechten bezit. Joint ventures zijn contractuele afspraken waarbij BNG en andere partijen een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijk en evenredig zeggenschap hebben.

Financiële activa en passiva

Financiële activa en passiva worden opgenomen op transactiebasis. Dit betekent dat transacties worden verwerkt vanaf het tijdstip dat de bank recht heeft op de voordelen respectievelijk gebonden is aan verplichtingen voortkomend uit de contractuele bepalingen van het financiële instrument. Hieronder vallen zowel de traditionele financiële instrumenten (leningen, waardepapieren en schulden) als ook afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De financiële activa en passiva worden bij eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die direct toe te wijzen zijn aan de verwerving of uitgifte van het financieel actief of het financieel passief met uitzondering van de transacties met waardering tegen reële waarde en verwerking van de resultaten via de winst-en-verliesrekening. De in deze balansposten opgenomen transacties worden gewaardeerd tegen reële waarde zonder vermeerdering met transactiekosten. Na eerste opname worden de financiële activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of reële waarde afhankelijk van de classificatie van de transactie. De geamortiseerde kostprijs (amortisatiewaarde) bestaat naast de hoofdsom uit opgelopen rente, verrekende transactiekosten en/of (dis)agio dat volgens de effectieve rentemethode wordt verdeeld over de rentetypische looptijd van de transactie.

Financiële derivaten zijn opgenomen onder de activa (positieve reële waarde) of passiva (negatieve reële waarde). De waardeveranderingen van financiële derivaten worden volledig verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Niet langer opnemen in de balans van financiële activa en passiva

Een financieel actief wordt niet langer op de balans opgenomen indien:

- er geen recht meer is op de kasstromen uit het actief; of
- BNG het recht heeft behouden om de kasstromen uit dit actief te ontvangen maar een verplichting is aangegaan om deze volledig zonder belangrijke vertraging te betalen aan een derde als gevolg van een bijzondere afspraak; of
- de rechten op de kasstromen uit het actief en nagenoeg alle risico's en voordelen van dit actief zijn overgedragen, ofwel de zeggenschap over dit actief is overgedragen.

Een financieel passief wordt niet langer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie als gevolg van de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of verlopen.

Indien een bestaand financieel actief of passief contractueel wordt vervangen door een andere van dezelfde tegenpartij tegen nagenoeg dezelfde voorwaarden dan wordt het nieuwe actief of passief behandeld als een voortzetting

van het bestaande actief of passief tegen dezelfde balanswaarde. Er worden dan geen vervreemdingsresultaten genomen.

Ten aanzien van vervreemding van financiële activa en passiva past BNG het principe First In, First Out (FIFO) toe. Alsdan wordt het verschil tussen de opbrengst van de overdracht en de boekwaarde van het actief of passief onmiddellijk en volledig in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Derivaten

Bij eerste verwerking worden derivaten gewaardeerd tegen kostprijs. Na eerste verwerking worden derivaten gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij mutaties hierin worden verantwoord in de winst- en verliesrekening, onder de post *Resultaat financiële transacties*. Derivaten met een positieve marktwaarde worden op de balans gepresenteerd als activa, onder de posten *Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat* en *Overige financiële activa*. Derivaten met een negatieve marktwaarde worden op de balans gepresenteerd als passiva, onder de posten *Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat* en *Overige financiële passiva*.

In contracten besloten derivaten worden als een apart derivaat gewaardeerd indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat en die van het basiscontract, en
- het basiscontract wordt niet tegen reële waarde – met waardemutaties via het resultaat – gewaardeerd, en
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat.

Derivaten welke voldoen aan deze voorwaarden worden gewaardeerd tegen reële waarde op het moment dat het contract wordt aangegaan, waarbij waardemutaties worden verwerkt in het resultaat. Contracten worden alleen dan opnieuw beoordeeld indien een wijziging in de contractvoorwaarden heeft plaatsgevonden, welke de verwachte kasstromen aanzienlijk beïnvloedt.

Hedge accounting

De bank dekt aan financiële activa of passiva verbonden renterisico's veelal af met behulp van financiële instrumenten. In marktwaardetermen vindt een compensatie plaats van waardeveranderingen als gevolg van rentemutaties. Door hedge accounting toe te passen verwerkt de bank de in beginsel verschillende boekhoudkundige resultaatneming tussen afdekkingsinstrument en de afgedekte positie toch resultaatneutraal voor zover de hedgerelatie effectief is.

BNG gebruikt alleen derivaten als afdekkingsinstrument en deze worden verplicht tegen reële waarde op de balans opgenomen. De tegenhanger van het afdekkingsinstrument is de afgedekte positie, die in beginsel veelal op amortisatiewaarde in de boeken staat. Op de datum dat een derivaten-transactie wordt afgesloten, bestemt de bank deze al dan niet als een hedge van de reële waarde van het op de balans opgenomen actief of passief (fair value hedge).

Fair value hedge accounting wordt enkel toegepast indien er formele documentatie aanwezig is over het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie, de relatie hiertussen en het doel van de hedge. Uit deze hedge documentatie blijkt dat verwacht kan worden dat de hedge effectief is en hoe de effectiviteit wordt vastgesteld.

Effectiviteit wil zeggen dat er gedurende de rapportageperiode sprake is van tegengestelde risico's uit hoofde van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie, binnen de door IAS 39 gestelde bandbreedte (80%-125%). Daarnaast wordt aangetoond dat de hedge effectief zal blijven gedurende de resterende looptijd. Het ineffektieve gedeelte van een afdekkingsrelatie wordt altijd rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Zodra de hedge niet langer voldoet aan de bovenstaande voorwaarden voor hedge accounting of indien de afgedekte positie dan wel het afdekkingsinstrument afloopt of wordt verkocht, wordt de hedgerelatie verbroken. Het verschil tussen de voorgaande balanswaardering en de amortisatiewaarde van de afgedekte positie wordt over de resterende looptijd van de afgedekte positie afgeschreven.

BNG past twee vormen van fair value hedge accounting toe, micro en portfolio hedging. Micro hedging heeft betrekking op individuele transacties die voor wat betreft renterisico in een economische hedge relatie zijn betrokken. Er is in geval van micro hedging een één-op-één relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Portfolio hedging heeft betrekking op een groep transacties die voor het renterisico door meerdere derivaten wordt afgedekt. Hierbij is er geen relatie tussen afgedekte posities en afdekkingsinstrumenten op individueel niveau maar wordt op portefeuilleniveau aangetoond dat de betrokken derivaten de reële waardemutaties als gevolg van rentebewegingen van de betrokken activa compenseren.

Door het ontbreken van een directe relatie tussen de activa en de gebruikte derivaten als afdekkingsinstrument is, in afwijking van micro hedging, de reële waardecorrectie opgenomen onder de balanspost *Overige financiële activa*.

Kasmiddelen

Onder deze post zijn alle wettige betaalmiddelen opgenomen alsmede onmiddellijk opeisbare tegoeden bij de Nederlandsche Bank.

Bankiers en Kredieten

Onder deze actiefposten zijn de vorderingen op bankiers en leningen aan klanten gerubriceerd die niet voor handelsdoeleinden worden aangehouden en zijn gewaardeerd tegen amortisatiewaarde.

Daarnaast is een deel van de rentedragende waardepapieren (MTN's en obligaties) gerubriceerd onder deze posten, voor zover deze niet op een actieve markt worden verhandeld. De kredieten zijn opgenomen onder aftrek van de nodig geoordeelde voorziening voor oninbaarheid. Onder IFRS bepaalt BNG eerst of er aanwijzingen zijn van bijzondere waardeverminderingen van individuele kredieten voor het vormen van de voorziening, rekening houdend met de bedragen die naar verwachting na afboeking daadwerkelijk zullen worden ontvangen. Bij de overige kredieten wordt de voorziening op totaalniveau bepaald.

In 2008 is een deel van de *Financiële activa* beschikbaar voor verkoop geherclassificeerd naar *Bankiers en Kredieten*. Deze activa zijn na herclassificatie initieel gewaardeerd tegen de reële waarde per 1 juli 2008. Het verschil tussen de reële waarde per 1 juli 2008 en de aflossingswaarde wordt gedurende de resterende looptijd van de individuele contracten geamortiseerd.

Leaseovereenkomsten

BNG heeft financiële leaseovereenkomsten afgesloten, waarbij vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en beloningen, buiten de wettige eigendomstitel, aan de lessee worden overgedragen. BNG treedt in deze leaseovereenkomst op als lessor. De balanswaarde van een leasevordering is gelijk aan de contante waarde van de leasebetalingen, op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst en met inbegrip van een eventuele gegarandeerde restwaarde. Financiële leasevorderingen worden in de balans opgenomen onder de post *Kredieten*.

Financiële activa en Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

In deze balansposten zijn derivatentransacties opgenomen die niet kwalificeren voor de toepassing van fair value hedge accounting op basis van de voorwaarden die IAS 39 stelt. Tenslotte bevatten de balansposten transacties die vrijwillig

aangemerkt zijn als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (fair value designation). BNG maakt incidenteel gebruik van deze mogelijkheid om individuele activa en passiva zoals leningen en waardepapieren op reële waarde te waarderen met volledige resultaatneming via de winst-en-verliesrekening. Aanmerking van transacties tegen reële waarde vindt in een aantal specifieke gevallen plaats indien:

- het tot doel heeft om een accounting mismatch uit te sluiten;
- een portefeuille op basis van reële waarde wordt beheerd en geëvalueerd;
- het een instrument betreft met een daarin besloten derivaat (embedded derivative) dat anders gesepareerd zou moeten worden.

Deze onherroepelijke aanmerking van transacties tegen reële waarde vindt altijd plaats op het moment van afsluiting.

Financiële activa voor verkoop beschikbaar

De rentedragende waardepapieren waarvoor een actieve markt bestaat en participaties worden gerubriceerd onder de post *Financiële activa voor verkoop beschikbaar*, met waardering tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen via het eigen vermogen worden verantwoord. Indien de rentedragende waardepapieren zijn betrokken in een fair value hedgerelatie, dan wordt het effectieve deel van de afdekking verwerkt in het resultaat in plaats van in het eigen vermogen. Het geamortiseerde renteresultaat en de eventuele valutaherwaardering worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Bij verkoop of een bijzondere waardevermindering van rentedragende waardepapieren en participaties wordt de betreffende cumulatieve reële waardeverandering teruggenomen uit het eigen vermogen en vervolgens alsnog in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Overige financiële activa en overige financiële passiva

In deze balansposten worden de marktwaarden van de derivaten die in een boekhoudkundige hedgerelatie zijn betrokken opgenomen (zowel voor wat betreft hedges van rente als valutarisico). Daarnaast worden onder deze posten de waardecorrecties opgenomen uit hoofde van portfolio fair value hedging. Deze waardecorrecties betreffen de effectieve delen van de marktwaardeveranderingen uit hoofde van het gehedgede renterisico van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.

Activa en passiva aangehouden voor verkoop

Indien de boekwaarde van activa en passiva hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd middels een verkooptransactie, welke volgens planning binnen twaalf maanden zal plaatsvinden, wordt deze geëvalueerd als activa of passiva aangehouden voor verkoop. Deze activa of passiva worden gewaardeerd tegen boekwaarde of, indien lager, de reële waarde minus verkoopkosten.

Financiële garantiecontracten

De financiële garantiecontracten worden bij eerste waardering opgenomen onder de post *Overige passiva* tegen reële waarde, zijnde de ontvangen premie. De vervolgwwaardering vindt plaats tegen de hoogste van de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande financiële verplichting af te wikkelen op balansdatum of het bedrag van de te amortiseren premie. De ontvangen premie wordt in de winst-en-verliesrekening verantwoord onder de post *Provisiebatan*.

Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Alle onroerende en roerende zaken in eigendom, zoals gebouwen en duurzame installaties, zijn gewaardeerd tegen kostprijs waarop de cumulatieve afschrijving in mindering is gebracht, waarbij rekening gehouden wordt met eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijn wordt bepaald aan de hand van de economische levensduur. De economische levensduur en de restwaarde worden jaarlijks getoetst. Afschrijvingen worden berekend op basis van de lineaire methode en ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Op grond wordt niet afgeschreven.

Bankiers, toevertrouwde middelen, achtergestelde schulden en schuldbewijzen

Opgenomen gelden en schuldbewijzen worden tegen geamortiseerde kostprijs in de balans verwerkt. De geamortiseerde kostprijs wordt aangepast voor het effectieve deel van de marktwaardeverandering van de in een fair value hedge betrokken transacties. Teruggekochte verplichtingen worden van de balans verwijderd waarbij het verschil tussen de boekwaarde en de transactiewaarde in het resultaat wordt genomen.

Pensioenvoorziening en personeelsbeloningen

De bank behandelt haar pensioenverplichtingen als zijnde een beschikbaar premiestelsel aangezien de pensioenen zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds zonder afgescheiden pensioenvermogen of gesepareerd

depot. Het bedrijfstakpensioenfonds is niet in staat om de benodigde informatie aan te leveren om een adequate pensioenvoorziening te berekenen. Het werkgeversdeel van de premie wordt in het jaar waarop het betrekking heeft ten laste van het resultaat gebracht. Voor zover supplementaire bedragen benodigd zijn, worden deze eveneens direct ten laste van het resultaat gebracht.

De overige personeelsbeloningen worden behandeld als toegezegd-pensioenregelingen waarvoor afzonderlijke voorzieningen zijn gevormd. BNG past hierbij de 'corridor'-methode toe, waarbij actuariële verschillen binnen een gedefinieerde bandbreedte niet geboekt worden. Indien de actuariële verschillen buiten de corridor vallen, worden deze ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening geboekt. Deze overige personeelsbeloningen betreffen de voortzetting van het verstrekken van hypotheekrentekorting aan zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. De voorzieningen zijn door onafhankelijke deskundigen berekend op basis waarvan de hoogte van de voorziening is vastgesteld. De lasten die betrekking hebben op de personeelsbeloningen worden verantwoord onder de personeelskosten in de winst-en-verliesrekening.

Reorganisatievoorziening

BNG treft reorganisatievoorzieningen voor zover er verplichtingen zijn aangegaan die verband houden met reorganisaties. De voorzieningen worden getroffen op grond van gedetailleerde plannen nadat betrokken partijen zijn geïnformeerd omtrent de belangrijkste kenmerken van het plan en er een gefundeerde verwachting is gewekt dat de reorganisatie daadwerkelijk uitgevoerd zal worden. Indien het tijdseffect van betekenis is, worden voorzieningen bepaald door de toekomstige kasstromen contant te maken.

Belastingen

Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de bij wet vastgestelde tarieven en geldende belastingwetgeving. Voor tijdelijke verschillen tussen boekwaarde en fiscale waarde worden belastinglatenties opgenomen. Actieve belastinglatenties worden alleen opgenomen indien verwacht wordt dat in de nabije toekomst fiscale winsten worden gerealiseerd ter compensatie van deze tijdelijke verschillen. Zowel latente belastingvorderingen als latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Alle latente belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden bij het hoofd van de fiscale eenheid opgenomen. Groepsmaatschappijen die onderdeel zijn van de fiscale eenheid passen het vastgestelde tarief toe.

Eigen vermogen

De balans wordt opgesteld voor resultaatbestemming. Dit betekent dat het volledige resultaat van het boekjaar als onderdeel van het eigen vermogen is gepresenteerd. Het eigen vermogen bevat een herwaarderingsreserve waarin de ongerealiseerde reële waardemutatie uit hoofde van de balanspost *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* wordt verwerkt. Daarnaast bestaat deze herwaarderingsreserve uit de tot 1 juli 2008 verantwoorde reële waardemutaties, betreffende de in 2008 van *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* naar *Bankiers en Kredieten* geherclassificeerde activa. Dit deel van de herwaarderingsreserve zal gedurende de resterende looptijd van de geherclassificeerde activa worden geamortiseerd. De herwaarderingsreserve wordt gecorrigeerd met een belastinglatentie die gebaseerd is op de verwachte fiscale afhandeling als de betreffende activa direct op balansdatum zouden worden verkocht. Bij eventuele verkoop komen deze cumulatieve herwaarderingsresultaten ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Voor de in hedge accounting betrokken transacties wordt het effectieve deel van de marktwaardeveranderingen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht gedurende de periode dat de transacties in een hedgerelatie zijn betrokken.

Rentebaten en Rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden voor alle op de balans opgenomen rentedragende instrumenten bepaald aan de hand van de amortisatiewaarde. Bij het bepalen van de amortisatiewaarde wordt de effectieve rentemethode toegepast. Bij verkoop van transacties die gewaardeerd staan op amortisatiewaarde wordt het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde tevens verantwoord onder rentebaten respectievelijk rentelasten.

Resultaat financiële transacties

Hieronder worden opgenomen de marktwaardeveranderingen van derivaten, van in een hedge betrokken afgedekte instrumenten, van transacties die aangemerkt zijn als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening alsmede het ineffectieve deel van het gehedgede risico bij fair value hedge accounting. Ook worden de verkoopresultaten van *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* hier vermeld. Deze verkoopresultaten bestaan uit een vrijval van de opgebouwde herwaardering in het eigen vermogen en het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde.

Valutaresultaat

Activa en passiva in vreemde valuta worden op balansdatum omgerekend tegen de einddagkoersen. Alle herwaarderingen van monetaire items worden direct ten gunste of ten laste van het valutaresultaat geboekt. Zie ook onder 'Vreemde valuta'.

Provisiebat en Provisielasten

Betaalde dan wel ontvangen commissies en provisies worden geheel verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de diensten zijn geleverd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De kasstromen worden gesplitst naar operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Als liquide middelen worden aangemerkt de aanwezige kasmiddelen, de per saldo direct opeisbare tegoeden bij (centrale) banken en bancaire daggelden. Deze middelen hebben een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of korter, zijn eenvoudig converteerbaar in vaststaande geldbedragen en zijn onderhevig aan een verwaarloosbaar risico op waardeveranderingen.

De mutaties in kredieten, toevertrouwde middelen en vorderingen op banken zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten omvatten de aan- en verkopen en aflossingen in de beleggingsportefeuille, alsmede de aan- en verkopen van deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures en onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. De opname of aflossing van achtergestelde schulden en obligatieleningen en uitbetaald dividend worden als financieringsactiviteit gepresenteerd.

Mutatieoverzicht eigen vermogen

Het mutatieoverzicht eigen vermogen geeft het verloop weer van de onder het eigen vermogen verantwoorde posten.

Grondslagen vergelijkende cijfers

De grondslagen van de vergelijkende cijfers wijken niet af van de grondslagen die van toepassing zijn op de jaarrekening van 2009, behoudens de toepassing van nieuwe IFRS standaarden.

Toelichting geconsolideerde jaarrekening

In miljoenen euro's

31-12-2009

31-12-2008

Activa

1 Bankiers en Kredieten

Deze post omvat alle vorderingen op bankiers en de verstrekte kredieten voor zover deze tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, alsmede rente-dragende waardepapieren voorzover niet op een actieve markt verhandeld.

Bankiers	7.683	8.956
Kredieten	79.305	75.699
	86.988	84.655
Waarvan in de post kredieten een voorziening voor oninbaarheid	27	30
	87.015	84.685
<i>De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd van de vorderingen is als volgt:</i>		
Tot drie maanden	11.334	12.620
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	9.170	8.135
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	37.165	34.841
Langer dan vijf jaar	29.346	29.089
	87.015	84.685

In de looptijdverdeling is rekening gehouden met renteontvangsten en tussentijdse contractuele aflossingen.

BNG heeft in het kader van collateralovereenkomsten voor EUR 3.420 miljoen (2008: EUR 4.060 miljoen) aan onderpanden verstrekt aan voornamelijk bancaire tegenpartijen.

In de post *Kredieten* is voor EUR 57 miljoen (2008: EUR 57 miljoen) aan financiële leaseovereenkomsten opgenomen.

Het verloop van de voorziening voor oninbaarheid

Beginstand	30	30
dotatie boekjaar	-	-
onttrekking boekjaar	-3	-
Eindstand	27	30

2 Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat

Hieronder zijn activa opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

Reële waarde van derivaten	828	791
Kredieten	804	810
Waardepapieren	1.351	1.400
	2.983	3.001

De aflossingswaarde van de kredieten en waardepapieren is EUR 2.135 miljoen (2008: EUR 2.129 miljoen).

31-12-2009

31-12-2008

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt (exclusief derivaten):

Tot drie maanden	29	62
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	86	58
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	697	389
Langer dan vijf jaar	1.343	1.701

2.155 2.210

3 Financiële activa voor verkoop beschikbaar

5.531 5.185

Hieronder worden opgenomen door publiekrechtelijke lichamen en door anderen geëmitteerde obligaties met een vaste of variabele rente en andere rentedragende waardepapieren voor zover niet opgenomen onder de *Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat*.

Deze post is onder te verdelen in:

Overheid	3.772	3.830
Bankiers	392	389
Overige financiële instellingen	1.136	844
Niet-financiële instellingen	171	73
Investerings in participaties	60	49

5.531 5.185

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden	111	109
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	374	260
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	3.251	2.937
Langer dan vijf jaar	1.795	1.879

5.531 5.185

Overdracht zonder derecognition

Ter grootte van EUR 1.480 miljoen zijn obligatieleningen verkocht en tegelijkertijd zijn swaps afgesloten waarmee de rechten op de cashflows en risico's behouden blijven (total return swaps). Dientengevolge zijn deze obligatieleningen niet verwijderd van de balans. In 2009 zijn geen nieuwe transacties afgesloten.

4 Overige financiële activa

8.002 7.695

Onder deze balanspost zijn opgenomen de reële waarde van de derivaten die in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken en de waardecorrecties betreffende het effectieve deel van de marktwaardeveranderingen uit hoofde van het gehedgede renterisico van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.

Derivaten betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie	5.262	4.526
Marktwaardecorrectie van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.	2.740	3.169

8.002 7.695

31-12-2009

31-12-2008

5 Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures

	2009	2008		
<i>Deelnemingen met invloed van betekenis</i>				
- Dataland BV, Rotterdam	30%	30%	0	0
- Data B Mailservice Holding BV, Leek	38%	38%	1	1
- NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag	40%	40%	0	0
- TBCH BV, Den Haag*	25%	25%	51	50
- Tenman BV, Amsterdam	-	33%	-	0
			52	51
<i>Joint ventures</i>				
- BNG Gebiedsontwikkeling BV, diversen			54	54
- BNG-VNG Beheer BV i.l., Den Haag	50%	50%	0	0
- Stichting GemLease i.l., Den Haag	50%	50%	0	0
			54	54

Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar noot 37 [pag 86].

6 Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Het verloop van deze balanspost is als volgt:

	2009	2008	2009	2008		
<i>Historische aanschafwaarde</i>						
Waarde begin van het boekjaar	47	43	12	9	59	52
Investeringen	1	4	-	3	1	7
Waarde eind van het boekjaar	48	47	12	12	60	59
<i>Afschrijvingen</i>						
Cumulatieven begin van het boekjaar	27	25	8	8	35	33
Afschrijvingen gedurende het jaar	1	2	1	-	2	2
Cumulatieven eind van het boekjaar	28	27	9	8	37	35
<i>Boekwaarde eind van het boekjaar</i>	20	20	3	4	23	24

Geschatte levensduur

Gebouwen	maximaal 33 1/3 jaar
Technische installaties	15 jaar
Machines en inventaris	5 jaar
Hard- en software	3 jaar

* Deze vennootschap, Transdev-BNG-Connexion Holding BV, houdt 66,67% van de aandelen Connexion Holding NV aan.

31-12-2009

31-12-2008

Passiva**7 Bankiers, Toevertrouwde middelen en Achtergestelde schulden**

12.859

9.894

Hieronder worden opgenomen schulden aan bankiers, toevertrouwde middelen en achtergestelde leningen voor zover niet belichaamd in schuldbewijzen.

Opgenomen deposito's en andere geldmarktmiddelen bij banken

5.615

3.285

Toevertrouwde middelen

7.070

6.439

Achtergestelde schulden

174

170

12.859

9.894

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden

6.312

5.062

Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar

2.395

973

Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar

2.520

2.521

Langer dan vijf jaar

1.632

1.338

12.859

9.894

8 Schuldbewijzen

79.935

79.157

Hieronder worden opgenomen obligaties en andere geëmitteerde verhandelbare schuldbewijzen met een vaste of variabele rente. Bij een emissie worden niet geplaatste obligaties in mindering gebracht op de desbetreffende obligatielening. Voor zover deze schuldbewijzen luiden in vreemde valuta zijn deze opgenomen tegen de einddagkoers op 31 december.

Deze balanspost is als volgt samengesteld:

Obligatieleningen en euronotes

70.491

67.733

Medium Term Notes

62

62

Certificates of deposit

9.382

11.362

79.935

79.157

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden

8.498

13.318

Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar

13.457

10.950

Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar

39.572

36.871

Langer dan vijf jaar

18.408

18.018

79.935

79.157

9 Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

351

791

Hieronder zijn passiva opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie worden betrokken.

31-12-2009

31-12-2008

10 Overige financiële passiva

8.854

9.359

Deze balanspost betreft de reële waarde van derivaten die zijn betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie.

11 Belastingen

Per 1 januari 2005 is de subjectieve vrijstelling voor de vennootschapsbelasting van de bank bij wet vervallen. De wetgeving voorziet erin dat resultaten die behoren bij de belastingvrije periodes buiten de belastingheffing blijven. Op grond hiervan is een gedeelte van het resultaat van de afgelopen vier boekjaren en het lopende boekjaar toe te rekenen aan de periode voor 1 januari 2005. Met de Belastingdienst is in 2006 overeenstemming bereikt over het vrij te stellen bedrag (EUR 668 miljoen) dat voortvloeit uit de eerste fiscale waardering van de financiële instrumenten in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2005 van BNG. Het vrij te stellen bedrag is ultimo 2006 verhoogd met EUR 26 miljoen tot EUR 694 miljoen, uit hoofde van de waardering in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2005 van een dochtermaatschappij die in de fiscale eenheid van de bank is opgenomen.

Voor de financiële activa en passiva die per 1 januari 2005 uit hoofde van de fiscale openingsbalans fiscaal een andere waardering kenden dan commercieel, is een actieve latente belastingvordering gevormd ten gunste van het resultaat. Bij de bepaling van de hoogte van de latentie is rekening gehouden met mutaties in het nominaal tarief. Het bedrag van de latentie is over een periode van vijf jaar verrekend met de te betalen belasting. Deze termijn is gebaseerd op de gemiddeld gewogen resterende looptijd van de financiële activa en passiva exclusief derivaten en transacties met een (resterende) looptijd korter dan één jaar.

Voor de financiële activa en passiva die per 1 januari 2005 uit hoofde van de fiscale openingsbalans fiscaal geen andere waardering kenden dan commercieel is geen actieve latente belastingvordering gevormd. Dit eenmalige fiscale voordeel is via een lagere belastingafdracht over een periode van 5 jaar in mindering gebracht op de belastinglast. Het hiermee gemoeide belastingvoordeel komt in de nettowinst naar voren door een feitelijk lagere belastinglast. In het boekjaar 2009 is het resterende bedrag (EUR 17 miljoen) verrekend. Vanaf 2010 vindt derhalve geen verrekening meer plaats.

	31-12-2009	31-12-2008
<i>De aansluiting tussen de opgenomen belastingdruk en het nominale belastingtarief is als volgt:</i>		
Winst voor belastingen	350	182
Belasting tegen het wettelijk in Nederland geldende nominale belastingtarief van 25,5% (2008: 25,5%)	-89	-46
Belastingvermindering inzake van vennootschapsbelasting vrijgestelde resultaten waarvoor geen belastinglatentie is gevormd	17	17
Door deelnemingsvrijstelling vrijgestelde resultaten	-	-1
Aanpassing inzake belasting van voorgaande jaren	-	6
Belastinglast in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening Dit is een effectief belastingtarief van 21% (2008: 13%)	-72	-24
<i>De aansluiting tussen de opgenomen belastinglast en de te vorderen of te betalen vennootschapsbelasting is als volgt:</i>		
Belastinglast in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	-72	-24
Aanpassing inzake belastingvermindering waarvoor wel een belastinglatentie is gevormd	18	19
Aanpassing inzake actuele belasting van voorgaande jaren	-1	-
Overige aanpassingen uit hoofde van tegen reële waarde opgenomen posten	5	15
Belastingvordering of -afdracht volgens fiscale opstelling	-50	10
Vooruitbetaalde vennootschapsbelasting	51	22
Te vorderen vennootschapsbelasting	1	32
<i>Verloopoverzicht van de latente belastingvordering in de balans:</i>		
Beginstand	60	74
Fiscale openingsbalans 1 januari 2005 behandeling inzake dochtermaatschappij	-	-
Fiscale behandeling openingsbalans; toerekening boekjaar	-18	-19
Mutatie latenties	11	5
	53	60
De mutatie van de latente belastingen voor <i>Financiële activa voor verkoop beschikbaar</i> is verwerkt in de herwaarderingsreserve in het eigen vermogen. De overige mutaties zijn verwerkt in de winst-en-verliesrekening.		
<i>De latente belastingvordering is als volgt opgebouwd:</i>		
Aanpassing inzake belastingvermindering waarvoor wel een belastinglatentie is gevormd	4	22
Herwaardering van <i>Financiële activa voor verkoop beschikbaar</i> *	49	38
	53	60
<i>De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:</i>		
Reële waardemutaties van in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie betrokken transacties	4	3
Reële waardemutaties van niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie betrokken derivaten en overige transacties	24	20
	28	23

* Deze latentie heeft betrekking op de ongerealiseerde verliezen van de na 1 januari 2005 aangekochte rentedragende waardepapieren. Het deel van de portefeuille rentedragende waardepapieren dat is aangekocht voor die datum, is gewaardeerd in de fiscale openingsbalans.

31-12-2009

31-12-2008

12 Overige activa en overige passiva*Overige activa*

Voorziening latente belastingvordering ¹¹	53	60
Actuele belastingvorderingen ¹¹	2	32
Overige activa	153	111
	208	203

Overige passiva

Actuele belastingverplichting ¹¹	1	-
Voorziening latente belastingverplichting ¹¹	28	23
Voorziening personeelsbeloningen	2	2
Reorganisatievoorziening	-	3
Overige schulden	213	157
	244	185

De voorziening personeelsbeloningen betreft een voorziening voor hypotheekorting voor zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. Deze voorziening heeft een langlopend karakter.

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op de uitbesteding van activiteiten met betrekking tot betalingsverkeer en IT-processen en de stroomlijning van de organisatie. De financiële verplichtingen voortvloeiend uit deze reorganisatie zijn in 2009 volledig afgewikkeld.

De mutaties in de contante waarde van de nettoverplichting uit hoofde van de toegezegde rechten zijn als volgt:

Voorziening personeelsbeloningen

Stand nettoverplichting per 1 januari	2	2
Overige mutaties voorziening	-	-
Stand nettoverplichting per 31 december	2	2

Reorganisatievoorziening

Stand nettoverplichting per 1 januari	3	6
Toevoeging ten laste van resultaat	-	0
Uitgaven ten laste van voorzieningen	-3	-3
Stand nettoverplichting per 31 december	0	3

31-12-2009

31-12-2008

13 Eigen Vermogen

2.253

1.979

Omdat BNG na consolidatie geen minderheidsbelangen heeft, die verwerkt worden in het geconsolideerde vermogen, kan het geheel worden toegerekend aan de aandeelhouders. De onder het geconsolideerde eigen vermogen verantwoorde posten worden onderstaand toegelicht.

Kapitaal

139

139

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van EUR 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort. Er hebben zich geen mutaties voorgedaan in het aantal in omloop zijnde aandelen gedurende het boekjaar. Er is geen sprake van uitgegeven niet-volgestorte aandelen. BNG en de dochtermaatschappijen hebben geen eigen aandelen in beheer. Op geen van de aandelen rusten voorkeursrechten dan wel beperkingen. Er zijn geen opties die recht geven op uitgifte van aandelen bij uitoefening.

Agioreserve

6

6

Er hebben zich in 2009 geen mutaties voorgedaan.

Herwaarderingsreserve

49

-29

Het eigen vermogen bevat een herwaarderingsreserve waarin de ongerealiseerde reële waardemutatie uit hoofde van de balanspost *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* wordt verwerkt. Deze post wordt gecorrigeerd met een belastinglatentie. Bij verkoop van desbetreffende activa wordt het daarop betrekking hebbende cumulatieve resultaat dat in het eigen vermogen is verwerkt alsnog overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Reserve valuta omrekenverschillen

-6

-3

Dit betreft valuta omrekenverschillen die ontstaan zijn bij de omrekening van de resultaten van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Overige reserves

1.787

1.708

Nadat de statutair voorgeschreven delen ten laste van de voor uitkering vatbare winst zijn vastgesteld, bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk deel toegevoegd wordt aan de reserves.

Onverdeelde winst

278

158

De balans is opgemaakt voor winstverdeling. De post representeert het behaalde resultaat na aftrek van de verplichting uit hoofde van vennootschapsbelasting.

Aantal uitstaande aandelen

55.690.720

55.690.720

Voorgesteld dividend per aandeel in euro

2,49

1,42

Voorgesteld dividend

Primair statutair dividend

7

7

Voorgesteld boven primair statutair dividend

132

72

139

79

	2009	2008
14 Rentebaten	2.628	4.524
Hieronder zijn de rentebaten opgenomen uit hoofde van de kredietverlening, de uitzettingen en beleggingen, alsmede de resultaten uit financiële instrumenten die ter dekking van het renterisico respectievelijk valutarisico zijn afgesloten. Daarnaast zijn onder deze post de ontvangen overige kredietgerelateerde baten verantwoord.		
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	69	96
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	116	226
Derivaten betrokken in portfolio fair value hedge accounting	-1.096	68
Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	41	160
Financiële activa betrokken in fair value hedge accounting	3.141	2.977
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	345	917
Overig	12	80
	2.628	4.524
15 Rentelasten	2.291	4.247
Hieronder zijn opgenomen de lasten voortvloeiend uit het lenen van gelden en daarmee samenhangende transacties alsmede andere lasten die het karakter hebben van rente.		
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	115	190
Derivaten betrokken in micro fair value hedge accounting	-981	287
Financiële passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	2.229	2.392
Financiële passiva tegen geamortiseerde kostprijs	910	1.310
Overig	18	68
	2.291	4.247
16 Opbrengsten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	2	-1
Hieronder zijn de opbrengsten uit deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures opgenomen.		
Opbrengsten deelnemingen met invloed van betekenis	1	-5
Opbrengsten joint ventures	1	4
	2	-1
Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar noot 37 [pag 86].		

	2009	2008
17 Provisiebaten	36	25
Onder deze post worden de baten verantwoord uit hoofde van ontvangen respectievelijk nog te ontvangen vergoedingen van voor derden verrichte diensten.		
<i>Deze provisiebaten zijn te splitsen in:</i>		
- baten uit hoofde van kredieten en faciliteiten	29	19
- baten uit hoofde van fiduciaire activiteiten	7	6
	36	25
18 Provisielasten	6	5
Onder deze post worden de lasten verantwoord uit hoofde van betaalde respectievelijk nog te betalen vergoedingen voor door derden verrichte diensten, uit hoofde van kredieten en faciliteiten.		
19 Resultaat financiële transacties	40	-64
Hieronder zijn (on)gerealiseerde resultaten uit hoofde van reële waarde mutaties op financiële instrumenten verantwoord, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met mutaties via het resultaat. Deze worden vrijwel geheel gecompenseerd door marktwaardebewegingen van de derivaten die daartegenover zijn afgesloten. Tevens zijn de verkoopresultaten van transacties voor verkoop beschikbaar onder deze post opgenomen.		
<i>Resultaat hedge accounting</i>		
Financiële activa betrokken in fair value hedge accounting	-407	4.168
Financiële passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	826	-3.213
Derivaten betrokken in hedge accounting	-412	-946
	7	9
<i>Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat</i>		
Marktwaardeveranderingen als gevolg van gewijzigde krediet- en liquiditeitsopslagen		
- waarvan beleggingen	26	-84
- waarvan gestructureerde leningen	-22	-14
Overige marktwaardeveranderingen	-94	285
	-90	187
Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	-	9
Derivaten niet betrokken in hedge accounting	123	-269
	40	-64
20 Valutaresultaat	0	2
Hieronder zijn de valutaresultaten opgenomen.		

	2009	2008
21 Overige resultaten	2	9
<i>De overige resultaten bestaan uit:</i>		
- Bijzondere waardevermindering vordering financiële activa voor verkoop beschikbaar	-1	-
- Bijzondere waardevermindering deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures	-3	-
- Opbrengst advieswerkzaamheden	6	6
- Opbrengst verkoop vaste activa	-	2
- Vrijval uitgelote BNG obligaties	-	1
	2	9
22 Personeelskosten	35	32
<i>De personeelskosten bestaan uit:</i>		
Lonen en salarissen	22	21
Pensioenlasten	5	4
Sociale lasten	2	2
Toevoeging aan voorzieningen	1	0
Overige personeelslasten	5	5
	35	32
23 Andere beheerskosten	24	27
Onder deze post zijn onder meer opgenomen de kosten inzake uitbesteding, huur/onderhoud onroerende zaken en bedrijfsmiddelen, kosten drukwerk, opleiding en reclame.		
24 Afschrijvingen	2	2
Voor een specificatie van deze post wordt verwezen naar de mutatieoverzichten van de onroerende zaken en bedrijfsmiddelen.		
25 Vergoeding externe accountants (in duizenden euro's)		

De vergoedingen aan de externe accountant zijn gerubriceerd onder de andere beheerskosten. In overeenstemming met artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is hieronder een nadere detaillering weergegeven van de kosten en vergoedingen aan de externe accountant, gerubriceerd naar controle- en (niet) controle gerelateerde diensten.

	2009	2008
1. Controle van de jaarrekening	304	292
2. Andere controle opdrachten	98	55
3. Fiscale adviesdiensten	7	5
4. Andere niet-controle diensten	339	12
	748	364

26 Herclassificatie financiële activa voor verkoop beschikbaar

Op 15 oktober 2008 heeft de EU een aantal wijzigingen in IAS 39 en IFRS 7 (amendments to IAS 39: Financial Instruments: Recognition and Measurement and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosure) aanvaard, welke het mogelijk maken in bepaalde situaties, zoals illiquide markten, financiële instrumenten te herclassificeren. BNG heeft, gebruikmakende van deze wijzigingen, een deel van de *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* geherclassificeerd naar de balansposten *Bankiers* en *Kredieten*. De intentie is om deze

posten voor onbepaalde termijn (foreseeable future) aan te houden. Wanneer handel in (delen van) de portefeuille weer op gang komt, wordt gedeeltelijke verkoop niet uitgesloten. De herclassificatie heeft geen invloed op de gerealiseerde resultaten.

De effectieve rentevoet van de geherclassificeerde activa bedraagt gewogen gemiddeld 5,1% en bevindt zich in een bandbreedte van 2,8% tot 6,3%. Gezien de hoge kredietstatus van de geherclassificeerde activa is uitgegaan van de oorspronkelijke kasstromen.

	met herclassificatie	zonder herclassificatie	effect herclassificatie
Balanswaarde per 31 december 2009			
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	5.531	10.107	-4576
Bankiers	7.683	7.189	494
Kredieten	79.305	75.079	4.226
Eigen vermogen	2.253	2.109	144
- waarvan herwaarderingsreserve	49	-95	144
Balanswaarde per 31 december 2008			
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	5.185	9.974	-4.789
Bankiers	8.956	8.464	492
Kredieten	75.699	71.130	4.569
Eigen vermogen	1.979	1.707	272
- waarvan herwaarderingsreserve	-29	-301	272

	31-12-2009 met herclassificatie	31-12-2009 zonder herclassificatie	31-12-2008 met herclassificatie	31-12-2008 zonder herclassificatie
Geherclassificeerde activa				
Balanswaarde	4.720	4.576	5.061	4.789
Reële waarde	4.576	4.576	4.789	4.789
Stand ongerealiseerde marktwaardeverandering in het eigen vermogen	-209	-353	-234	-506

	2009 met herclassificatie	2009 zonder herclassificatie	2008 met herclassificatie	2008 zonder herclassificatie
Ongerealiseerde marktwaardeverandering overgeboekt naar het eigen vermogen	25	153	-201	-473

27 Risicoparagraaf

Risicobeheer

Algemeen

Basis van de inrichting van het risicobeheer van BNG is de doelstelling van de bank om haar aandeelhouders een redelijk rendement te bieden met behoud van haar excellente kredietwaardigheid.

Sedert 2007 rapporteert de bank aan de toezichhouder conform de Bazel II regelgeving. Met betrekking tot kredietrisico wordt de 'Standardised approach' toegepast. Voor operationeel risico wordt gebruik gemaakt van de 'Basic indicator approach'. Daarnaast ontwikkelt de bank interne ratingmodellen ter verbetering van de kwaliteit van het kredietproces en de bewaking van de kredietkwaliteit.

De manier waarop de bank intern haar risico's beoordeelt sluit aan bij de regelgeving onder Bazel II. Hieronder worden een aantal ontwikkelingen in 2009 toegelicht. Vervolgens wordt per risicosoort aangegeven op welke wijze de bank aan het betreffende risico onderhevig is en op welke wijze de beheersing is ingericht. Achtereenvolgens worden kredietrisico's, marktrisico's en operationele risico's behandeld. Specifieke risico's zoals integriteitsrisico, IT-risico en uitbestedingsrisico worden onder operationeel risico behandeld. Tevens wordt aandacht besteed aan liquiditeits- en fundingrisico en het kapitaalbeheersingsbeleid.

Ontwikkelingen in 2009

Financiële markten

Het jaar 2009 stond volop in het teken van de onrust op de financiële markten. Het eerste deel van het jaar waren de kapitaalmarkten slechts zeer beperkt toegankelijk en moest BNG ondanks haar hoge rating een ongekend hoge opslag voor langer lopende funding betalen. Kortlopend geld kon de bank daarentegen tegen aantrekkelijke prijzen opnemen, hier was duidelijk sprake van een vlucht naar veiligheid.

Gedurende het jaar kwam de kapitaalmarkt weer op gang, maar een geïntensiveerd liquiditeitsbeheer werd de rest van het jaar noodzakelijk geacht. De kredietverlening aan de klanten bleef het hele jaar op gang. Voor langere looptijden moesten hogere prijzen dan voorheen berekend worden. In de tweede helft van het jaar konden de geleidelijk verbeterende inkooprijzen worden doorgegeven aan de klanten.

Risicometing

Gewijzigde marktomstandigheden bemoeilijkten in sommige gevallen het kwantificeren van risico's. BNG kent

traditioneel een portefeuille van financiële instrumenten met lage opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico. Eind 2008 veranderden de opslagen sterk en deze situatie duurde voort in 2009. Dit leidde tot sterkere fluctuaties in risicocijfers dan voor de bank gebruikelijk is en ook de volatilititeit in de resultaten van de bank nam toe. Dit bemoeilijkte ook de meting van risico's. In 2010 wordt bezien of en hoe de risicometing verder aangepast kan worden aan de veranderde marktomstandigheden.

Modellen voor kredietrisicobeoordeling

In 2009 is een aantal modellen voor kredietrisicobeoordeling ontwikkeld. Hiermee wordt beoogd het kredietbeoordelingsproces transparanter te maken en een verdere professionalisering te katalyseren. Achterliggende redenen zijn dat de door BNG verstrekte kredieten geleidelijk aan meer complex en divers van aard worden en dat het gebruik van interne modellen op termijn mogelijk tot lagere kapitaaleisen kan leiden.

Outsourcing van IT

Een groot deel van de IT van de bank is uitbesteed. In 2009 bleek de insourcer Ordina BPO niet in staat om de activiteiten op termijn rendabel te maken en is door Ordina besloten dit onderdeel te verkopen aan Centric, die de werkzaamheden heeft voortgezet onder de naam Centric Financial Solutions & Services. De dienstverlening aan BNG is op het overeengekomen niveau gecontinueerd. BNG is in discussie met Centric over de ontwikkeling van een nieuw platform voor betalingsverkeer en over de toekomst van de IT-dienstverlening vanuit Centric. In de loop van 2010 zullen de afspraken geconcretiseerd worden.

Organisatorische inrichting van het risicobeheer

De bank kent drie verbijzonderde bestuursvergaderingen waarin de leden van de Raad van Bestuur en de verantwoordelijke directeuren zitting hebben. Iedere vergadering adresseert een specifiek risicogebied. Deze drie verbijzonderde bestuursvergaderingen betreffen Organisatiebeleid, Asset & Liability Beleid en Commercieel Beleid, waarin respectievelijk de beleidskeuzes met betrekking tot het operationeel risico, het markt- en liquiditeitsrisico en het kredietrisico aan de orde komen. Het kapitaalbeheersingsbeleid wordt gezien als overkoepelend over alle soorten risico's en is belegd bij Commercieel Beleid aangezien daar het meest frequent beslissingen worden genomen die de kapitaalallocatie beïnvloeden.

Beslissingen omtrent het daadwerkelijk aangaan van kredietrisico's in de vorm van het verstrekken van individu-

ele kredieten of het doen van andere investeringen worden genomen door drie onafhankelijke commissies die binnen de kaders van het Commercieel Beleid vallen. Dit betreft de Kredietcommissie, de Commissie Financiële Tegenpartijen en het Investment Committee. Allen worden voorgezeten door leden van de Raad van Bestuur.

BNG wordt incidenteel benaderd om naast financiering ook met risicodragend vermogen deel te nemen in projecten. De bank hanteert hierbij een risicomijdende strategie. Participeren is slechts een middel om als kredietverlener bij projecten betrokken te worden of te blijven. Het besluitvormingsproces loopt in alle gevallen via de Raad van Bestuur en afhankelijk van de hoogte van het bedrag van de participatie via de Auditcommissie en voorzitter van de Raad van Commissarissen dan wel de voltallige Raad van Commissarissen.

Het risicobeheer is geconcentreerd in de afdeling Risk Control. Deze afdeling kwalificeert, kwantificeert en monitort de risico's en rapporteert aan de verantwoordelijke commissies. Het betreft hier Kredietrisico, Marktrisico, Liquiditeitsrisico, Operationeel Risico en overige risico's. Daarnaast zorgt de afdeling Kredietrisicobeoordeling onafhankelijk van de commercie voor beoordeling van en advisering over de risico's betreffende krediet- en revisievoorstellen van klanten en financiële tegenpartijen. De bijzonder beheeractiviteiten van de bank betreffende de begeleiding, het beheer en de afwikkeling van probleemfinancieringen vallen ook onder verantwoordelijkheid van deze afdeling.

De Interne Accountantsdienst (IAD) voert periodiek operationale audits uit om de inrichting en werking van de risicobeheersingssystemen te toetsen en de naleving van de relevante wet- en regelgeving te beoordelen. De IAD heeft een onafhankelijke positie binnen de bank. Daarnaast heeft de bank een onafhankelijke Compliance Officer die toeziet op de naleving van relevante wet- en regelgeving. De taken, positie en bevoegdheden van de compliancefunctie zijn vastgelegd in het BNG-Compliance Statuut. De Raad van Bestuur bespreekt de inrichting en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen periodiek met de Raad van Commissarissen en de Audit Commissie.

Eind 2009 is begonnen met de implementatie van de Code Banken die is opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Banken en is voort gekomen uit de aanbevelingen, naar aanleiding van de kredietcrisis, van de Adviescommissie Toekomst Banken. Deze zullen onder andere resulteren in een verdere formalisering van het productgoedkeuringsproces.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een klant of tegenpartij haar contractuele verplichtingen niet nakomt, danwel dat haar kredietwaardigheid verslechtert. Kredietrisico is inherent aan de activiteiten van een bank.

Ten behoeve van de beheersing van de kredietrisico's heeft BNG een interne beheersingsorganisatie opgezet. Deze is in lijn gebracht met de toenemende diversiteit en complexiteit van de kredietverlening en kent de volgende structuur:

- De kaders voor de kredietverlening worden vastgesteld door de Raad van Bestuur.
- De Kredietcommissie beslist over de kredietverlening aan klanten.
- De Commissie Financiële Tegenpartijen neemt besluiten over limieten ten behoeve van transacties met financiële instellingen.
- Het Investment Committee beslist over beleggingsvoorstellen in rentedragende waardepapieren.

De onafhankelijke afdelingen Risk Control (op portefeuileniveau) en Kredietrisicobeoordeling (voor individuele transacties) verzorgen de beoordeling, kwantificering en rapportage van het kredietrisico.

Kredietverlening aan statutaire marktpartijen

De groep klanten die in aanmerking komt voor kredietverlening wordt begrensd door de statuten van de bank. Deze laten uitsluitend kredietverlening toe aan klanten waarbij sprake is van overheidsbetrokkenheid. Dientengevolge betreft het overgrote deel van de kredietportefeuille aan de overheid verstrekte kredieten en/of door de overheid gegarandeerde kredieten. De overige langlopende kredietverlening wordt nagenoeg altijd gedekt door zekerheden en convenanten om het risico verder te mitigeren.

Ongegarandeerde kredietverlening wordt voorafgegaan door een kredietwaardigheidsanalyse. Deze analyse resulteert in de vaststelling van het risico en de toekenning van bijbehorende interne rating. Mede op basis van deze rating wordt de zwaarte van de besluitvormingsprocedure bepaald en de hoogte van het maximale kredietrisico dat de bank wil lopen.

Rating

Extern	AAA/Aaa	AA+/Aa1	AA/Aa2	AA/Aa3	A+/A1	A/A2	A-/A3	BBB+/Baa1 of Lager
Intern	A	B+	B	B-	C+	C	C-	D of E

BNG kent daarnaast voor alle ongegarandeerde kredietverlening een revisieproces waarin minimaal één keer per jaar een beoordeling van de kredietwaardigheid plaatsvindt en de interne rating wordt geactualiseerd. BNG kent interne ratings toe die aansluiten bij de externe ratings van de grote ratingbureaus tot het niveau A-/A3 [zie bovenstaande tabel].

In 2009 zijn twee debiteuren in betalingsproblemen gekomen. Als gevolg hiervan is EUR 3 miljoen als kredietverlies geboekt ten laste van de debiteurenvoorziening.

Financiële tegenpartijen

Voor financiële tegenpartijen wordt op basis van een kredietwaardigheidsanalyse een limiet vastgesteld. Omdat de bank uitsluitend zaken doet met financiële tegenpartijen die beschikken over externe ratings zijn deze ratings tevens de meest bepalende factor in de beoordeling.

De exposures op financiële tegenpartijen worden dagelijks met de limieten geconfronteerd. Dit geldt zowel voor het niveau van individuele eenheid als voor het niveau van juridische en economische eenheid. Hierover wordt gerapporteerd aan de Commissie Financiële Tegenpartijen. Ter verlaging van het kredietrisico op financiële tegenpartijen maakt BNG zoveel mogelijk gebruik van netting-overeenkomsten (ISDA). Bovendien zijn met de belangrijkste financiële tegenpartijen bilaterale collateralovereenkomsten afgesloten (Credit Support Annex).

In 2009 zijn, evenals in voorgaande jaren, geen kredietverliezen geleden op financiële tegenpartijen.

Ontwikkelingen kredietrisicomanagement

In 2008 is besloten tot de ontwikkeling en implementatie van interne kredietrisicomodellen. In 2009 zijn vijf modellen ontwikkeld voor de verschillende sectoren waarin de bank actief is. Op basis van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve variabelen wordt met behulp van een expertmodel een interne rating voor een partij bepaald. De modellen zijn in de vorm van prototypes opgeleverd waarmee eerst proefgedraaid wordt. In 2010 is gestart met een geleidelijke implementatie in de organisatie. Naast integratie van het gebruik van de modellen in het kredietverleningsproces moet ook het toekomstig onderhoud en beheer (inclusief een cyclus met daarin reviews en waar nodig herontwikkeling) worden ingericht. De bank kiest bewust voor een geleidelijke weg gezien haar schaalgrootte. De prototypes zullen op een nader te bepalen tijdstip naar de algemene systeeminfrastructuur van de bank worden omgezet.

In 2009 heeft de bank voor een aantal marktsectoren interne policy papers geformuleerd waarin wordt aangegeven op welke wijze de bank met kredietverlening in die sectoren wenst om te gaan. Deze dienen ter aanvulling op het algemene kredietrisicobeleid dat geldig is voor alle sectoren. Aanleiding is de sterk toegenomen verscheidenheid in kredietaanvragen.

In de volgende opstellingen wordt een kwantitatief inzicht gegeven in het kredietrisico per einde 2009.

31-12-2009

31-12-2008

Financiële activa

Bankiers en kredieten
 Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
 Financiële activa voor verkoop beschikbaar
 Overige financiële activa ¹

**Balans-
waarde**

86.988
 2.983
 5.531
 8.002

103.504

Waarvan derivaten en marktwaardecorrecties hedge accounting ¹

-8.830

94.674

**Balans-
waarde**

84.655
 3.001
 5.185
 7.695

100.536

-8.486

92.050

Verdeling naar marktsegmenten

Publieke sector
 Volkshuisvesting
 Energie, Water en Telecom
 Gezondheidszorg
 Transport, Logistiek en Milieu
 Onderwijs
 Kredietinstellingen
 Overige financiële instellingen
 Diversen

**Waarvan
solva-
bilitateits-
plichtig**

27.799 588
 37.382 1.393
 2.188 2.058
 6.545 1.412
 1.681 854
 963 778
 7.976 4.404
 7.908 6.653
 2.232 1.467

94.674 19.607

**Waarvan
solva-
bilitateits-
plichtig**

27.158 630
 34.965 1.037
 2.186 2.064
 6.046 1.099
 1.858 949
 889 736
 9.253 5.430
 7.447 5.591
 2.248 1.479

92.050 19.015

De grootste risicoconcentraties doen zich voor in de marktsegmenten met solvabiliteitsplichtige uitzettingen. Voor nagenoeg alle solvabiliteitsplichtige uitzettingen zijn onderpanden en zekerheden verstrekt door tegenpartijen.

De solvabiliteitsplichtige uitzettingen aan kredietinstellingen betreft een beperkt aantal banken, onder andere in verband met onderpandsverplichtingen.

Onder de solvabiliteitsplichtige uitzettingen zijn tevens elf (2008: tien) tegenpartijen opgenomen die een uitzetting vertegenwoordigen van meer dan 10% van het BIS-toetsingsvermogen.

¹ In de balanswaarde van *Overige financiële activa* is ook de marktwaardecorrectie vanuit hedge accounting opgenomen.

31-12-2009

31-12-2008

Maximaal kredietrisico

Deze opstelling geeft inzicht in het maximale kredietrisico van alle financiële activa zonder de fair value van enig onderpand of zekerheid daarin te betrekken, indien de tegenpartij niet aan haar verplichting kan voldoen. Deze financiële activa zijn opgenomen tegen balanswaarden, met uitzondering van de voorwaardelijke schulden en de onherroepelijke faciliteiten. Deze zijn opgenomen tegen nominale waarden.

Kasmiddelen	655	497
Derivaten	6.090	6.043
Bankiers en kredieten	86.988	84.655
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.155	2.210
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	5.531	5.185
	94.674	92.050
Voorwaardelijke schulden	873	849
Onherroepelijke faciliteiten	5.980	6.491
	108.272	105.930

De derivaten betreffen vrijwel uitsluitend interest rate swaps en cross currency interest rate swaps. Hiervoor geldt dat deze contracten alleen worden aangegaan met financiële tegenpartijen met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast is met netting- en onderpandsovereenkomsten het kredietrisico verder beperkt.

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd van de financiële activa tegen balanswaarden exclusief derivaten en marktwaardecorrecties hedge accounting is als volgt:

Tot drie maanden	11.474	12.791
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	9.630	8.453
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	41.113	38.167
Langer dan vijf jaar	32.457	32.639
	94.674	92.050

Kredietequivalenten van derivaten die actief op de balans staan

Het kredietrisico van derivaten is relatief klein ondanks dat de omvang van de hoofdsommen per 31 december 2009 EUR 196 miljard groot is (2008: EUR 193 miljard). Deze contractuele hoofdsommen dienen, behalve in het geval van valutaderivaten, slechts als rekengrootheid en geven in veel gevallen geen indicatie van de omvang van de kasstromen of het aan de derivaten verbonden risico. Hiervoor is het kredietequivalent van de derivatenportefeuille een betere indicator. Het kredietrisico wordt uitgedrukt in termen van kredietequivalenten op basis van voorschriften van de centrale bank. Het kredietequivalent bestaat uit de marktwaarde inclusief een opslag voor toekomstig risico.

31-12-2009

31-12-2008

De contracten met een positieve waarde – de contracten waarbij de bank winst zou derven bij niet nakoming van het contract door de tegenpartij – zijn in dit geval relevant. Daarnaast worden de hoofdsommen vermenigvuldigd met bepaalde looptijd- en productafhankelijke percentages. De som van deze twee waarden (kredietequivalent) geeft een indicatie voor het kredietrisico. Het voor de risicograad van de debiteur gewogen kredietequivalent van de derivatenportefeuille bedroeg per 31-12-2009 EUR 571 miljoen (2008: EUR 683 miljoen).

Kredietequivalent

Rentecontracten	1.006	1.047
Valutacontracten	645	1.021
Totaal	1.651	2.068
Cash collateral ontvangen	272	28
Totaal na aftrek cash collateral	1.379	2.040

In deze cijfers is het effect van netting van positieve en negatieve marktwaarde van de contracten per tegenpartij verwerkt. In 2009 is er uit hoofde van open valuta posities geen kapitaal eis voor het marktrisico.

Ouderdomsanalyse reeds vervallen activa zonder waardevermindering

minder dan 30 dagen	1	4
31 tot 60 dagen	0	0
61 tot 90 dagen	0	0
meer dan 91 dagen	0	0
Totaal	1	4

Vervallen activa hebben bijna volledig betrekking op de post *Kredieten*. BNG heeft ultimo 2009 en ultimo 2008 geen aanspraak gemaakt op garanties en heeft geen activa verkregen door bezit te nemen van enig onderpand.

Financiële instrumenten ingedeeld naar categorieën

31-12-2009

	Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	Derivaten	Derivaten betrokken in hedge accounting	Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	Financiële activa betrokken in portfolio fair value hedge accounting	Financiële activa en passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	Financiële activa en passiva tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
Activa								
Bankiers					1.511		6.172	7.683
Kredieten					62.380	146	16.779	79.305
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.155	828						2.983
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				1.558	3.973			5.531
Overige financiële activa			5.262		2.740			8.002
Totaal activa	2.155	828	5.262	1.558	70.604	146	22.951	103.504
Passiva								
Bankiers						227	5.388	5.615
Toevertrouwde middelen						674	6.396	7.070
Achtergestelde schulden						84	90	174
Schuldbewijzen						58.346	21.589	79.935
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat		351						351
Overige financiële passiva			8.854					8.854
Totaal passiva		351	8.854			59.331	33.463	101.999

Financiële instrumenten ingedeeld naar categorieën

31-12-2008

	Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	Derivaten	Derivaten betrokken in hedge accounting	Financiële activa voor verkoop beschikbaar niet betrokken in hedge accounting	Financiële activa betrokken in portfolio fair value hedge accounting	Financiële activa en passiva betrokken in micro fair value hedge accounting	Financiële activa en passiva tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
Activa								
Bankiers					2.820		6.136	8.956
Kredieten					60.777	163	14.759	75.699
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.210	791						3.001
Financiële activa voor verkoop beschikbaar				1.288	3.897			5.185
Overige financiële activa			4.526		3.169			7.695
Totaal activa	2.210	791	4.526	1.288	70.663	163	20.895	100.536
Passiva								
Bankiers							3.285	3.285
Toevertrouwde middelen						643	5.796	6.439
Achtergestelde schulden						81	89	170
Schuldbewijzen						51.556	27.601	79.157
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat		791						791
Overige financiële passiva			9.359					9.359
Totaal passiva		791	9.359			52.280	36.771	99.201

Financiële activa en financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

In de marktwaarden van financiële activa en financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat is een opslag voor kredietrisico verwerkt. Waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in kredietrisico worden afgeleid van veranderingen in deze opslagen. Periodiek wordt het risicoprofiel van individuele klanten en financiële instrumenten beoordeeld. Indien noodzakelijk wordt de opslag voor kredietrisico aangepast.

De mutatie van de marktwaarden van *financiële activa tegen reële waarde via het resultaat* als gevolg van gewijzigde kredietrisico-opslag bedraagt cumulatief EUR 113 miljoen negatief (2008: EUR 144 miljoen negatief) en over 2009 EUR 31 miljoen positief (2008: EUR 30 miljoen negatief).

De mutatie van de marktwaarden van *financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat* als gevolg van gewijzigde kredietrisico-opslag bedraagt cumulatief EUR 11 miljoen negatief (2008: EUR 3 miljoen negatief) en over 2009 EUR 8 miljoen negatief (2008: EUR 5 miljoen negatief).

Portefeuille rentedragende waardepapieren (RWP)

De portefeuille RWP van BNG wordt aangehouden ten behoeve van liquiditeitsmanagement en bestaat uit hoogwaardig obligaties, die grotendeels beleenbaar zijn bij de centrale bank. Tevens dient deze portefeuille voor het behalen van een aanvullend rendement op het eigen vermogen.

In het onderstaande overzicht zijn de activa opgenomen op basis van uitstaande hoofdsommen en gerubriceerd naar soort en ratingniveau. De activa zijn afkomstig uit de balansposten *Bankiers, Kredieten, Financiële activa voor verkoop beschikbaar* en *Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat*.

31-12-2009

	AAA	+AA-	+A-	+BBB-	Geen	Totaal
Binnenland						
Staatsobligaties	505					505
RWP met overheidsgarantie	96				269	365
RWP met Nationale Hypotheek Garantie	1.138	79	472			1.689
Bouwfonds		317	1.080			1.397
Medium Term Notes	5		173			178
ABS/MBS	1.541					1.541
Diversen	20	355	125			500
	3.305	751	1.850	0	269	6.175
Buitenland						
Staatsobligaties	654	1.538				2.192
RWP met overheidsgarantie	1.244	46	70		22	1.382
Covered Bonds	1.309	110				1.419
Medium term Notes	56	80				136
ABS/MBS	1.585	439	59			2.083
Diversen*	666	372	157	100		1.295
	5.514	2.585	286	100	22	8.507
Totaal	8.819	3.336	2.136	100	291	14.682

* In deze post (kolom AAA) is een securitisatie van EUR 487 miljoen opgenomen waarin onder andere voor EUR 330 miljoen door BNG verkochte kredieten zijn ondergebracht.

31-12-2008

	AAA	+AA-	+A-	+BBB-	Geen	Totaal
Binnenland						
Staatsobligaties	505					505
RWP met overheidsgarantie					283	283
RWP met Nationale Hypotheek Garantie	1.120					1.120
Bouwfonds		2.104				2.104
Medium Term Notes	4		123			127
ABS/MBS	1.351					1.351
Diversen		405	75			480
	2.980	2.509	198	0	283	5.970
Buitenland						
Staatsobligaties	673	1.536				2.209
RWP met overheidsgarantie	1.113					1.113
Covered Bonds	1.420					1.420
Medium term Notes	52	80				132
ABS/MBS	2.263	95				2.358
Diversen	280	359	117	97		853
	5.801	2.070	117	97	0	8.085
Totaal	8.781	4.579	315	97	283	14.055

Marktrisico

Algemeen

Marktrisico is het risico dat de waarde van een portefeuille van de bank daalt door veranderingen in marktprijzen. Voorbeelden van marktprijzen zijn rentetarieven, wisselkoersen en koersen van obligaties en aandelen. BNG voert een actief rentepositiebeleid, maar een restrictief beleid ten opzichte van andere marktrisico's. De bank kent een intern marktrisicobeleid waarin de risicohouding per soort marktrisico wordt beschreven, evenals de organisatie van het risicobeheer en de wijze van limitering en rapportage.

Renterisico

Doel van het rentepositiebeleid is om een additioneel rendement op het vermogen te behalen door te profiteren van veranderingen in marktprijzen. Randvoorwaarde is beheersing van de aan deze renteposities verbonden risico's, zowel in termen van economische waarde als in termen van volatiliteit van het jaarresultaat en van de naleving van wet- en regelgeving.

Verantwoordelijk voor het rentepositiebeleid is de Raad van Bestuur. De uitvoering van dit beleid is belegd bij het Asset & Liability Committee (ALCO) waarin de leden van de Raad van Bestuur zijn vertegenwoordigd. Naast de Raad van Bestuur zijn in ALCO de directeuren verantwoordelijk voor Treasury, Public Finance en Economisch Onderzoek vertegenwoordigd, evenals het hoofd Risk Control.

Op basis van marktvisies van Treasury en Economisch Onderzoek bepaalt ALCO periodiek de rentevisie van de bank en stelt (binnen de daarvoor geformuleerde vaste kaders) de limieten vast waarbinnen Treasury opereert. Risk Control is verantwoordelijk voor het onafhankelijk monitoren van het marktrisico alsmede voor advisering ten aanzien van de inrichting van het marktrisicomangement. De afdeling zorgt voor rapportage naar ALCO en kan gevraagd en ongevraagd risico's signaleren of adviezen geven.

De dagelijkse uitvoering van het renterisicobeheer is belegd bij het directoraat Treasury. Dit directoraat draagt zorg voor de hedgingactiviteiten met betrekking tot de marktrisico's die ontstaan als gevolg van de commerciële activiteiten en stuurt tevens de rentepositie van de bank. Daarnaast is Treasury verantwoordelijk voor de marktinformatie op basis waarvan pricing plaatsvindt. Vanuit het oogpunt van functiescheiding wordt herwaardering van financiële instrumenten uitgevoerd binnen het directoraat Processing, waarbij Risk Control inhoudelijk verantwoordelijk is.

BNG gebruikt een scala aan risicomaatstaven en -beheersystemen om renterisico's te beheersen. Hierbij worden technieken gebruikt die gelden als best practices. Indien

noodzakelijk worden eigen begrippenkaders, modellen en systemen ontwikkeld.

De belangrijkste risicomaatstaven die bij BNG worden gehanteerd zijn duration, rentegevoeligheid per tijdsinterval en Value at Risk. Deze renterisicomaatstaven vullen elkaar aan en vormen in combinatie met enkele andere indicatoren een basis om risico's inzichtelijk en beheersbaar te maken. Hiervoor worden rapportages voor verschillende doelgroepen op verschillende detailniveaus en met verschillende tijdsfrequenties opgesteld. Verder worden in beperkte mate technieken als scenario-analyse en stress testing ingezet om inzicht te krijgen in de marktwaardeverandering bij forse renteschokken. Deze vormen een aanvulling op de maatstaven die geschikt zijn om risico's in te schatten onder 'normale' marktomstandigheden.

Scenario-analyse en stress testing worden door BNG gebruikt om additioneel inzicht te verkrijgen in de verbanden tussen renterisico en marktwaarde. Een gangbaar scenario om inzicht te krijgen in de risico's die optreden onder extreme omstandigheden is een directe parallelle renteschok van plus of min 200 basispunten.

Het scenario van plus of min 200 basispunten is ook voorgeschreven in de regelgeving onder Bazel II om de maximale verhouding tussen marktrisico en eigen vermogen uit te drukken. Dit staat bekend als het outlier criterium. Als het outlier criterium wordt overschreden stelt de toezichthouder een onderzoek in en kan deze eventueel maatregelen nemen. Het outlier criterium zou bij een duration van circa 10 en een rentescenario van plus of min 200 basispunten bereikt kunnen worden. De bank kent daarnaast een interne grenswaarde die als early warning dient. In het marktrisicobeleid van de bank is bepaald dat de duration nooit hoger dan 10 mag zijn.

In nevenstaande tabel wordt het effect van een instantane verandering van de rente per einde 2009 weergegeven. Getoond wordt de marktwaardeverandering die hierdoor optreedt. Deze wordt vervolgens uitgesplitst naar de wijze waarin deze uiteindelijk in het resultaat van de bank terecht komt. De rechterkolom geeft tot slot het geschatte effect van de marktwaardeverandering weer op het renteresultaat van de bank in de jaren na 2010.

Het effect (voor belasting) van een instantane renteschok op de marktwaarde per 31 december 2009 (31 december 2008).

	Totale marktwaarde- verandering	Effect op de winst-en- verliesrekening	Effect op het eigen vermogen	Lange termijn effect op toekomstige winst-en- verliesrekeningen
Renteschok				
+200 basispunten	-354 (-207)	-18 (+21)	-25 (-32)	-311 (-196)
-200 basispunten	+349 (+179)	+2 (-40)	+26 (+35)	+321 (+184)
Boekhoudkundige classificatie		Reële waarde via het resultaat	Reële waarde via het vermogen	Geamortiseerde kostprijs

Slechts een beperkt deel van de marktwaardeveranderingen komt direct tot uitdrukking in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. In het voorbeeld van het scenario van 200 basispunten rentestijging komt EUR 18 miljoen negatief direct in het jaarresultaat terecht en EUR 336 miljoen negatief in toekomstige jaren. Van de EUR 336 miljoen negatief gedurende de komende jaren is wel direct EUR 25 miljoen negatief in het eigen vermogen terecht gekomen. Het onderliggende renteresultaat zal voor het komende jaar naar schatting met 2% negatief worden beïnvloed.

Uit de tabel blijkt dat een relatief grote schok in de marktwaarde als gevolg van renteveranderingen slechts een relatief kleine impact heeft op het jaarresultaat van de bank. Dit komt doordat de resultaten van de bank voor het overgrote deel op amortized cost basis door het resultaat lopen en winsten en verliezen als gevolg van veranderingen in de rente daardoor gespreid over een veel langere termijn in het resultaat terecht komen. Dit is het gevolg van de hedgingsstrategie van de bank, die bewust wordt gehanteerd om tot een zo stabiel mogelijk jaarresultaat te komen. Complexe maatwerkproducten lenen zich minder voor hedge accounting, waardoor niet te voorkomen is dat een deel van de activa op reële waarde door het resultaat loopt.

Kredietopslagen, liquiditeitspremies en renterisicobeheer

De rentepositie van BNG wordt bepaald over de gehele portefeuille van activa en passiva. Vanwege het relatief lage kredietrisico van de BNG-portefeuille lagen de marktprijzen van activa en passiva traditioneel dicht bij de swaptarieven, die als referentietarieven worden gehanteerd bij het uitvoeren van het renterisicobeheer. De rentepositie van de bank kon gestuurd worden op basis van waarderingen tegen deze swaptarieven, omdat de waarde van de portefeuille immers voor het overgrote deel afhankelijk was van de ontwikkeling van de swaprente. Fluctuaties in kredietopslagen waren dusdanig beperkt dat de invloed op de rentepositie gering was.

Sinds de tweede helft 2008 is deze situatie veranderd. Zelfs staatsleningen en obligaties met de hoogst mogelijke rating (waarvan de kasstromen op geen enkele wijze ter discussie staan) worden verhandeld met significant hogere (liquiditeits)opslagen ten opzichte van het swaptarief. Deze hogere opslagen – die tevens sterker fluctueren dan voorheen – compliceren de sturing van de rentepositie in de dagelijkse praktijk. De bank produceert daarom op dagelijkse basis additioneel cijfermateriaal dat inzicht geeft in de portefeuille (en onderdelen daarvan) op basis van de swapcurve zonder risico-opslagen. Hierdoor kan vanuit meerdere gezichtspunten naar de rentepositie worden gekeken. Limitering vindt onveranderd plaats op basis van marktprijzen inclusief deze risico-opslagen.

Valutarisico

Omdat de bank het grootste deel van haar funding in vreemde valuta betreft is er sprake van grote potentiële valutaposities. De bank heeft als beleid om het valutarisico geheel af te dekken. In voorkomende gevallen kunnen kleine valuta-exposures bestaan, met name als het niet kostenefficiënt is om deze af te dekken. Deze exposures zijn gelimiteerd. Een onderdeel van het beheersingskader rond marktrisico's is aan valutarisico gewijd.

Aandelenkoersrisico

In enkele gevallen kent de bank transacties waarvan de waarde mede afhankelijk is van onderliggende aandelenkoersen. In deze gevallen zijn de risico's die voortvloeien uit veranderingen in marktprijzen van deze aandelenkoersen volledig afgedekt door middel van derivaten.

Liquiditeits- en fundingrisico

Algemeen

Liquiditeitsrisico wordt gedefinieerd als de mogelijkheid dat de bank op enig moment niet in staat is om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen zonder daarbij onaanvaardbare verliezen op te lopen. Dit risico geldt als de grootste bedreiging voor banken en kan zeer onverwachts optreden. Om de liquiditeitspositie te monitoren beschikt de bank over een dagelijks geactualiseerde liquiditeitsvervalkalender en worden frequent meerjarige liquiditeitsprognoses opgesteld. Op de liquiditeitspositie is daarnaast een stelsel van limieten van toepassing.

De liquiditeitskracht van BNG is groot, mede omdat haar balans voor het grootste deel uit activa bestaat die als onderpand kunnen dienen bij de centrale bank. Op basis van het daadwerkelijk gedeponeerde onderpand beschikt de bank over een ruime leencapaciteit. Daarnaast wordt een gedeelte van de activa expliciet voor liquiditeitsdoel-einden aangehouden. De bank heeft door haar excellente kredietwaardigheid en goede naam ook in moeilijke marktomstandigheden voldoende toegang tot de financiële markten en de financieringsbronnen zijn adequaat gespreid. De liquiditeitspositie van BNG voldoet ruimschoots aan de normen van de centrale bank. Naast het doel om op korte termijn aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen is het liquiditeitsbeleid ook gericht op het behouden van de excellente kredietwaardigheid van de bank om daarmee het toekomstige fundingprofiel eveneens sterk te houden. Hiertoe wordt onder meer de liquiditeitsbehoefte op langere termijn gemonitord. Het dagelijkse operationele management van de liquiditeitspositie is belegd bij het directoraat Treasury. Over de bijbehorende limieten wordt door Risk Control onafhankelijk gerapporteerd aan ALCO.

Ontwikkelingen

Aan het begin van 2009 functioneerden de kapitaalmarkten nauwelijks. Toen deze in het voorjaar enigszins op gang kwamen werd het voor BNG weer beter mogelijk om tegen acceptabele opslagen op de kapitaalmarkten te lenen. Deze opslagen lagen echter ook toen nog aanzienlijk hoger dan voor de kredietcrisis omdat een aanzienlijke liquiditeitsopslag in de hele markt ingeprijsd bleef. De bank moest de prijzen van de kredietverlening hier noodgedwongen op aanpassen. Op momenten dat de krediet- en liquiditeitsopslagen op de kapitaalmarkt daalden werden ook de prijzen voor kredietverlening overeenkomstig verlaagd.

Omdat de kapitaalmarkten het gehele jaar niet functioneerden zoals voor de kredietcrisis normaal werd geacht is gedurende het gehele jaar 2009 een liquidity contingency situatie van toepassing geweest. Dit betekende onder andere extra bijeenkomsten van ALCO, een verhoogde informatievoorziening en additionele procedures voor kredietverlening en pricing.

De meerjarige liquiditeitspositie wordt bepaald op basis van toekomstige kasstromen. Het betreft uitsluitend kasstromen die voortkomen uit financiële instrumenten die thans op de balans staan en bevat derhalve geen aannames met betrekking tot toekomstige kredietverlening en funding daarvan. De fundingtekorten vallen binnen de limieten van de bank.

Looptijdanalyse financiële activa en passiva op basis van resterende contractuele looptijd

De getoonde bedragen betreffen alle niet gediscoteerde toekomstige cashflows van de financiële activa en passiva.

Voor de looptijdanalyse van de verstrekte garanties en onherroepelijke verplichtingen wordt verwezen naar noten 31 en 32.

31-12-2009

	Korter dan 3 maanden	Langer dan 3 maanden, korter dan 1 jaar	Langer dan 1 jaar, korter dan 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal
Kasmiddelen	655	-	-	-	655
Bankiers	3.887	206	3.613	489	8.195
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	28	103	916	3.025	4.072
Kredieten	7.457	9.268	38.562	51.103	106.390
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	98	382	3.473	3.056	7.009
Overige activa	41	-	-	-	41
Totaal activa	12.166	9.959	46.564	57.673	126.362
Bankiers	-2.168	-1.879	-1.880	-467	-6.394
Toevertrouwde middelen	-4.064	-532	-889	-2.026	-7.511
Schuldbewijzen	-8.470	-13.576	-42.849	-26.148	-91.043
Achtergestelde leningen	-1	-7	-29	-259	-296
Overige passiva	-128	-	-	-	-128
Totaal passiva	-14.831	-15.994	-45.647	-28.900	-105.372
<i>Bruto gesaldeerde derivaten</i>					
<i>Activa</i>					
Te ontvangen bedragen activa	5.044	7.692	20.189	22.913	55.838
Te betalen bedragen activa	-4.421	-6.204	-17.240	-20.103	-47.968
	623	1.488	2.949	2.810	7.870
<i>Passiva</i>					
Te ontvangen bedragen passiva	4.123	4.147	18.949	25.069	52.288
Te betalen bedragen passiva	-4.827	-6.120	-24.101	-27.517	-62.565
	-704	-1.973	-5.152	-2.448	-10.277
Totaal derivaten	-81	-485	-2.203	362	-2.407
Totaal generaal	-2.746	-6.520	-1.286	29.135	18.583

Looptijdanalyse financiële passiva op basis van resterende contractuele looptijd

De getoonde bedragen betreffen alle niet gediscoteerde toekomstige cashflows van de financiële passiva.

31-12-2008

	Korter dan 3 maanden	Langer dan 3 maanden, korter dan 1 jaar	Langer dan 1 jaar, korter dan 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal
Bankiers	896	696	1.598	97	3.287
Toevertrouwde middelen	3.526	959	1.007	1.719	7.211
Achtergestelde schulden	1	7	30	266	304
Schuldbewijzen	9.088	15.337	40.453	25.341	90.219
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat (te betalen)	4.165	2.234	534	1.426	8.359
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat (te ontvangen)	-3.885	-2.046	-358	-1.346	-7.635
Overige financiële passiva (te betalen)	1.235	8.971	27.026	28.000	65.232
Overige financiële passiva (te ontvangen)	-1.106	-7.477	-21.549	-22.798	-52.930
Overige schulden	15	10	-	-	25
	13.935	18.691	48.741	32.705	114.072

Operationeel Risico

Algemeen

Operationeel risico is in de Bazel II regelgeving gedefinieerd als het risico op verliezen als gevolg van ontoereikende of falende interne processen en systemen, fouten van medewerkers of externe gebeurtenissen.

Om de beheersing van operationele risico's overzichtelijker te maken, behandelt BNG het integriteitsrisico, het IT-risico en het uitbestedingsrisico separaat naast de overige operationele risico's. Het lijnmanagement is primair verantwoordelijk voor de beheersing van de operationele risico's in de processen en systemen. Het wordt daarbij ondersteund door gespecialiseerde afdelingen. Bij het beheersen van operationele risico's wordt uitgegaan van de 'sound practices' zoals die in de Bazel II regelgeving zijn opgenomen. BNG streeft ernaar operationele risico's in omvang en aantal tot een minimum te beperken. Operationele risico's hoeven niet volledig te worden gemitigeerd maar moeten acceptabel en beheersbaar worden gemaakt.

Elk proces, zowel primair als secundair, wordt periodiek door middel van self assessments beoordeeld op (latente) operationele risico's. Daartoe worden in- en externe omgevingsanalyses uitgevoerd om de self assessments meer richting te geven. Daar waar nodig worden voorstellen gedaan voor (aanvullende) beheersmaatregelen en wordt toezicht gehouden op de tijdige implementatie ervan. Restrisico's worden voorgelegd aan de verantwoordelijke directeur. Deze adviseert de Raad van Bestuur over de eventuele acceptatie van de restrisico's.

Onafhankelijk van de risk self assessments voert de IAD audits uit naar de opzet, bestaan en werking van beheersmaatregelen.

BNG registreert operationele incidenten vanaf een bepaalde omvang. Hiertoe melden de medewerkers in het operationele proces de incidenten bij Risk Control. Naast registratie beziet Risk Control in overleg met de afdelingen of het proces, systemen of werkwijzen moeten worden aangepast om incidenten in de toekomst te voorkomen. Elke vier maanden vindt rapportage plaats aan de directie en afdelingshoofden en aan de Raad van Bestuur/Organisatiebeleid vergadering. Jaarlijks vindt rapportage plaats over de incidenten met een mogelijke impact van meer dan EUR 100.000 aan de Raad van Bestuur en het Audit Committee van de Raad van Commissarissen. De incidentenrapportage over 2009 bevatte 8 punten. Een daarvan heeft tot financiële schade (EUR 140.000) geleid. De overige incidenten betroffen potentiële schade.

In 2009 hebben operationele risico's niet geleid tot schade van materiële omvang. Naar aanleiding van de toename van

de meer complexe transacties is de bank een traject gestart om het beheer van het proces voor deze transacties te optimaliseren en worden de mogelijkheden voor een betere geautomatiseerde ondersteuning onderzocht. Het doel is om het risico van operationele fouten bij de afhandeling en het beheer te beperken.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico wordt omschreven als de aantasting van de reputatie, alsmede de bestaande of toekomstige bedreiging van vermogen en resultaat van de instelling als gevolg van een ontoereikende naleving van interne en externe wet- en regelgeving. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met (de ontwikkelingen in de) maatschappelijke normen ter zake van integer handelen.

Het integriteitsbeleid ligt vast in een interne bedrijfscode. De bank ziet integriteit als een integraal onderdeel van haar bedrijfsvoering. De BNG-Bedrijfscode is dan ook leidend voor het handelen van BNG en haar medewerkers. BNG laat integer en betrouwbaar handelen prevaleren boven het uitsluitend behalen van financieel gewin.

IT-risico

Het IT-risico is gedefinieerd als de bestaande of toekomstige bedreiging van vermogen en resultaat als gevolg van ontoereikende IT-strategie en -beleid, van tekortkomingen in de toegepaste technieken of van onjuist gebruik van de informatieverwerking. Het maakt daarbij niet uit of een systeem door BNG of door een 'service provider' wordt beheerd. De uitgangspunten van het informatiebeveiligingsbeleid zijn een ongestoorde en controleerbare werking van de informatievoorziening en het beperken van de complexiteit van de IT-omgeving.

Preventieve maatregelen prevaleren bij het beheersen van het IT-risico. Zij zijn erop gericht (potentiële) incidenten te voorkomen dan wel ze zo snel mogelijk te detecteren en de mogelijk daaruit voortkomende schade te beperken, c.q. zo snel mogelijk te herstellen.

Er vindt een jaarlijkse uitwijktest plaats waar wordt vastgesteld of de dienstverlening in geval van een calamiteit kan worden voortgezet op uitwijksystemen. Deze test is in 2009 uitgevoerd en leidde tot de conclusie dat de dienstverlening inderdaad op de uitwijksystemen kan worden voortgezet als dat onverhoopt nodig mocht blijken.

In mei 2009 heeft BNG samen met instellingen uit de financiële kerninfrastructuur meegedaan aan de oefening 'crisisbeheersing als gevolg van cybercrime'. Het crisismanagement van BNG is tijdens deze oefendag geobserveerd door een onafhankelijke evaluator op onder andere aspecten met betrekking tot het testen van bestaande procedures, informatie-uitwisseling (intra- en interbancair), communi-

catie, besluitvorming en (gezamenlijke) persvoorlichting. Uit de eindevaluatie kan de conclusie worden getrokken dat het crisismanagement van BNG voldoende effectief functioneert.

De diversiteit en complexiteit van de financiële instrumenten die de bank in portefeuille heeft, hebben ertoe geleid dat de grenzen van de functionaliteit van de financiële systemen en de (huidige) organisatie daaromheen in zicht komen. Waar voor de meer uniforme gegarandeerde kredietverlening een nagenoeg volledig gestandaardiseerde en geautomatiseerde verwerking plaatsvindt, is voor de meer complexe – veelal ongegarandeerde – kredieten meer maatwerk noodzakelijk. Door de Raad van Bestuur is een werkgroep ingesteld die hierover in 2009 heeft geadviseerd. Deze heeft geleid tot een vervolgonderzoek naar de toekomstvastheid van de huidige geautomatiseerde ondersteuning van de kredietverlening. Naar aanleiding hiervan wordt gezocht naar extra geautomatiseerde ondersteuning.

Uitbestedingsrisico

In 2007 is zowel het proces Betalingsverkeer (inclusief bijbehorende automatisering) als het rekencentrum en het werkplekbeheer van de bank uitbesteed aan Ordina BPO. In 2009 bleek de insourcer Ordina BPO niet in staat om de activiteiten op termijn rendabel te maken en is door Ordina besloten dit onderdeel te verkopen aan Centric, die de werkzaamheden heeft voortgezet onder de naam Centric Financial Solutions & Services.

Een zogeheten demand organisatie fungeert binnen de bank als verbindende schakel tussen Centric FSS en de bank. De afspraken rond de dienstverlening zijn vastgelegd in 'Service Level Agreements' waarover maandelijks wordt gerapporteerd. De activiteiten die bij Centric FSS worden uitgevoerd blijven onderdeel van de risico-analyses zoals die door de bank worden uitgevoerd. Naast periodiek onderzoek door de eigen Interne Accountantsdienst vereist de bank een verklaring van de externe accountant van Centric FSS met betrekking tot de kwaliteit van de verrichte dienstverlening. De operationele dienstverlening op het gebied van betalingsverkeer wordt door Centric FSS naar tevredenheid van de bank uitgevoerd. BNG is in discussie met Centric over de ontwikkeling van het platform voor betalingsverkeer en over de toekomst van de IT-dienstverlening vanuit Centric. In de loop van 2010 zullen de afspraken geconcretiseerd worden. De bank heeft intern een aantal toekomstscenario's ontwikkeld teneinde de continuïteit van de betreffende processen onder alle omstandigheden te kunnen waarborgen.

Kapitaalbeheersingsbeleid

Een bank dient onder Bazel II te beschikken over een geformaliseerd kapitaalbeheersingsbeleid, waarin is vastgelegd hoe de bank omgaat met de relatie tussen het kwantificeren van verwachte en onverwachte risico's en het bepalen van het benodigde economische kapitaal om die risico's te kunnen dragen. In dit kader beschouwt de bank het totale eigen vermogen verminderd met de herwaarderingsreserve als kapitaal.

Het doel van het kapitaalbeheersingsbeleid is waarborgen dat de bank zelfs onder uiterst ongunstige omstandigheden zonder ophoud aan haar financiële verplichtingen kan blijven voldoen. Hiertoe vindt identificatie van risico's plaats, gevolgd door kwantificering van die risico's, berekening van kapitaalvereisten en beoordeling van kapitaal-toereikendheid. Het kapitaalbeheersingsbeleid is geformaliseerd door middel van een kapitaalbeheersplan. Over het kapitaalbeheersingsbeleid vindt een dialoog plaats met de toezichthouder (het supervisory review process). Het kapitaalbeheersingsbeleid is een continu proces dat periodiek tot bijstellingen van het kapitaalbeheersplan zal leiden.

Voor marktrisico, kredietrisico, operationeel risico zijn kapitaallimieten vastgesteld, de zogeheten triggerratio's. Dit zijn grenswaardes die in geval van overschrijding zullen leiden tot maatregelen, zoals het terugbrengen van het risico, het aantrekken van extra kapitaal of het aanpassen van de kapitaaldoelstelling. De kapitaallimiet per risico wordt bewaakt en gerapporteerd door de afdeling Risk Control. De triggerratio's voor economisch kapitaal werden in 2009 niet doorbroken.

Solvabiliteit

De door de Nederlandsche Bank gestelde normen voor de belangrijkste vermogensratio's zijn afgeleid van de solvabiliteitsrichtlijnen van de Europese Unie en het Bazels Comité voor het Banktoezicht. Deze ratio's vergelijken het totale vermogen en het kernvermogen van de bank met het totaal van de naar risicocategorie gewogen activa en buitenbalansposten en het marktrisico van de handelsportefeuilles. De minimaal vereiste percentages voor totaal vermogen en kernvermogen bedragen 8 respectievelijk 4 procent van de naar risico gewogen activa. Het beleid van de bank is gericht op behoud van lage inkoopkosten teneinde haar missie te realiseren. Handhaving van de hoogste ratings is daarvoor een voorwaarde. In dat licht is binnen het kapitalisatie- en dividendbeleid van de bank een minimum grens gesteld aan het BIS-ratio kernvermogen (tier 1) van 18%. Ultimo 2009 kwam dat neer op EUR 1.984 miljoen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aanwezige vermogen en het, volgens de normen van de toezichthouder, minimaal vereiste vermogen. In het geval van BNG betekent dit dat het minimaal vereiste vermogen nagenoeg

volledig is gerelateerd aan het vermogen dat moet worden aangehouden voor ongegarandeerde uitzettingen. Voor leningen aan of gegarandeerd door overheden vereist de toezichthouder geen eigen vermogen.

	31-12-2009		31-12-2008	
	Minimaal vereist	Aanwezig	Minimaal vereist	Aanwezig
Totaal vermogen	882	2.239	831	2.083
BIS-ratio totaal vermogen	8%	20%	8%	20%
Kernvermogen	441	2.064	416	1.915
BIS-ratio kernvermogen (tier 1)	4%	19%	4%	18%

Kapitaalvereisten en risico gewogen activa per 31 december 2009

	31-12-2009		31-12-2008	
	Bazel II Risico gewogen bedrag	Kapitaal vereisten	Bazel II Risico gewogen bedrag	Kapitaal vereisten
Kredietrisico				
<i>Standaardbenadering (onderverdeeld in categorieën)</i>				
Regionale overheden	20	2	42	3
Publiekrechtelijke overheden	289	23	114	9
Instellingen	1.035	83	1.263	101
Ondernemingen	6.779	542	6.407	513
Verenigingen, stichtingen etc.	721	58	700	56
Gedekte obligaties	148	12	143	11
Securitisaties	1.215	97	981	79
Participatie in beleggingsfondsen	70	5	61	5
Overig	196	16	165	13
	10.473	838	9.876	790
Marktrisico				
<i>Standaardbenadering</i>	14	1	9	1
Operationeel risico				
<i>Basisindicatorbenadering</i>	537	43	503	40
Totaal	11.024	882	10.388	831

28 Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Bij de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten die tegen reële waarde op de balans worden opgenomen, wordt gebruik gemaakt van gequoteerde marktprijzen voor zover het financiële instrumenten betreft die op een actieve markt worden verhandeld. Financiële instrumenten die niet op een actieve markt worden verhandeld of waarvoor geen markt wordt onderhouden, worden gewaardeerd op basis van gequoteerde prijzen van vergelijkbare instrumenten. Als er geen gequoteerde prijzen van vergelijkbare instrumenten beschikbaar zijn, wordt de reële waarde bepaald op basis van in de financiële sector gebruikelijke waarderingmodellen en technieken, veelal modellen gebaseerd op netto-contante waardeberekening en optie-prijssmodellen. Input voor deze modellen is gebaseerd op objectief waarneembare marktprijzen.

Ten behoeve van de bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten waarbij sprake is van kredietrisico

en theoretische waardering noodzakelijk is, maakt de bank gebruik van zogeheten spreadcurves. Deze spreadcurves worden geconstrueerd op basis van de swapcurve en een opslag voor kredietrisico die afhankelijk is van de kredietwaardigheid van de debiteur rekening houdend met verkregen zekerheden, garantiestellingen en looptijden. In bijna alle gevallen is de bank bij haar debiteuren aangewezen op theoretische waardering. De bank heeft haar debiteuren gegroepeerd op basis van vergelijkbaarheid ten aanzien van kredietrisico en aan elke groep een opslag toegekend waarin het risico wordt gereflecteerd. De opslag is bovendien afhankelijk van de looptijd van een financieel instrument. Voor zover financiële instrumenten het karakter hebben van een termijncontract wordt gebruik gemaakt van officiële termijnprijzen waaronder forward-rentecurves en termijn-valutakoersen. In het geval van complexe hybride instrumenten worden de samenstellende delen van het instrument separaat gewaardeerd op basis van de hiervoor genoemde technieken en modellen. De reële waarde van het gehele instrument wordt bepaald als de som van de reële waarde van de samenstellende delen.

Overzicht reële waarde financiële instrumenten per

	31-12-2009		31-12-2008	
	Balans-waarde	Reële waarde	Balans-waarde	Reële waarde
Kasmiddelen	655	655	497	497
Bankiers en kredieten	86.988	91.044	84.655	88.486
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	2.983	2.983	3.001	3.001
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	5.531	5.531	5.185	5.185
Overige financiële activa*	8.002	5.262	7.695	4.526
Totaal financiële activa	104.159	105.475	101.033	101.695
Bankiers en toevertrouwde middelen	12.685	12.802	9.724	9.922
Achtergestelde schulden	174	203	170	200
Schuldbewijzen	79.935	80.587	79.157	79.749
Financiële passiva tegen reële waarde van het resultaat	351	351	791	791
Overige financiële passiva	8.854	8.854	9.359	9.359
Totaal financiële passiva	101.999	102.797	99.201	100.021

* In de *Overige financiële activa* is voor een bedrag van EUR 2.740 miljoen positief (2008: EUR 3.169 miljoen positief) de marktwaardecorrectie opgenomen uit hoofde van portfolio fair value hedging, die vrijwel geheel betrekking heeft op *Bankiers en Kredieten*. Dit bedrag betreft de boekhoudkundige verwerking van de effectieve delen van de gehedgede marktwaardeveranderingen. Zie ook noot 29 voor een beschrijving van de wijze waarop met derivaten de marktrisico's worden afgedekt.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde wordt bepaald van transacties die op reële waarde zijn gewaardeerd in de balans.

31-12-2009

	waardering op basis van gequoteerde marktprijzen	waarderingstechniek met in de markt openbaar waarneembare data	waarderingstechniek met niet in de markt openbaar waarneembare data	Totaal
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	128	2.699	156	2.983
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	2.082	3.302	147	5.531
Overige financiële activa	-	5.262	-	5.262
	2.210	11.263	303	13.776
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	-	351	-	351
Overige financiële passiva	-	8.854	-	8.854
	-	9.205	-	9.205

31-12-2008

	waardering op basis van gequoteerde marktprijzen	waarderingstechniek met in de markt openbaar waarneembare data	waarderingstechniek met niet in de markt openbaar waarneembare data	Totaal
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	84	1.860	1.057	3.001
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	2.092	2.970	123	5.185
Overige financiële activa	-	4.526	-	4.526
	2.176	9.356	1.180	12.712
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	-	791	-	791
Overige financiële passiva	-	9.359	-	9.359
	-	10.150	-	10.150

De afgenomen turbulentie op de financiële markten in de tweede helft van 2009 heeft ertoe geleid dat de bank ultimo 2009 nagenoeg alle transacties kan waarderen met in de markt openbaar waarneembare data. Deze verbetering ten opzichte van 2008 wordt met name veroorzaakt doordat in de markt openbaar beschikbare data voor soortgelijk papier voldoende de huidige reële waarde weergeeft.

De reële waarde aangemerkt als verkregen middels niet in de markt openbaar waarneembare data is onder andere bepaald op basis van openbare data, welke middels managementveronderstellingen omtrent liquiditeit zijn aangepast.

Verloopoverzicht 2009 waarderingstechniek met niet in de markt openbaar waarneembare data

	Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	Financiële activa voor verkoop beschikbaar
Begin balans	1.057	123
Resultaten:		
- Via winst-en-verliesrekening	23	2
- Ongerealiseerde waardeverandering	-	20
Investeringen	-	11
Kasstromen	-45	-9
Naar 'waarderingstechniek met in de markt openbaar waarneembare data'	-964	-
Van 'waarderingstechniek met in de markt openbaar waarneembare data'	85	-
Eind balans	156	147

29 Afdekking van risico's met derivaten

BNG past in economisch opzicht hedging toe met het doel om valutarisico's te mitigeren en renterisico's op een gewenst niveau te houden. Hiertoe heeft de bank een stelsel van limieten en richtlijnen dat strikt wordt nageleefd en waarop dagelijks controle wordt uitgeoefend. Valuta- en renterisico worden voornamelijk afgedekt met behulp van derivaten. De verwerking van derivaten en afgedekte posities in de balans en winst-en-verliesrekening vindt zodanig plaats dat deze in lijn wordt gebracht met de feitelijke economische afdekking. BNG verwerkt deze afdekkingsrelatie onder IFRS op twee wijzen: micro en portfolio fair value hedging. In de paragraaf van de grondslagen zijn de voorwaarden opgenomen die worden gesteld voordat deze vormen van hedge accounting kunnen worden toegepast.

Micro fair value hedging (MH) wordt toegepast op individuele transacties die voor wat betreft renterisico in een economische hedgerelatie zijn betrokken. Deze vorm van hedging wordt toegepast op nagenoeg alle in vreemde valuta luidende emissies, waaronder de emissies onder het gestandaardiseerde Debt Issuance Programme. Door middel van derivaten, hoofdzakelijk cross currency interest rate swaps, worden zowel het valuta- als het renterisico afgedekt. De emissies worden gespiegeld in het derivaat, waardoor emissies in vreemde valuta per saldo worden getransformeerd naar euro's. Zowel de emissie als de bijbehorende derivaten kunnen structuren bevatten, zoals optionaliteiten, die eveneens gespiegeld zijn. Deze vorm van hedging leidde bij BNG in de afgelopen jaren tot een bijna perfecte effectiviteit van de hedgerelaties. De geringe ineffectiviteit is verantwoord

in de winst-en-verliesrekening. De herwaardering van afgedekte MH-transacties wordt in dezelfde balanspost verantwoord als de afgedekte transacties.

Bij Portfolio fair value hedging (PH) wordt het renterisico van een groep van transacties afgedekt door middel van een groep van derivaten. De hedgerelatie wordt op totaalniveau geconstrueerd en beheerst, waardoor er geen relatie met individuele transacties mogelijk is. De effectiviteit van PH is evenals die van MH bij BNG in de afgelopen jaren nagenoeg perfect. Om zowel hogere complexiteit als additionele kosten te voorkomen is er beleidsmatig voor gekozen om cashflows met een looptijd korter dan 1 jaar niet in PH te betrekken. De hieruit voortvloeiende resultaten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Voor zover er ineffectiviteit is, komt dit eveneens tot uitdrukking in de winst-en-verliesrekening. De herwaarderingen van afgedekte PH-posities worden in de balans verantwoord onder de post *Overige financiële activa*. De betreffende derivaten worden bij beide vormen van hedging gewaardeerd tegen reële waarde en zijn opgenomen onder de posten *Overige financiële activa* en *Overige financiële passiva*.

Alhoewel BNG derivaten gebruikt ten behoeve van economische hedging is het niet in alle gevallen mogelijk om deze ook te betrekken in een boekhoudkundige, door IFRS toegestane, hedgerelatie. De reële waarde van derivaten die niet worden betrokken in een boekhoudkundige hedgerelatie worden in de balans opgenomen onder de post *Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat* indien de waarde positief is of onder de post *Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat* als de waarde negatief is.

Bij de enkele derivaten waarbij dit het geval is, is tevens de gehedgede positie gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat, zodat per saldo de volatiliteit van het resultaat wordt beperkt.

De derivaten zijn opgenomen onder verschillende balansposten, afhankelijk van de behandeling onder IFRS. Derivaten zijn altijd op de balans gewaardeerd tegen reële waarde. Derivatencontracten die een positieve reële waarde hebben, staan aan de actiefzijde van de balans, derivaten met een negatieve waarde staan aan de passiefzijde van de balans.

Derivaten betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie (fair value hedge):

Overige financiële activa
Overige financiële passiva

Derivaten niet betrokken in een boekhoudkundige afdekkingrelatie:

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

	31-12-2009	31-12-2008
Overige financiële activa	5.262	4.526
Overige financiële passiva	-8.854	-9.359
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	828	791
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	-351	-791

De notional amounts van de derivaten zijn hieronder opgenomen, gesplitst per balanspost en type derivaat

Overige financiële activa

Swaps
Forwards
Opties

Overige financiële passiva

Swaps
Forwards
Opties

Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat

Swaps
Forwards
Opties

Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

Swaps
Forwards
Opties

	31-12-2009		31-12-2008	
	Notional amount	Reële waarde	Notional amount	Reële waarde
Overige financiële activa	74.090	5.262	65.114	4.526
Swaps	-	-	-	-
Forwards	-	-	-	-
Opties	-	-	-	-
	74.090	5.262	65.114	4.526
Overige financiële passiva	97.792	-8.854	103.177	-9.359
Swaps	-	-	-	-
Forwards	-	-	-	-
Opties	-	-	-	-
	97.792	-8.854	103.177	-9.359
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat	16.654	828	13.754	791
Swaps	8.530	611	7.618	576
Forwards	6.962	172	4.748	153
Opties	1.162	45	1.388	62
	16.654	828	13.754	791
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat	7.149	-351	11.567	-791
Swaps	3.402	-272	4.891	-314
Forwards	2.710	-32	5.619	-412
Opties	1.037	-47	1.057	-65
	7.149	-351	11.567	-791

Uit hoofde van kredietrisico van derivaten ontvangt BNG zekerheden van tegenpartijen. Per 31 december 2009 bedroegen deze zekerheden EUR 372 miljoen (2008: EUR 28 miljoen).

30 Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen

De Staat der Nederlanden bezit 50% van de uitstaande aandelen van BNG. Transacties met de staat betreffen onder meer obligaties die worden verhandeld op openbare markten. BNG verstrekt tevens kredieten onder garantie van de staat. Gezien de aard van deze transacties worden deze niet gezien als transacties met verbonden partijen. BNG heeft in 2007 een belang van 25% genomen in Transdev-BNG-Connexion Holding BV. Deze vennootschap heeft 2/3 deel van de aandelen van Connexion Holding NV overgenomen van de staat.

Aan de heer C. van Eykelenburg is in 2008 een financiering verstrekt. Het uitstaande bedrag per jaarultimo bedraagt EUR 713.414. De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,3%. De lening is verstrekt tegen standaard personeelscondities van BNG.

Belangrijkste besluitvormingsorganen van BNG

De belangrijkste besluiten en beheersdaden worden uitgevoerd door de Raad van Bestuur. Het gevoerde beleid wordt getoetst en gecontroleerd door de Raad van Commissarissen.

Beloning Raad van Bestuur

De beloning van de Raad van Bestuur is gebaseerd op grondslagen die zijn verwoord in het Beloningsbeleid zoals dat is opgenomen in het Verslag van de Raad van Commissarissen aan aandeelhouders. De beloning van de Raad van Bestuur kent een vaste en een variabele component. De vaste beloning is sinds 2002 slechts aangepast met de percentages zoals deze voortvloeien uit de Algemene Bank-CAO. Bestuurders en personeel bezitten geen aandelen of opties BNG en ontvangen geen additionele beloning via dochtermaatschappijen van de bank.

De variabele beloning is vanaf 2004 vastgesteld op maximaal 35% van de vaste beloning. De toekenning van de variabele beloning is afhankelijk van de mate waarin de door de Raad van Commissarissen gestelde doelstellingen zijn behaald. Gedetailleerde informatie hierover is opgenomen in het verslag van de Raad van Commissarissen aan aandeelhouders.

De realisatie van de doelstellingen voor de variabele beloning over 2009 heeft geleid tot toekenning van 86% van de maximale variabele beloning (2008: 95%).

De leden van de Raad van Bestuur hebben in 2009 een vergoeding voor representatiekosten ontvangen van EUR 3.900 (2008: EUR 3.900). In 2010 vindt geen aanpassing van deze vergoeding plaats.

Beloning Raad van Commissarissen

De beloning van de Raad van Commissarissen is in 2007 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aangepast. Het beleid ter zake is gericht op een marktconforme beloning, die onafhankelijk is van het resultaat van de vennootschap. Daarbij wordt rekening gehouden met het karakter van de vennootschap, de beoogde kwaliteit van commissarissen, de benodigde beschikbaarheid voor de taak alsmede het tijdsbeslag en daarnaast aspecten van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. Commissarissen bezitten geen aandelen of opties BNG en ontvangen geen beloningen via dochtermaatschappijen van de bank.

De vergoeding voor de leden van de Raad van Commissarissen vond ingeval van benoeming of aftreden pro rata parte van de zittingsperiode gedurende het boekjaar plaats. Leden die deel uitmaakten van de Audit Commissie, de Selectie- en de Benoemingscommissie, de Remuneratiecommissie of de Commissie Marktstrategie ontvingen daarvoor een additionele toelage. Daarnaast ontving de voorzitter van de Raad van Commissarissen een toelage naast de basisvergoeding. Deze toelagen zijn verwerkt in het overzicht Beloning leden Raad van Commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen ontvingen een onkostenvergoeding van EUR 1.500. Leden die deel uitmaakten van één of meerdere commissies ontvingen per commissie daarenboven een onkostenvergoeding van EUR 500 (Audit Commissie, Commissie Marktstrategie), respectievelijk EUR 250 (Remuneratiecommissie, Selectie- en Benoemingscommissie). Gewezen commissarissen ontvingen geen beloning.

Beloning leden Raad van Commissarissen (bedragen in duizenden euro's) *

H.O.C.R. Ruding, voorzitter
 Mevr. Y.C.M.T. van Rooy, vicevoorzitter en secretaris
 R.J.N. Abrahamsen
 H.H. Apotheker
 Mevr. H.G.O.M. Berkers (*benoemd per 27 april 2009*)
 Mevr. S.M. Dekker
 W.M. van den Goorbergh
 R.J.J.M. Pans
 A.G.J.M. Rombouts
 W.K. Wiechers (*afgetreden per 27 april 2009*)

2009	2008
31	31
23	23
23	23
23	23
22	-
23	23
27	23
23	23
23	23
12	35
230	227

* Inclusief additionele toelagen en exclusief onkostenvergoeding.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen*

31-12-2009

31-12-2008

31 Voorwaardelijke schulden

873

849

Hieronder zijn alle verplichtingen opgenomen die voortvloeien uit transacties waarbij de bank zich garant heeft gesteld voor een derde. Deze garanties worden voor een klein deel gedekt door een contragarantie van de overheid. Het betreft overwegend Letters of Credit met een resterende contractuele looptijd van meer dan vijf jaar, die de bank heeft afgegeven ten behoeve van klanten in de nutssector. BNG neemt de verplichtingen op tegen het maximale boekhoudkundige verlies dat bij in gebreke blijven van de contractpartijen vergoed zou moeten worden.

32 Onherroepelijke faciliteiten

5.980

6.491

Dit betreft het geheel van verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening.

Raamovereenkomsten, betreffende het ongebruikte deel van kredietfaciliteiten

3.353

3.489

Gecontracteerde kredietverlening waarbij verstrekking in de toekomst plaatsvindt

2.627

3.002

5.980

6.491

Verstrekingen van deze gecontracteerde kredietverlening vindt volgens contract als volgt plaats:

Tot drie maanden

1.095

922

Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar

838

1.014

Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar

694

1.066

Langer dan vijf jaar

-

-

2.627

3.002

Vrijwel al deze kredietverlening kent een contractuele looptijd van langer dan 5 jaar. Het gemiddelde rentepercentage is 4,4%.

Deze verplichtingen worden betrokken in het renterisicobeheer van de gehele portefeuille.

33 Verbonden activa

11.643

9.590

In verband met verstrekte zekerheidsstelling in het kader van transacties op de geldmarkt en uitleentransacties zijn delen van de activa niet ter vrije beschikking.

BNG heeft onderpanden verstrekt in de vorm van obligaties en onderhandse leningen ter zekerheidsstelling van opgenomen middelen bij de centrale bank.

11.628

9.575

Onderpanden verstrekt aan overige financiële instellingen

15

15

11.643

9.590

* In 2009 is BNG geconfronteerd met enkele, voor de continuïteit niet materiële, claims. De juridische procedures lopen nog. Hoewel in elke juridische procedure onzekerheden schuilen, gaat BNG vooralsnog uit van een voor haar bevredigende uitkomst.

34 Aansprakelijkstelling

Bestuurders en commissarissen van de vennootschap, alsmede de bestuurders en medewerkers die namens de vennootschap optreden als bestuurder en commissaris bij één of meer deelnemingen van de vennootschap, zijn door de vennootschap gevrijwaard ter zake van mogelijke persoonlijke aansprakelijkheid, behoudens in geval van opzet of grove schuld.

35 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die toelichting of aanpassing op de cijfers in de jaarrekening vereisen.

36 Meerjarig kapitalisatie- en dividendbeleid

In 2006 heeft een heroverweging plaatsgevonden van de gewenste en noodzakelijke kapitalisatie van BNG, mede tegen de achtergrond van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor de bank vanaf 2005. Dit heeft geresulteerd in een meerjarig beleid waarin, naast het dividend, extra uitkeringen ten laste van de vrije reserves kunnen worden gedaan. Voorwaarde voor dit beleid is dat het vertrouwen van raters en beleggers in de excellente kredietwaardigheid van de bank onaangetast blijft. De inkooppositie van de bank is daarvan afhankelijk en mag niet in het geding komen. Het beleid gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen.

BNG kan in de toekomst extra uitkeringen doen ten laste van de vrije reserve van minimaal EUR 200 miljoen tot maximaal EUR 500 miljoen (in eenheden van EUR 100 miljoen) indien en voor zover de BIS tier 1-ratio na de voor te stellen extra uitkering, hoger blijft dan 18% en de capital ratio, eveneens na de voor te stellen uitkering, hoger blijft dan 2,0%. Een dergelijke extra uitkering zal maximaal eenmaal per jaar worden gedaan.

Alle besluitvorming over toekomstige extra uitkeringen zal worden voorgelegd aan de ratingbureaus, teneinde zeker te stellen dat de ratings van de bank en daarmee de inkooppositie niet beïnvloed worden door de voorgestelde extra uitkering. Daarnaast zal ook de Nederlandsche Bank voor elke extra uitkering een 'verklaring van geen bezwaar' moeten afgeven uit hoofde van haar toezichtsrol. In het kader van dit beleid is zowel eind 2006 als eind 2007 een extra uitkering aan de aandeelhouders gedaan van EUR 500 miljoen. Het gepresenteerde dividend- en kapitalisatiebeleid betekent dat in 2010 naar verwachting geen extra uitkering zal worden gedaan.

31-12-2009

31-12-2008

Additionele informatie bij de geconsolideerde jaarrekening**37 Deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures****Deelnemingen met invloed van betekenis**

Transdev-BNG-Connexion Holding BV, Den Haag

25%

25%

Het deelnemen in en financieren van ondernemingen in het breedste zin van het woord. Deze vennootschap houdt 2/3 deel van de aandelen van Connexion Holding NV

Dataland BV, Rotterdam

30%

30%

Een gemeentelijk non-profit initiatief met activiteiten die leiden tot het breed toegankelijk maken van alle mogelijke gegevens betreffende registergoederen uit het informatiedomein van gemeenten en/of andere publieke lichamen.

Data B Mailservice Holding BV, Leek

38%

38%

Verzorgen van print- en mailservices tot diensten m.b.t. betalingsverkeer, direct marketing en berichtenverkeer o.a. aan overheidsinstellingen.

NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag

40%

40%

Het aanvaarden en beheren van pandrechten en andere zekerheden.

Tenman BV, Amsterdam

-

33%

Integrale benadering van het PPS-proces met risicodragende participatie

Joint ventures

BNG -VNG Beheer BV i.l., Den Haag

50%

50%

Het verlenen van diensten en producten aan o.a. overheidsinstellingen op het gebied van ICT

Stichting GemLease i.l., Den Haag

50%

50%

Overnemen en beheren van door overheden gesloten leaseovereenkomsten (voornamelijk computerapparatuur)

Joint ventures aangegaan door BNG Gebiedsontwikkeling BV

Samen met overheden voor eigen rekening en risico ontwikkelen en uitgeven van gebied/grond

Ontwikkelingsmaatschappij Jachthaven Drimmelen CV te Drimmelen

56%

56%

Ontwikkelingsmaatschappij Jachthaven Drimmelen Beheer BV te Drimmelen

50%

50%

Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouw

Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Pannenweg CV te Nederweert

50%

50%

Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Pannenweg Beheer BV te Nederweert

50%

50%

Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein

CV Ontwikkelingsmaatschappij Zenkeldamshoek te Goor

80%

80%

Zenkeldamshoek Beheer BV te Goor

50%

50%

Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein

31-12-2009

31-12-2008

Ontwikkelingsmaatschappij De Drieslag Ommen CV te Ommen	80%	80%
Ontwikkelingsmaatschappij De Drieslag Ommen Beheer BV te Ommen	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein en woningbouw		
Ontwikkelingsmaatschappij Westergo CV te Harlingen	41%	41%
Ontwikkelingsmaatschappij Westergo BV te Harlingen	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein		
Haventerrein Westzaan CV te Zaanstad	30%	30%
Bedrijventerrein Westzaan Noord CV te Zaanstad	40%	40%
Ontwikkelingsbedrijf Haventerrein Westzaan BV te Zaanstad	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein		
Ruimte voor Ruimte CV I te 's-Hertogenbosch	24%	24%
Ruimte voor Ruimte CV II te 's-Hertogenbosch	24%	24%
Ruimte voor Ruimte Beheer BV te 's-Hertogenbosch	24%	24%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouw		
Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' CV te 's-Gravenhage	50%	50%
Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' BV te 's-Gravenhage	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouw		
Ontwikkelingsmaatschappij ROM-S CV (Schelluinen) te 's-Gravenhage	50%	50%
ROM-S Beheer BV (Schelluinen) te 's-Gravenhage	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein/parkeerlocaties		
Project Suijssenwaerde CV te 's-Gravenhage	80%	80%
Project Suijssenwaerde Beheer BV te 's-Gravenhage	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte woningbouw, recreatiewoningen		
CV Bedrijvenpark Oostflakkee te 's-Gravenhage	80%	80%
Bedrijvenpark Oostflakkee Beheer BV te 's-Gravenhage	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte bedrijventerrein		
Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland CV te 's-Gravenhage	50%	50%
Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland Beheer BV te 's-Gravenhage	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. glastuinbouwlocaties		
Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtse Polder CV te Bleiswijk	33%	34%
Glastuinbouwontwikkelingsmaatschappij Overbuurtse Polder Beheer BV te Bleiswijk	33%	33%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. glastuinbouwlocaties		
Ontwikkelmaatschappij Meerburg CV te Zoeterwoude	50%	50%
Ontwikkelmaatschappij Meerburg Beheer BV te Zoeterwoude	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte sportterreinen, woningbouw, kantoren		
ROM-D CV te 's-Gravenhage	29%	29%
ROM-D Beheer NV te 's-Gravenhage	25%	25%
Grondontwikkeling en -uitgifte woningbouw, bedrijventerrein		

31-12-2009

31-12-2008

Ontwikkelcombinatie De Bongerd CV te Amsterdam	14%	14%
Ontwikkelcombinatie De Bongerd BV te Amsterdam	14%	14%
Vastgoedontwikkeling t.b.v. woningbouw en parkeervoorziening		
Sportstad Heerenveen Grondexploitatie CV te Heerenveen	50%	50%
Sportstad Heerenveen Grondexploitatie BV te Heerenveen	50%	50%
Grondontwikkeling, -uitgifte en exploitatie sportterreinen		
Regionaal bedrijvenpark Laarakker CV te Cuijk	50%	67%
Regionaal bedrijvenpark Laarakker BV te Cuijk	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van bedrijventerrein		
Wonen Werken Waterman BV te Rijsbergen	50%	50%
Wonen Werken Waterman CV te Rijsbergen	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouwlocaties/bedrijventerrein		
Waalwaardwonen CV te Zaltbommel	50%	50%
Waalwaardwonen BV te Zaltbommel	50%	50%
Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouwlocaties/bedrijventerrein		
De Jonge Voorn BV te Guisveld	80%	80%
Grondontwikkeling en -uitgifte t.b.v. woningbouwlocaties		
Centrumplan Den Burg BV te Texel	50%	-
Centrumplan Den Burg CV te Texel	50%	-
Grondontwikkeling en -uitgifte van woningbouwlocaties en kantoren.		
BiesboschMarinaDrimmelen CV te Drimmelen	50%	-
BiesboschMarinaDrimmelen BV te Drimmelen	50%	-
Vastgoedontwikkeling woningen		
Vastgoedontwikkeling Handelskade OudeTonge VOF te Oude Tonge	50%	-
Vastgoedontwikkeling woningen		

Samengevatte financiële informatie van deelnemingen met invloed van betekenis

Transdev-BNG-Connexion Holding BV, Den Haag

	31-12-2009	31-12-2008
<i>Balans</i>		
Totaal activa	51	50
Totaal verplichtingen	0	0

Winst-en-verliesrekening

	2009	2008
Baten	1	-5
Resultaat boekjaar	1	-5

Overige deelnemingen met invloed van betekenis

	31-12-2009	31-12-2008
<i>Balans</i>		
Totaal activa	3	4
Totaal verplichtingen	2	4

Winst-en-verliesrekening

	2009	2008
Baten	6	7
Resultaat boekjaar	0	0

Samengevatte financiële informatie van joint ventures

BNG Gebiedsontwikkeling participaties

	31-12-2009	31-12-2008
<i>Balans</i>		
Vaste activa	6	11
Vlottende activa	148	137
Totaal activa	154	148

Eigen Vermogen	60	55
Langlopende verplichtingen	21	62
Kortlopende verplichtingen	73	31
Totaal passiva	154	148

Winst-en-verliesrekening

	2009	2008
Baten	32	28
Lasten	30	25
Resultaat boekjaar	2	3

Overige joint ventures

	31-12-2009	31-12-2008
<i>Balans</i>		
Vaste activa	0	11
Vlottende activa	1	2
Totaal activa	1	13

Eigen Vermogen	1	0
Langlopende verplichtingen	0	9
Kortlopende verplichtingen	0	4
Totaal passiva	1	13

Winst-en-verliesrekening

	2009	2008
Baten	5	10
Lasten	5	10
Resultaat boekjaar	0	0

Vennoot- schappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2009

In miljoenen euro's

	31-12-2009	31-12-2008
Activa		
Kasmiddelen	655	497
Bankiers ¹	6.925	8.274
Kredieten ¹	79.317	75.695
Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat ²	2.855	2.905
Financiële activa voor verkoop beschikbaar ³	5.525	5.180
Overige financiële activa ⁴	8.002	7.695
Deelnemingen ⁵	816	815
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen ⁶	22	23
Overige activa ^{11,12}	205	197
Totaal activa	104.322	101.281
Passiva		
Bankiers ⁷	5.419	3.130
Toevertrouwde middelen ⁷	7.071	6.439
Achtergestelde schulden ⁷	174	170
Schuldbewijzen ⁸	79.935	79.157
Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat ⁹	349	791
Overige financiële passiva ¹⁰	8.854	9.359
Overige passiva ^{11,12}	257	183
Totaal verplichtingen	102.059	99.229
Eigen vermogen ¹³	2.263	2.052
Totaal passiva	104.322	101.281

Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
- Rentebaten ¹⁴	2.574	4.430
- Rentelasten ¹⁵	<u>2.279</u>	<u>4.198</u>
Renteresultaat	295	232
Opbrengsten uit deelnemingen ¹⁶	2	-5
- Provisiebaten ¹⁷	29	20
- Provisielasten ¹⁸	<u>5</u>	<u>5</u>
Provisieresultaat	24	15
Resultaat financiële transacties ¹⁹	42	-110
Valutaresultaat ²⁰	-2	8
Overige resultaten ²¹	-1	3
<i>Totaal baten</i>	<u>360</u>	<u>143</u>
- Personeelskosten ²²	27	25
- Andere beheerskosten ²³	<u>21</u>	<u>24</u>
Personeels- en andere beheerskosten	48	49
Afschrijvingen ²⁴	2	2
<i>Winst voor belastingen</i>	<u>310</u>	<u>92</u>
Belastingen ¹¹	-62	-11
Nettowinst	248	81

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening.

Vennootschappelijk overzicht van gerealiseerde en onerealiseerde resultaten 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
Nettowinst	248	81
Mutatie reserve valuta omrekenverschillen	-36	157
Mutatie herwaarderingsreserve		
- onerealiseerde waardeverandering	65	-132
- gerealiseerde waardeverandering	2	-6
- mutatie belastinglatentie	11	5
	78	-133
Ongerealiseerde resultaten na belastingen	42	24
Totaal	290	105

Vennootschappelijk kasstroomoverzicht 2009

In miljoenen euro's

	2009	2008
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Winst voor belastingen	310	92
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	2	2
- Dotatie voorzieningen	1	-
	<u>3</u>	<u>2</u>
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	313	94
- Mutatie bankiers (niet terstond opeisbaar)	3.933	-1.186
- Mutatie kredieten	-945	-1.998
- Mutatie toevertrouwde middelen	557	-408
- Mutatie derivaten	-1.490	-1.525
- Betaalde belastingen	-10	-13
- Overige mutaties uit operationele activiteiten	-365	-102
	<u>1.680</u>	<u>-5.232</u>
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten*</i>	1.993	-5.138
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
<i>Investeringsen en aankopen:</i>		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	-541	-4.559
- Deelnemingen	-	-13
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-1	-7
	<u>-542</u>	<u>-4.579</u>
<i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:</i>		
- Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat en financiële activa voor verkoop beschikbaar	1.028	6.145
- Deelnemingen	-	-
- Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-	2
	<u>1.028</u>	<u>6.147</u>
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	486	1.568
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit schuldbewijzen	23.738	24.746
Aflossingen op schuldbewijzen	-25.800	-21.106
Betaald dividend	-79	-97
	<u>-2.141</u>	<u>3.543</u>
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-2.141	3.543
Netto toename in geldmiddelen en kasequivalenten	338	-27
Geldmiddelen en kasequivalenten per 1 januari	<u>217</u>	<u>244</u>
Geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december	<u>555</u>	<u>217</u>
<i>De geldmiddelen en kasequivalenten zijn als volgt opgebouwd per 31 december</i>		
- Kasmiddelen	655	497
- Kasequivalenten onder de actiefpost bankiers	10	10
- Kasequivalenten onder de passiefpost bankiers	-110	-290
	<u>555</u>	<u>217</u>

* De ontvangen rente is EUR 5.296 miljoen, de betaalde rente is EUR 4.740 miljoen.

Vennootschappelijk mutatieoverzicht eigen vermogen 2009

In miljoenen euro's

2009

	Kapitaal	Agioreserve	Herwaarderingsreserve	Reserve valuta omrekenverschillen	Reserve reële waardevermeerderingen	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Beginstand	139	6	-29	189	39	1.627	81	2.052
Gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	-	248	248
Ongerealiseerde resultaten	-	-	78	-36	-	-	-	42
Overboeking reserve reële waardevermeerderingen	-	-	-	-	-39	39	-	0
Dividenduitkering	-	-	-	-	-	-79	-	-79
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	81	-81	0
Eindstand	139	6	49	153	0	1.668	248	2.263

2008

Beginstand	139	6	104	32	-	1.606	158	2.045
Gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	-	81	81
Ongerealiseerde resultaten	-	-	-133	157	-	-	-	24
Overboeking reserve reële waardevermeerderingen	-	-	-	-	39	-39	-	0
Dividenduitkering	-	-	-	-	-	-98	-	-98
Toevoeging uit winstinhouding voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-	158	-158	0
Eindstand	139	6	-29	189	39	1.627	81	2.052

Grondslagen vennootschappelijke jaarrekening

In overeenstemming met Titel 9 BWz is de vennootschappelijke jaarrekening opgesteld conform IFRS. Voor de grondslagen van de financiële verslaggeving wordt met uitzondering van de grondslagen hieronder vermeld verwezen naar de toelichting op de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening.

Deelnemingen

De deelnemingen worden in de vennootschappelijke jaarrekening verantwoord op basis van kostprijs. Dit leidt tot een verschil in het eigen vermogen ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Voorts is er een verschil ten opzichte van de verantwoording van dividenden. Deze worden op het moment van ontvangst verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de post *Opbrengsten uit deelnemingen*.

Vreemde valuta

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld in (miljoenen) euro's. Monetair transacties in vreemde valuta worden op balansdatum omgerekend tegen einddagkoersen en de koersresultaten worden geboekt ten laste of ten gunste van het valutaresultaat. Niet-monetair activa en passiva die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden bij eerste vastlegging direct omgerekend tegen de valutakoers van dat moment.

Afdekking van netto-investeringen in vreemde valuta

De vennootschap maakt gebruik van een derivaat om de netto-investering in vreemde valuta af te dekken. De valutaomrekenverschillen van dit instrument worden, voor zover er sprake is van een effectieve hedgerelatie, direct in het eigen vermogen verantwoord onder reserve valuta omrekenverschillen.

Toelichting vennootschappelijke jaarrekening

In miljoenen euro's

31-12-2009

31-12-2008

Activa

1 Bankiers en Kredieten

Deze post omvat alle vorderingen op bankiers en de verstrekte kredieten voor zover deze tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, alsmede rente-dragende waardepapieren voorzover niet op een actieve markt verhandeld.

Bankiers	6.925	8.274
Kredieten	79.317	75.695

	86.242	83.969
--	--------	--------

Waarvan in de post kredieten een voorziening voor oninbaarheid	27	30
--	----	----

	86.269	83.999
--	--------	--------

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd van de vorderingen is als volgt:

Tot drie maanden	11.320	12.609
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	9.100	8.096
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	36.491	34.210
Langer dan vijf jaar	29.358	29.084

	86.269	83.999
--	--------	--------

In de looptijdverdeling is rekening gehouden met renteontvangsten en tussentijdse contractuele aflossingen.

BNG heeft in het kader van collateralovereenkomsten voor EUR 3.420 miljoen (2008: EUR 4.060 miljoen) aan onderpanden verstrekt aan voornamelijk bancaire tegenpartijen.

In de post *Kredieten* is voor EUR 57 miljoen (2008: EUR 57 miljoen) aan financiële leaseovereenkomsten opgenomen.

Het verloop van de voorziening voor oninbaarheid

Beginstand	30	30
dotatie boekjaar	-	-
onttrekking boekjaar	-3	-
Eindstand	27	30

2 Financiële activa tegen reële waarde via het resultaat

	2.855	2.905
--	-------	-------

Hieronder zijn activa opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken.

Reële waarde van derivaten	700	695
Kredieten	804	810
Waardepapieren	1.351	1.400

	2.855	2.905
--	-------	-------

De aflossingswaarde van de kredieten en waardepapieren is EUR 2.135 miljoen (2008: EUR 2.129 miljoen).

31-12-2009

31-12-2008

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt (exclusief derivaten):

Tot drie maanden	29	62
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	86	58
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	697	389
Langer dan vijf jaar	1.343	1.701

2.155 2.210

3 Financiële activa voor verkoop beschikbaar

5.525 5.180

Hieronder worden opgenomen door publiekrechtelijke lichamen en door anderen geëmitteerde obligaties met een vaste of variabele rente en andere rentedragende waardepapieren voor zover niet opgenomen onder de financiële activa tegen reële waarde via het resultaat.

Deze post is onder te verdelen in:

Overheid	3.772	3.830
Bankiers	392	389
Overige financiële instellingen	1.136	844
Niet-financiële instellingen	171	73
Investerings in participaties	54	44

5.525 5.180

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden	111	109
Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar	374	260
Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar	3.251	2.937
Langer dan vijf jaar	1.789	1.874

5.525 5.180

Overdracht zonder derecognition

Ter grootte van EUR 1.480 miljoen zijn obligatieleningen verkocht en tegelijkertijd zijn swaps afgesloten waarmee de rechten op de cashflows en risico's behouden blijven (total return swaps). Dientengevolge zijn deze obligatieleningen niet verwijderd van de balans. In 2009 zijn geen nieuwe transacties afgesloten.

4 Overige financiële activa

8.002 7.695

Onder deze balanspost zijn opgenomen de reële waarde van de derivaten die in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie zijn betrokken en de waardecorrecties betreffende het effectieve deel van de marktwaardeveranderingen uit hoofde van het gehedgederisico van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt.

Derivaten betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie	5.262	4.526
Marktwaardecorrectie van activa die op portefeuilleniveau zijn afgedekt	2.740	3.169

8.002 7.695

31-12-2009

31-12-2008

5 Deelnemingen

Dochtermaatschappijen

	2009	2008		
Belang				
- Vincent Investments BV, Amsterdam*	83%	83%	714	714
- BNG Vermogensbeheer BV, Den Haag	100%	100%	2	2
- BNG Consultancy Services BV i.l., Den Haag	100%	100%	0	0
- BNG Gebiedsontwikkeling BV, Den Haag	100%	100%	46	45
- BNG Vastgoedontwikkeling BV, Den Haag	-	100%	-	1
- Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel BV, Den Haag	100%	100%	2	2

764

764

Deelnemingen met invloed van betekenis

	2009	2008		
Belang				
- Dataland BV, Rotterdam	30%	30%	0	0
- Data B Mailservice Holding BV, Leek	38%	38%	1	1
- NV Trustinstelling Hoevelaken, Den Haag	40%	40%	0	0
- Transdev-BNG-Connexion Holding BV, Den Haag	25%	25%	51	50
- Tenman BV, Amsterdam	-	33%	-	0

52

51

Joint ventures

	2009	2008		
Belang				
- BNG-VNG Beheer BV i.l., Den Haag	50%	50%	0	0
- Stichting Gemlease i.l., Den Haag	50%	50%	0	0

0

0

Totaal dochtermaatschappijen, deelnemingen met invloed van betekenis en joint ventures

816

815

Voor een beschrijving van de deelnemingen met invloed van betekenis en de joint ventures wordt verwezen naar noot 37 van de geconsolideerde jaarrekening.

* De investering in Vincent Investments BV, ad GBP 500 miljoen, betreft een transactie met een Britse bank. Tot en met 2011 veroorzaakt deze transactie significante verschillen tussen de geconsolideerde en vennootschappelijke jaarrekening. Vennootschappelijk wordt pas resultaat genomen bij dividenduitkering, in casu, bij beëindiging van de transactie. Tot dat moment zal Vincent Investment BV in de vennootschappelijke balans gewaardeerd worden tegen de kostprijs van EUR 714 miljoen.

31-12-2009

31-12-2008

6 Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

22

23

Het verloop van deze balanspost is als volgt:

	2009	2008	2009	2008		
<i>Historische aanschafwaarde</i>						
	Onroerende zaken		Bedrijfsmiddelen			
Waarde begin van het boekjaar	46	42	12	9	58	51
Investeringen	1	4	-	3	1	7
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Waarde eind van het boekjaar	47	46	12	12	59	58
<i>Afschrijvingen</i>						
Cumulatieven begin van het boekjaar	26	25	9	8	35	33
Afschrijvingen gedurende het jaar	1	1	1	1	2	2
Afschrijvingen van desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Cumulatieven eind van het boekjaar	27	26	10	9	37	35
<i>Boekwaarde eind van het boekjaar</i>	20	20	2	3	22	23

Geschatte levensduur

Gebouwen	maximaal 33 1/3 jaar
Technische installaties	15 jaar
Machines en inventaris	5 jaar
Hard- en software	3 jaar

31-12-2009

31-12-2008

Passiva**7 Bankiers, Toevertrouwde middelen en Achtergestelde schulden**

12.664

9.739

Hieronder worden opgenomen schulden aan bankiers, toevertrouwde middelen en achtergestelde leningen voor zover niet belichaamd in schuldbewijzen.

Opgenomen deposito's en andere geldmarktmiddelen bij banken

5.419

3.130

Toevertrouwde middelen

7.071

6.439

Achtergestelde schulden

174

170

12.664

9.739

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden

6.230

5.062

Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar

2.395

973

Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar

2.406

2.366

Langer dan vijf jaar

1.633

1.338

12.664

9.739

8 Schuldbewijzen

79.935

79.157

Hieronder worden opgenomen obligaties en andere geëmitteerde verhandelbare schuldbewijzen met een vaste of variabele rente. Bij een emissie niet geplaatste eigen obligaties worden in mindering gebracht op de desbetreffende obligatielening. Voor zover deze schuldbewijzen luiden in vreemde valuta zijn deze opgenomen tegen de einddagkoers op 31 december.

Deze balanspost is als volgt samengesteld:

Obligatieleningen en euronotes

70.491

67.733

Medium Term Notes

62

62

Certificates of deposit

9.382

11.362

79.935

79.157

De onderverdeling naar resterende contractuele looptijd is als volgt:

Tot drie maanden

8.498

13.318

Langer dan drie maanden maar niet langer dan één jaar

13.457

10.950

Langer dan één jaar maar niet langer dan vijf jaar

39.572

36.871

Langer dan vijf jaar

18.408

18.018

79.935

79.157

9 Financiële passiva tegen reële waarde via het resultaat

349

791

Hieronder zijn passiva opgenomen die specifiek zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via het resultaat en de derivaten die niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie worden betrokken.

31-12-2009

31-12-2008

10 Overige financiële passiva

8.854

9.359

Deze balanspost betreft de reële waarde van derivaten die zijn betrokken in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie.

11 Belastingen

Per 1 januari 2005 is de subjectieve vrijstelling voor de vennootschapsbelasting van de bank bij wet vervallen. De wetgeving voorziet erin dat resultaten die behoren bij de belastingvrije periodes buiten de belastingheffing blijven. Op grond hiervan is een gedeelte van het resultaat van de afgelopen vier boekjaren en het lopende boekjaar toe te rekenen aan de periode voor 1 januari 2005. Met de Belastingdienst is in 2006 overeenstemming bereikt over het vrij te stellen bedrag (EUR 668 miljoen) dat voortvloeit uit de eerste fiscale waardering van de financiële instrumenten in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2005 van BNG. Het vrij te stellen bedrag is ultimo 2006 verhoogd met EUR 26 miljoen tot EUR 694 miljoen, uit hoofde van de waardering in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2005 van een dochtermaatschappij die in de fiscale eenheid van de bank is opgenomen.

Voor de financiële activa en passiva die per 1 januari 2005 uit hoofde van de fiscale openingsbalans fiscaal een andere waardering kenden dan commercieel, is een actieve latente belastingvordering gevormd ten gunste van het resultaat. Bij de bepaling van de hoogte van de latentie wordt rekening gehouden met mutaties in het nominale tarief. Het bedrag van de latentie wordt over een periode van vijf jaar verrekend met de te betalen belasting. Deze termijn is gebaseerd op de gemiddeld gewogen resterende looptijd van de financiële activa en passiva exclusief derivaten en transacties met een (resterende) looptijd korter dan één jaar.

Voor de financiële activa en passiva die per 1 januari 2005 uit hoofde van de fiscale openingsbalans fiscaal geen andere waardering kenden dan commercieel is geen actieve latente belastingvordering gevormd. Dit eenmalige fiscale voordeel is via een lagere belastingafdracht over een periode van 5 jaar in mindering gebracht op de belastinglast. Het hiermee gemoeide belastingvoordeel komt in de nettowinst naar voren door een feitelijk lagere belastinglast. In het boekjaar 2009 is het resterende bedrag (EUR 17 miljoen) verrekend. Vanaf 2010 vindt derhalve geen verrekening meer plaats.

31-12-2009

31-12-2008

De aansluiting tussen de opgenomen belastingdruk en het nominale belastingtarief is als volgt:

Winst voor belastingen	310	92
Belasting tegen het wettelijk in Nederland geldende nominale belastingtarief van 25,5% (2007: 25,5%)	-79	-24
Belastingvermindering inzake van vennootschapsbelasting vrijgestelde resultaten waarvoor geen belastinglatentie is gevormd	17	17
Door deelnemingsvrijstelling vrijgestelde resultaten	-	-1
Aanpassing inzake belasting van voorgaande jaren	-	6
Overige vennootschapsbelasting vrijgestelde resultaten	-	-9
Belastinglast in de vennootschappelijke winst-en- verliesrekening Dit is een effectief belastingtarief van 20% (2008: 12%)	-62	-11

De aansluiting tussen de opgenomen belastinglast en de te vorderen of te betalen vennootschapsbelasting is als volgt:

Belastinglast in de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening	-62	-11
Aanpassing inzake belastingvermindering waarvoor wel een belastinglatentie is gevormd	18	19
Aanpassing inzake actuele belasting van voorgaande jaren	-1	-
Overige aanpassingen uit hoofde van tegen reële waarde opgenomen posten	5	14
Belastingvordering/ -afdracht volgens fiscale opstelling	-40	22
Vooruitbetaalde vennootschapsbelasting	45	13
Te vorderen vennootschapsbelasting	5	35

Verloopoverzicht van de latente belastingvordering in de balans

Beginstand	60	74
Fiscale openingsbalans 1 januari 2005 behandeling inzake dochtermaatschappij	-	-
Fiscale behandeling openingsbalans; toerekening boekjaar	-18	-19
Mutatie latenties	11	5
	53	60

De mutatie van de latente belastingen voor *Financiële activa voor verkoop beschikbaar* is verwerkt in de herwaarderingsreserve in het eigen vermogen. De overige mutaties zijn verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

31-12-2009

31-12-2008

De latente belastingvordering is als volgt opgebouwd:

Aanpassing inzake belastingvermindering waarvoor wel een belastinglatentie is gevormd

4

22

Herwaardering van *Financiële activa voor verkoop beschikbaar**

49

38

53

60

De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:

Reële waarde mutaties van in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie betrokken transacties

4

3

Reële waarde mutaties van niet in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie betrokken derivaten en overige transacties

24

20

28

23

12 Overige activa en overige passiva

Overige activa

Voorziening latente belastingvordering ¹¹

53

60

Actuele belastingvordering ¹¹

5

35

Overige activa

147

102

205

197

Overige passiva

Voorziening latente belastingverplichting ¹¹

28

23

Voorziening personeelsbeloningen

2

2

Reorganisatievoorziening

-

3

Overige schulden

227

155

257

183

De voorziening personeelsbeloningen betreft een voorziening voor hypotheekkorting voor zowel actieve als gepensioneerde medewerkers. Deze voorziening heeft een langlopend karakter.

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op de uitbesteding van activiteiten met betrekking tot betalingsverkeer en IT-processen en de stroomlijning van de organisatie. De financiële verplichtingen voortvloeiend uit deze reorganisatie zijn in 2009 volledig afgewikkeld.

De mutaties in de contante waarde van de nettoverplichting uit hoofde van de toegezegde rechten zijn als volgt:

Voorziening personeelsbeloningen

Stand nettoverplichting per 1 januari

2

2

Overige mutaties voorziening

-

-

Stand nettoverplichting per 31 december

2

2

Reorganisatievoorziening

Stand nettoverplichting per 1 januari

3

6

Toevoeging ten laste van resultaat

-

0

Uitgaven ten laste van voorzieningen

-3

-3

Stand nettoverplichting per 31 december

0

3

* Deze latentie heeft betrekking op de ongerealiseerde verliezen van de na 1 januari 2005 aangekochte rentedragende waardepapieren. Het deel van de portefeuille rentedragende waardepapieren dat is aangekocht voor die datum, is gewaardeerd in de fiscale openingsbalans.

31-12-2009

31-12-2008

13 Eigen vermogen

De onder het eigen vermogen verantwoorde posten worden onderstaand toegelicht.

Kapitaal

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van EUR 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort.

139

139

Algemene reserve

Onder dit hoofd zijn de in het verslagjaar en voorgaande jaren toegevoegde bedragen opgenomen. Statutair is bepaald dat 25 procent van het geplaatste kapitaal (EUR 35 miljoen) niet voor uitkering in aanmerking komt.

1.674

1.633

Agioreserve

Er hebben zich in 2009 geen mutaties voorgedaan.

6

6

Overige reserves

Nadat de statutair voorgeschreven delen ten laste van de voor uitkering vatbare winst zijn vastgesteld, bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk deel toegevoegd wordt aan de reserves.

1.668

1.627

1.674

1.633

Wettelijke reserve*Herwaarderingsreserve*

Het eigen vermogen bevat een herwaarderingsreserve waarin de ongerealiseerde reële waarde mutatie uit hoofde van de balanspost *Financiële activa voor verkoop* beschikbaar wordt verwerkt. Deze post wordt gecorrigeerd met een belastinglatentie. Bij verkoop van desbetreffende activa wordt het daarop betrekking hebbende cumulatieve resultaat dat in het eigen vermogen is verwerkt alsnog overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

49

-29

Reserve valuta omrekenverschillen

De reserve valuta omrekenverschillen is opgenomen als gevolg van de toepassing van hedge accounting op een netto-investering in een buitenlandse activiteit.

153

189

Wettelijke reserve reële waardevermeerderingen

Dit betreft het verschil tussen de geamortiseerde kostprijs en de reële waarde op de actiefzijde van de balans van financiële instrumenten die geen frequente marktnotering kennen.

0

39

202

199

Onverdeelde winst

De balans is opgemaakt voor voorstel tot winstverdeling. De post representeert het behaalde resultaat na aftrek van de verplichting uit hoofde van vennootschapsbelasting.

248

81

Totaal eigen vermogen

2.263

2.052

	2009	2008
14 Rentebaten	2.574	4.430
Hieronder zijn de rentebaten opgenomen uit hoofde van de kredietverlening, de uitzettingen en beleggingen, alsmede de resultaten uit financiële instrumenten die ter dekking van het renterisico respectievelijk valutarisico zijn afgesloten. Daarnaast zijn onder deze post de ontvangen overige kredietgerelateerde baten verantwoord.		
15 Rentelasten	2.279	4.198
Hieronder zijn opgenomen de lasten voortvloeiend uit het lenen van gelden en daarmee samenhangende transacties alsmede andere lasten die het karakter hebben van rente.		
16 Opbrengsten uit deelnemingen	2	-5
Hieronder zijn de opbrengsten uit deelnemingen opgenomen.		
17 Provisiebatens	29	20
Onder deze post worden de baten verantwoord uit hoofde van ontvangen respectievelijk nog te ontvangen vergoedingen van voor derden verrichte diensten.		
18 Provisielasten	5	5
Onder deze post worden de lasten verantwoord uit hoofde van betaalde respectievelijk nog te betalen vergoedingen voor door derden verrichte diensten, uit hoofde van kredieten en faciliteiten.		
19 Resultaat financiële transacties	42	-110
Hieronder zijn (on)gerealiseerde resultaten uit hoofde van reële waarde-mutaties op financiële instrumenten verantwoord, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met mutaties via het resultaat. Deze wordt vrijwel geheel gecompenseerd door marktwaardebewegingen van de derivaten die daartegenover zijn afgesloten. Tevens zijn de verkoopresultaten van transacties voor verkoop beschikbaar onder deze post opgenomen. In het kader van hedge accounting op een netto investering in een buitenlandse activiteit is het resultaatseffect op ineffectiviteit nihil.		
20 Valutaresultaat	-2	8
Hieronder zijn de valutaresultaten opgenomen.		

	2009	2008
21 Overige resultaten	-1	3
<i>De overige resultaten bestaan uit:</i>		
- Bijzondere waardevermindering vordering financiële activa voor verkoop beschikbaar	-1	-
- Opbrengst verkoop vaste activa	-	2
- Vrijval uitgelote BNG obligaties	-	1
	-1	3
22 Personeelskosten	27	25
<i>De personeelskosten bestaan uit:</i>		
Lonen en salarissen	17	17
Pensioenlasten	4	4
Sociale lasten	2	1
Toevoeging aan voorzieningen	1	0
Overige personeelslasten	3	3
	27	25
23 Andere beheerskosten	21	24
Onder deze post zijn onder meer opgenomen de kosten inzake uitbesteding, huur/onderhoud onroerende zaken en bedrijfsmiddelen, kosten drukwerk, opleiding en reclame.		
24 Afschrijvingen	2	2
Voor een specificatie van deze post wordt verwezen naar de mutatieoverzichten van de onroerende zaken en bedrijfsmiddelen.		
<i>Beloning Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen</i>		
Voor toelichting beloningen Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen wordt verwezen naar respectievelijk het verslag van de Raad van Commissarissen en noot 30 [pag. 82] in de geconsolideerde jaarrekening.		
Den Haag, 5 maart 2010		
<i>Raad van Bestuur</i>	C. van Eykelenburg, <i>voorzitter</i> J.J.A. Leenaars J.C. Reichardt	
<i>Raad van Commissarissen</i>	H.O.C.R. Ruding, <i>voorzitter</i> Y.C.M.T. van Rooy, <i>secretaris</i> R.J.N. Abrahamsen H.H. Apotheker H.G.O.M. Berkers S.M. Dekker W.M. van den Goorbergh R.J.J.M. Pans A.G.J.M. Rombouts	

Overige gegevens

Accountantsverklaring

Aan de Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2009 van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag bestaande uit de geconsolideerde en vennootschappelijke balans per 31 december 2009, winst-en-verliesrekening, overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten, kasstroomoverzicht en mutatieoverzicht eigen vermogen over 2009 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het verslag van de Raad van Bestuur in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen

van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten per 31 december 2009 en van het resultaat en de kasstromen over 2009 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 5 maart 2010

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. A.B. Roeders RA

Statutaire bepalingen inzake winstverdeling

Artikel 23 van de statuten inzake de verdeling van de winst luidt als volgt:

- 1 Uitkering van de winst geschiedt na vaststelling door de algemene vergadering van aandeelhouders van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 2 De vennootschap kan aan de aandeelhouders op de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het gestorte deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 3 Allereerst wordt zo mogelijk een bedrag ter grootte van tien procent (10%) van het resultaat van het boekjaar blijkens de jaarrekening toegevoegd aan de algemene reserve; van het daarna overschietende komt aan de aandeelhouders zo mogelijk vijf procent (5%) van het nominale bedrag van hun aandelenbezit toe.
- 4 Het overblijvende wordt uitgekeerd aan aandeelhouders in verhouding van het nominale bedrag van hun aandelen bezit, voor zover de algemene vergadering van aandeelhouders daarover niet beschikt voor reservering.
- 5 De vennootschap is bevoegd tussentijds winstuitkeringen te doen, overigens met inachtneming van het bepaalde in artikel 105, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Voorstel tot winstverdeling

In miljoenen euro's

	2009	2008
<i>Nettowinst</i>	278	158
<i>De bestemming van de winst is als volgt</i>		
Toevoeging aan <i>Overige reserves</i> ex artikel 23, lid 3 BNG-statuten	28	16
Uitkering ex artikel 23, lid 3 BNG-statuten	7	7
	35	23
Toevoeging aan <i>Overige reserves</i> ex artikel 23, lid 4 BNG-statuten	111	63
Uitkering ex artikel 23, lid 4 BNG-statuten	132	72
	243	135

Statutaire bepalingen inzake doelstelling

Artikel 2 van de statuten luidt als volgt:

- 1 De vennootschap heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
 - 2 In het kader van haar in lid 1 omschreven doel houdt de vennootschap zich onder meer bezig met het aantrekken en uitzetten van gelden, het op andere wijze verlenen van kredieten, het stellen van garanties, het verzorgen van het betalingsverkeer, het verrichten van valutatransacties, het adviseren en bemiddelen bij de uitgifte van en de handel in effecten, het bewaren, beheren en administreren van effecten en andere vermogensbestanddelen ten behoeve van derden, alsmede het oprichten van en deelnemen in andere ondernemingen en/of rechtspersonen, wier doel in verband staat met of bevorderlijk is voor het hiervoor gestelde. De vennootschap is bevoegd tot het verrichten van al hetgeen onmiddellijk of middellijk voor haar doel bevorderlijk kan zijn.
 - 3 Onder overheden als bedoeld in het eerste lid worden verstaan:
 - a Nederlandse gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen bedoeld in artikel 1, de leden 1 en 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
 - b de Europese Gemeenschappen en andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen waaraan krachtens de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen een deel van de taak van de Europese Gemeenschappen is opgedragen;
 - c lidstaten van de Europese Gemeenschappen en andere rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen waaraan krachtens de wet van zodanige lidstaat een deel van de overheidstaak van die lidstaat is opgedragen;
 - d privaatrechtelijke rechtspersonen:
 - waarvan de helft of meer van de bestuurders middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c van dit lid bedoelde lichamen wordt benoemd; en/of
 - waarvan de helft of meer van het aandelenkapitaal middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt verschaft; en/of
- waarvan de inkomstenkant van het budget voor de exploitatie voor de helft of meer middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt verschaft of zeker gesteld op grond van een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet; en/of
 - waarvan het budget voor de exploitatie middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen wordt vastgesteld of goedgekeurd op grond van een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet; en/of
 - waarvan de verplichtingen jegens de vennootschap middellijk of onmiddellijk door een of meer van de onder a, b en c bedoelde lichamen worden gegarandeerd, dan wel zullen worden gegarandeerd krachtens een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet, onder welke verplichtingen zijn begrepen niet-gegarandeerde verplichtingen uit voorfinanciering of anderszins waaruit na novatie verplichtingen resulteren die door een of meer van die lichamen zullen worden gegarandeerd krachtens een door een of meer van die lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet; en/of
 - die krachtens een door een of meer van de onder a, b en c genoemde lichamen vastgestelde regeling, verordening of wet, een deel van de overheidstaak uitvoeren.

Bijlagen

A-BNG dochtermaatschappijen

BNG Gebiedsontwikkeling BV 100%

Dr. Kuiperstraat 12
2514 BB Den Haag
Directie:
J.C.A. Polman
Ir. G.C.A. Rodewijk

Postbus 16075
2500 BB Den Haag
T 070 3119 900
F 070 3119 999
info@bnggo.nl

Doelstelling:
Het direct of indirect verstrekken van (risicodragend) vermogen aan overheden, alsmede het direct of indirect participeren en/of samenwerken in projecten met, dan wel ten behoeve van, overheden of aan overheden gelieerde instellingen.

BNG Vermogensbeheer BV 100%

Koninginnegracht 2
2514 AA Den Haag
Directie:
Drs. C.P. van Breugel
J.J.M. de Wit

Postbus 16450
2500 BL Den Haag
T 070 3750 245
F 070 3750 929
info@bngvb.nl

Doelstelling:
Het aanbieden en ontwikkelen van gespecialiseerde financiële dienstverlening op het gebied van effectenbemiddeling, advies, het beheer van beleggingsfondsen met een fido-keurmerk en op maat gesneden vermogensbeheer aan overheden en instellingen die het maatschappelijk belang dienen.

Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel BV (HVO)

100%

Koninginnegracht 2
2514 AA Den Haag
Directie:
Mevr. drs. P.J.E. Bieringa
P.H. Verloop

Postbus 30305
2500 GH Den Haag
T 070 3750 580
F 070 3750 967
bms@bng.nl

Doelstelling:
Financiering van af te sluiten hypothecaire geldleningen door ambtenaren, die werkzaam zijn bij de, middels een afgesloten samenwerkingsovereenkomst, aangesloten overheidsinstellingen.

Vincent Investments BV 83%

Strawinskylaan 3105 Atrium
1077 ZX Amsterdam
Directie:
A.J. Hooft van Huysduynen
P.M. Hopkinson
P.H. Verloop

T 020 6427 675
F 020 4064 444

Doelstelling:
Het lenen van gelden en het doen van investeringen in rentedragende waardepapieren, het aangaan van (reverse) repo transacties met betrekking tot rentedragende waardepapieren, het aangaan van hedging-overeenkomsten en het aanhouden van gelddeposito's.

B-Enige Jaarcijfers van BNG vanaf 1915 (bedragen in duizenden euro's)

Boekjaar	Geplaatst kapitaal	Gestort kapitaal	Reserves	Langlopende verplichtingen
1915	204	20	0	277
1920	384	84	38	295
1925	1.767	1.767	77	3.533
1930	1.983	1.983	140	15.410
1935	2.900	2.900	231	22.183
1940	3.061	3.061	208	12.883
1945	3.061	3.061	249	10.520
1950	3.105	3.105	454	86.543
1955	3.133	3.133	908	566.825
1960	40.939	7.012	4.538	2.740.538
1965	45.378	7.465	8.168	4.271.975
1970	52.775	14.862	16.427	8.251.283
1975	67.568	29.655	88.489	15.025.688
1980	104.551	66.638	246.586	18.809.227
1981	111.948	74.035	284.250	20.563.058
1982	119.344	81.431	362.754	22.826.819
1983	126.741	95.141	436.537	23.018.006
1984	138.152	106.552	513.225	22.843.430
1985	143.857	112.258	592.637	24.492.553
1986	149.562	117.963	674.429	26.984.054
1987	155.268	123.668	752.796	30.411.173
1988	155.268	123.668	824.995	31.874.574
1989	155.268	123.668	892.191	31.954.215
1990	158.008	126.409	967.389	32.161.023
1991	158.008	126.409	1.011.728	31.079.730
1992	158.008	126.409	1.083.265	29.746.188
1993	158.008	126.409	1.152.996	33.147.989
1994	158.008	126.409	1.224.994	35.943.094
1995	158.008	126.409	1.305.757	39.664.778
1996	158.008	126.409	1.399.815	41.834.574
1997	158.008	126.409	1.547.432	43.497.010
1998	158.008	126.420	1.679.379	45.401.721
1999	158.008	126.420	1.860.763	47.667.792
2000	158.008	126.420	2.075.272	49.286.388
2001	139.227	139.227	2.139.103	52.564.243
2002	139.227	139.227	2.194.764	55.448.477
2003	139.227	139.227	2.159.527	58.671.294
2004	139.227	139.227	2.330.805	64.067.450
2005	139.227	139.227	2.832.809	72.647.410
2006	139.227	139.227	2.336.965	71.207.875
2007	139.227	139.227	1.815.926	69.039.722
2008	139.227	139.227	1.759.853	80.032.181
2009	139.227	139.227	1.974.507	82.638.729

Boekjaar	Langlopende vorderingen	Kort krediet debiteuren	Kort krediet crediteuren	Saldo winst- en verliesrekening 1
1915	57	0	653	2
1920	538	0	257	42
1925	5.149	3.511	3.553	155
1930	17.065	5.722	5.094	187
1935	24.815	7.633	3.311	322
1940	15.877	8.518	4.415	246
1945	13.384	22.262	9.101	232
1950	90.807	53.777	24.427	532
1955	572.623	66.767	47.818	832
1960	2.779.127	71.720	96.116	1.037
1965	4.301.094	281.075	101.298	2.027
1970	8.413.856	438.774	99.466	6.587
1975	15.229.918	600.179	195.233	28.850
1980	19.166.544	1.294.919	141.613	70.489
1981	20.999.362	1.304.916	194.746	76.847
1982	23.241.661	1.026.584	290.715	97.953
1983	23.406.090	963.080	417.796	91.597
1984	22.925.876	1.161.707	473.164	97.678
1985	24.655.812	1.254.453	619.518	100.996
1986	27.188.156	1.805.989	516.630	104.065
1987	30.600.152	1.686.531	442.082	101.762
1988	32.296.882	1.352.895	667.849	109.288
1989	32.489.741	1.666.878	908.875	104.285
1990	32.732.015	2.261.428	919.473	110.461
1991	33.724.611	2.181.086	1.417.843	86.041
1992	34.455.423	1.358.717	2.213.487	118.293
1993	37.818.157	1.483.964	2.625.294	115.437
1994	38.071.862	2.735.454	2.590.526	128.649
1995	40.761.488	2.137.899	2.587.148	137.191
1996	41.870.931	1.933.578	1.902.931	143.444
1997	43.335.947	2.656.811	1.597.669	153.752
1998	45.466.657	2.797.481	1.357.663	169.350
1999	47.171.383	3.082.766	2.111.858	230.081
2000	54.623.328	3.110.394	3.779.636	230.904
2001	59.446.888	3.994.986	8.504.975	249.000
2002	67.046.644	4.792.642	10.115.715	283.127
2003	72.859.621	4.558.707	12.789.138	303.627
2004	73.914.244	5.070.251	11.284.235	300.797
2005	76.019.286	6.947.752	7.155.594	310.833
2006	77.992.839	6.984.629	9.169.497	198.694
2007	78.826.312	10.349.820	13.658.775	195.418
2008	75.741.198	11.079.758	17.473.692	157.701
2009	77.915.557	9.939.636	17.721.605	277.589

|1 Sedert 2005 na inhouding van vennootschapsbelasting. Omdat BNG per 1 januari 2005 International Financial Reporting Standards (IFRS) toepast voor de jaarrekening, zijn de cijfers vanaf 2005 minder goed vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

C-Aandeelhouders van BNG op 31 december 2009

aandelen	55.690.720	Bilt, De	218.673
Aa en Hunze	52.728	Bildt, Het	73.905
Aalburg	17.550	Binnenmaas	105.495
Aalsmeer	25.857	Bladel	62.790
Aalten	19.305	Blaricum	5.967
Abcoude	13.962	Bloemendaal	21.060
Achtkarspelen	87.711	Boarnsterhim	30.732
Alblasserdam	9.477	Bodegraven	50.934
Albrandswaard	3.510	Boer, Ten	3.510
Alkmaar	175.890	Bolsward	16.068
Almelo	174.525	Borger-Odoorn	80.340
Almere	3.432	Borne	107.172
Alphen aan den Rijn	95.238	Borsele	39.273
Ameland	3.120	Boskoop	18.720
Amersfoort	272.220	Boxmeer	38.660
Amstelveen	143.520	Boxtel	53.385
Amsterdam	617.058	Breda	257.439
Andijk	3.120	Breukelen	10.803
Anna Paulowna	41.496	Brielle	24.414
Apeldoorn	132.093	Bronckhorst	72.384
Appingedam	23.751	Brummen	702
Arcen en Velden	7.020	Brunssum	86.658
Arnhem	496.470	Bunnik	3.000
Assen	85.301	Buren	23.953
Asten	13.000	Bussum	97.188
Baarle-Nassau	3.510	Capelle aan den IJssel	7.722
Baarn	46.800	Castricum	40.872
Barendrecht	32.097	Coevorden	94.926
Barneveld	24.570	Cranendonck	5.000
Bedum	5.265	Cromstrijen	7.020
Beek	11.544	Cuijk	32.253
Beemster	7.020	Culemborg	8.775
Beesel	66.300	Dalfsen	33.735
Bellingwedde	12.597	Dantumadiel	12.285
Bergambacht	3.510	Delft	47.385
Bergeijk	80.886	Delfzijl	39.156
Bergen (L.)	10.530	Deurne	99.840
Bergen (N.H.)	149.994	Deventer	292.313
Bergen op Zoom	41.067	Diemen	8.775
Berkelland	305.877	Dinkelland	16.934
Bernheze	21.060	Dirksland	19.188
Bernisse	13.260	Doesburg	27.612
Best	24.570	Doetinchem	62.634
Beuningen	14.040	Dongen	23.510
Beverwijk	85.605	Dongeradeel	76.323
		Dordrecht	233.142
		Drechterland	15.756

Drenthe (prov.)	87.750	Haaren	11.278
Drimmelen	36.426	Haarlem	230.295
Druten	9.477	Haarlemmerliede en	
Duiven	3.510	Spaarnwoude	62.790
		Haarlemmermeer	60.372
Echt-Susteren	21.411	Halderberge	43.524
Edam-Volendam	29.484	Hardenberg	64.935
Ede	108.420	Harderwijk	58.968
Eemsmond	21.060	Hardinxveld-Giessendam	31.356
Eersel	121.021	Haren	9.126
Eindhoven	171.600	Harenkarspel	38.376
Eijsden	34.905	Harlingen	31.200
Elburg	76.830	Hatterem	30.030
Emmen	58.266	Heemskerk	7.722
Enkhuizen	130.650	Heemstede	122.421
Enschede	200.343	Heerde	9.126
Epe	60.879	Heerenveen	56.355
Ermelo	75.075	Heerhugowaard	9.789
Etten-Leur	9.828	Heerlen	424.827
		Heeze-Leende	10.020
Ferwerderadiel	5.967	Heiloo	36.000
Flevoland (prov.)	75.250	Helden	50.700
Franekeradeel	34.554	Helder, Den	211.731
Friesland (prov.)	75.250	Hellendoorn	24.180
		Hellevoetsluis	6.240
Gaasterlân-Sleat	6.669	Helmond	52.650
Geertruidenberg	133.653	Hendrik-Ido-Ambacht	25.818
Gelderland (prov.)	87.750	Hengelo (O.)	174.486
Geldermalsen	28.665	's-Hertogenbosch	139.659
Geldrop-Mierlo	30.186	Heumen	151.515
Gemert-Bakel	45.474	Heusden	44.499
Gennep	10.530	Hillegom	49.686
Giessenlanden	25.935	Hilvarenbeek	23.510
Gilze en Rijen	10.179	Hilversum	120.939
Goedereede	34.593	Hof van Twente	157.326
Goes	96.369	Hoogeveen	17.550
Goirle	12.636	Hoogezand-Sappemeer	31.161
Gorinchem	96.330	Hoogheemraadschap	
Gouda	82.446	Hollands Noorderkwartier	17.355
Graafstroom	21.060	Hoorn	46.098
Graft-De Rijp	7.020	Horst aan de Maas	74.451
Groesbeek	60.840	Houten	6.240
Groningen (prov.)	75.250	Huizen	85.956
Groningen (gem.)	329.199	Hulst	17.472
Grootegast	9.750		
Gulpen-Wittem	26.040	IJsselstein	4.563
Haag, Den	1.275.456	Kaag en Braassem	121.719
Haaksbergen	35.958	Kampen	100.893

Kapelle	53.040	Medemblik	7.020
Katwijk	144.066	Meerlo-Wanssum	7.020
Kerkrade	183.300	Meerssen	13.689
Kessel	3.510	Menaldumadeel	24.375
Koggenland	29.016	Menterwolde	38.688
Kollumerland en Nieuwkruisland	22.347	Meppel	18.915
Korendijk	29.718	Middelburg	49.296
Krimpen aan den IJssel	32.799	Middelharnis	15.600
		Midden-Delfland	48.594
		Midden-Drenthe	60.138
Laarbeek	20.709	Mill en St. Hubert	5.265
Landerd	29.094	Millingen aan de Rijn	8.736
Landgraaf	41.301	Moerdijk	27.027
Landsmeer	24.453	Montferland	19.756
Langedijk	6.318	Montfoort	12.480
Lansingerland	15.015	Mook en Middelaar	123.708
Leek	28.041	Moordrecht	17.472
Leerdam	17.550	Muiden	3.510
Leeuwarden	116.142		
Leeuwarderadeel	72.150	Neder-Betuwe	18.246
Leiden	347.646	Nederlek	33.150
Leiderdorp	97.968	Nederweert	14.040
Leidschendam-Voorburg	203.190	Neerijnen	14.040
Lelystad	5.000	Niedorp	6.942
Lemsterland	31.746	Nieuwegein	80.184
Leudal	143.052	Nieuwerkerk aan den IJssel	25.000
Liesveld	13.962	Nieuwkoop	36.348
Limburg (prov.)	156.000	Nijefurd	22.815
Lingewaal	17.550	Nijkerk	32.370
Lingewaard	19.305	Nijmegen	193.479
Lisse	18.252	Noord-Beveland	6.520
Littenseradiel	8.736	Noord-Brabant (prov.)	40.000
Lochem	60.138	Noord-Holland (prov.)	610.350
Loenen	3.120	Noordenveld	30.771
Loon op Zand	41.886	Noordoostpolder	19.656
Lopik	26.442	Noordwijk	12.636
Loppersum	24.102	Noordwijkerhout	8.775
Losser	17.550	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1.755
		Nunspeet	75.075
Maarssen	15.600	Nuth	11.232
Maasbree	9.477		
Maasdonk	10.530	Oegstgeest	46.059
Maasdriel	20.770	Oirschot	8.775
Maasgouw	72.150	Oisterwijk	7.845
Maassluis	61.035	Oldebroek	9.750
Maastricht	347.334	Oldenzaal	17.550
Margraten	17.550	Olst-Wijhe	18.252
Marne, De	10.530	Ommen	79.638
Marum	7.020		

Onderbanken	8.775	Schiermonnikoog	7.020
Oosterhout	35.100	Schijndel	28.782
Oostflakkee	3.120	Schinnen	7.020
Oost Gelre	51.363	Schouwen-Duiveland	23.790
Ooststellingwerf	18.720	Sevenum	34.866
Oostzaan	24.765	Simpelveld	6.630
Opmeer	19.188	Sint-Anthonis	12.285
Opsterland	66.651	Sint-Michiëlsgestel	21.060
Oss	60.645	Sint-Oedenrode	64.857
Oud-Beijerland	5.265	Sittard-Geleen	175.266
Oude IJsselstreek	161.460	Skarsterlân	68.484
Ouder-Amstel	4.914	Sliedrecht	31.200
Ouderkerk	3.510	Slochteren	20.124
Oudewater	27.612	Sluis	10.140
Overbetuwe	21.762	Smallingerland	110.292
Overijssel (prov.)	87.750	Sneek	82.329
		Soest	123.825
Papendrecht	6.318	Someren	15.444
Pekela	26.130	Son en Breugel	29.991
Pijnacker-Nootdorp	57.564	Spijkensisse	7.020
Purmerend	7.020	Staat der Nederlanden	27.845.360
Putten	10.530	Stadskanaal	27.339
		Staphorst	30.030
Raalte	25.987	Stede Broec	17.823
Reeuwijk	25.896	Steenbergen	11.583
Reiderland	61.074	Steenwijkerland	129.675
Reimerswaal	15.990	Stein	19.266
Renkum	89.739	Strijen	6.240
Reusel-De Mierden	10.530		
Rheden	186.966	Terneuzen	45.474
Rhenen	61.035	Terschelling	3.510
Ridderkerk	89.115	Texel	7.371
Rijnwaarden	4.914	Teylingen	57.681
Rijnwoude	142.896	Tholen	33.696
Rijssen-Holten	304.746	Tiel	36.803
Rijswijk	165.945	Tilburg	71.786
Roerdalen	17.199	Tubbergen	30.000
Roermond	34.749	Twenterand	23.868
Ronde Venen, De	23.361	Tynaarlo	43.243
Roosendaal	56.862	Tytsjerksteradiel	48.945
Rotterdam	304.785		
Rozenburg	16.770	Ubbergen	33.540
Rucphen	19.656	Uden	17.550
		Uitgeest	3.510
Schagen	13.611	Uithoorn	54.522
Scheemda	31.122	Urk	3.861
Schermer	7.020	Utrecht (gem.)	763.074
Scherpenzeel	3.510	Utrecht (prov.)	87.750
Schiedam	326.352	Utrechtse Heuvelrug	201.669

Vaals	17.121	Woudenberg	3.510
Valkenburg aan de Geul	21.060	Woudrichem	10.530
Valkenswaard	12.987	Wûnseradiel	128.973
Veendam	86.190	Wymbritseradiel	63.492
Veenendaal	86.970		
Veere	7.020	Zaanstad	416.286
Veghel	26.598	Zaltbommel	3.861
Veldhoven	35.100	Zandvoort	56.862
Velsen	280.410	Zederik	43.017
Venlo	99.006	Zeevang	12.246
Venray	50.973	Zeewolde	78
Vianen	22.698	Zeist	192.075
Vlaardingen	198.198	Zevenaar	8.020
Vlagtwedde	16.458	Zevenhuizen-Moerkapelle	11.856
Vlieland	3.510	Zijpe	3.510
Vlissingen	70.356	Zoetermeer	3.510
Vlist	10.530	Zoeterwoude	26.871
Voerendaal	11.232	Zuid-Holland (prov.)	610.350
Voorschoten	41.184	Zuidhorn	10.140
Voorst	112.983	Zundert	104.949
Vught	15.795	Zutphen	95.940
		Zwartewaterland	23.712
Waalre	6.318	Zwijndrecht	47.541
Waalwijk	29.133	Zwolle	149.097
Waddinxveen	17.823		
Wageningen	50.310		
Wassenaar	106.392		
Waterland	14.040		
Weert	41.379		
Weesp	33.501		
Werkendam	9.828		
Wervershoof	3.510		
Westerveld	51.987		
Westervoort	3.510		
Westland	301.860		
Weststellingwerf	58.071		
Westvoorne	66.963		
Wierden	21.060		
Wieringen	6.240		
Wieringermeer	5.616		
Wijchen	11.193		
Wijdmeren	33.930		
Wijk bij Duurstede	23.751		
Winschoten	88.920		
Winsum	10.140		
Winterswijk	17.199		
Woensdrecht	11.232		
Woerden	123.201		
Wolden, De	31.122		
Wormerland	36.660		